МѢСЯЦОСЛОВЪ

хозяйственный

НА 1843 ГОДЪ,

KALENDARZ

GOSPODARSKI

NA ROK

1843

ВИЛЬНО.

Въ Типографіи Зимеля Типографа и Манеса Ромма.

ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ

Съ тѣмъ, чтобы по напечатаніи, представлено было въ Ценсурный Комитетъ узаконенное число Экземпляровъ. — Вильно, 23 Іюня 1842 года.

Исправ. долж: Ценсора и Кавалеръ А. Мухинъ.

ТАБЛИЦА

ГОСУДАРСТВЪ и ВЛАДѢНІЙ ВЪ ЕВРОПѢ.

Названіе Государствъ.	□ Милл.	Число жителей.
Россія . . . . Въ томъ числѣ, заключается населенія Царства Польскаго . 4,200,000.	87,000.	56,260,000.(1838)
Велико-британія и Ирландія	5,556.	26,500,000.(1836)
Франція	10,086.	32,560,000.(1838)
Австрія	12,151.	34,900,000.(1839)
Пруссія	5,054.	14,100,000.(1837)
Баварія	1,477.	4,371,000.(1840)
Саксонія	271.	1,687,000.(1840)
Виртембергъ	359.	1,645,000.(1839)
Ганноверъ	695.	1,640,000.(1833)
Баденъ	276.	1,277,000.(1839)
Гессенъ-Кассель . . .	208.	620,000.(1834)
Гессенъ-Дармштадтъ . .	179.	811,000.(1840)
Прочія Германскія владѣнія	1,000.	3,180,000.
Данія	2,365.	1,230,000.(1837)
Швеція и Норвегія . .	13,734.	4,000,000.(1832)
Нидерлянды	622.	2,900,000.(1837)
Бельгія	556.	4,000,000.(1837)
Швейцарія	696.	2,188,000.(1838)
Испанія	8,446.	13,280,000.(1833)
Португалія	1,722.	3,530,000.(1832)
Сардинія	1,365.	4,143,000.(1832)
Церковная область . .	811.	2,425,000.
Неаполь и Сицилія . .	1,987.	7,490,000.(1833)
Тоскана	395.	1,438,000.(1836)
Прочія Италіянскія владѣнія	221.	1,000,000.
Турція	9,000.	9,000,000.
Греція	700.	916,000.(1837)
Прочія владѣнія, (Іоническіе Острова, Краковъ)	68.	300,000.
Итого .	167000	237,300,000.

TABLICA

LUDNOSCI PANSTW EUROPEJSKICH.

Nazwanie Państw.	□ Mili.	Liczba mieszkańców.
Rossya . . . . W liczbie téj, zawiera się ludności królestwa Polskiego . 4,200,000.	87,000.	56,260,000.(1838)
Brytania Wielka i Irlandyja	5,556.	26,500,000.(1836)
Francyja	10,086.	52,560,000.(1838)
Austryja	12,151.	34,900,000.(1839)
Prussy	5,054.	14,100,000.(1837)
Bawaryja	1,477.	4,371,000.(1840)
Saxonija	271.	1,687,000.(1840)
Würtemberg	359.	1,645,000.(1839)
Hannower	695.	1,640,000.(1833)
Baden	276.	1,277,000.(1839)
Hessen-Kassel	208.	620,000.(1834)
Hessen-Darmstadt . . .	179.	811,000.(1840)
Dalsze państwa niemieckie	1,000.	3,180,000.
Danija	2,365.	1,230,000.(1837)
Szwecyja i Norwegija .	13,734.	4,000,000.(1832)
Niderlandy	622.	2,900,000.(1837)
Belgija	556	4,000,000.(1837)
Szwaycarya	696.	2,188,000.(1838)
Hiszpanija	8,446.	13,280.000.(1833)
Portugalija	1,722.	3,530,000.(1832)
Sardynija	1,365.	4,143,000.(1832)
Państwo Kościelne . .	811.	2,425,000.
Neapol i Sycylija . . .	1,987.	7,490,000.(1833)
Toskanija	395.	1,438,000.(1836)
Dalsze Państwa Włoskie	221.	1,000,000.
Turcyja	9,000.	9,000,000.
Grecyja	700.	916,000.(1837)
Dalsze Państwa (wyspy Jońskie, Kraków) . .	68.	300,000.
w Ogóle .	167000	237,300,000.

МѢСЯЦОСЛОВЪ
Хозяйственный
НА ЛѢТО ХРИСТОВО
1843

КОТОРОЕ ЕСТЬ ПРОСТОЕ, СОДЕРЖАЩЕЕ ВЪ СЕБѢ 365 ДНЕЙ.

Съ означеніемъ въ ономъ Праздниковъ Православныхъ и Римско-Католическихъ, по старому и новому стилю, Табельныхъ дней, примѣчательнѣйшихъ Эпохъ, указателя восхожденія и захожденія Солнца, перемѣнъ Мѣсяца, разныхъ астрономическихъ наблюденій, хозяйственныхъ земледѣльческихъ свѣдѣній, хода Почты въ Вильнѣ, знатнѣйшихъ Ярмарковъ, праздниковъ и постовъ Еврейскихъ.

KALENDARZ
Gospodarski
NA ROK PANSKI
1843

KTÓRY JEST ROKIEM PROSTYM, ZAWIERAJĄCYM W SOBIE DNI 365.

Z oznaczeniem w onym Swiąt Prawosławnych i Rzymsko-Katolickich według starego i nowego stylu, dni galowych, Epok znakomitszych, Tabelli wschodu i zachodu Słońca, odmian xiężyca, rożnych obserwacyj astronomicznych, doświadczeń gospodarskich i agronomicznych, chodu Poczt w Wilnie, znaczniejszych Jarmarków, świąt i postów Starozakonnych.

ВИЛЬНО.
Въ Типографіи Зимеля Типографа и Манеса Ромма.

ОТМѢНЫ МѢСЯЦА И ЗНАКИ НЕБЕСНЫЕ.
ODMIANY XIĘŻYCA I ZNAKI ZODYATYCZNE.

Новый Мѣсяцъ. Nów Xiężyca.	Овенъ. Baran.	Левъ. Lew.	Стрѣлѣцъ. Strzelec.
Первая Четверть. Pierwsza Kwadra	Телѣцъ. Byk.	Дѣва. Panna.	Козерогъ. Kozieroziec.
Полный Мѣсяцъ. Pełnia.	Близнецы. Bliźnięta.	Вѣсы. Waga.	Водолей. Wodnik.
Послѣдняя Четве. Ostatnia Kwadra.	Ракъ. Rak.	Скорпіонъ. Niedźwiadek.	Рыбы. Ryby.

НАЗВАНІЕ ПЛАНЕТЪ.

Солнце главное небесное свѣтило и центръ всей системы Воскресенье.

Луна, Понедѣлокъ.	Земля.
Марсъ, Вторникъ.	Юнона.
Меркуріи, Среда.	Веста.
Юпитеръ, Четвертокъ	Церера.
Венера, Пятница.	Паллада.
Сатурнъ, Суббота.	Уранъ.

NAZWISKA PLANET

Słońce jest głównym planetą Niedziela.

Xiężyc, Poniedziałek.	Ziemia.
Mars, Wtorek.	Juno.
Merkury, Sroda.	Westa.
Jupiter, Czwartek.	Ceres.
Wenera, Piątek.	Pallas.
Saturn, Sóbota.	Uran.

ЦЕРКОВНОЕ СЧИСЛЕНІЕ.

Индикта . .	А.	1.	— —
Кругъ Солнцу .	ЕІ.	15.	— —
Въ Руцѣ лѣто .	Д.	4.	— —
Кругъ Лунѣ .	ЗІ.	17.	— —
Основаніе . .	АІ.	11.	— —
Епакта . . .	І.	10.	— —
Ключъ Границъ .	—	У.	— —
Недѣля Мясопустная	—	14.	Февраля.
Недѣля Сыропостная	—	21.	Февраля.
Пасха ХРИСТОВА	—	11.	Апрѣля.
Вознесеніе Господне	—	20.	Маія.
Пятидесятница .	—	30.	Маія..
Мясопустъ Петровъ	—	6.	Іюня.
Петрова поста .	—	3 Недѣли и 1 день.	
Мясопустъ Успенскій	—	31.	Іюля.
Мясопустъ Филиповъ	—	14.	Ноября.
Мясоястіе продолжается	—	7 недѣль и 3 дни.	

LICZBY ZWROTOW KOSCIELNYCH.

Podług Star. Kal.		Podług Now. Kal.
I.	. . Złota Liczba . .	I.
IV.	. Okrąg Słońca . .	IV.
XI.	. Epakta . . .	XXIX.
I.	. . Poczet Rzymski . .	I.
C.	. . Litera Niedzielna . .	A.
7.	Febr. Niedz. Starozapust.	12. Lutego.
24.	Februar. Popielec .	1. Marca.
11.	Aprilis Wielkanoc .	16. Kwietnia.
17. 18. i 19.	Maii Krzyż. dnie.	22. 23 i 24 Maja.
20.	Maii Wniebowstąp. Pań.	25. Maja.
30.	Maii Zesłanie Ducha Sgo	4. Czer.
10.	Junii Boże Ciało . .	15. Czer.
25.	Niedziel po Zielon. Sw.	25. . . . .
28.	Novembris 1. Niedz. Adw.	3. Grudnia.

SUCHEDNIE PRZYPADAJĄ.

Podług Starego kalendarza.		Podług Nowego kalendarza.
3. 5. i 6. Marca . . .	Pierwsze, ...	8. 10. i 11. Marca.
2. 4. i 5. Czerwca . . .	Drugie, ...	7. 9. i 10. Czer.
15. 17. i 18. Września . . .	Trzecie, ...	20. 22. i 23. Września.
15. 17. i 18. Grudnia . . .	Czwarte, ...	20. 22. i 23. Grudnia.

ДОСТОПРИМѢЧАТЕЛЬНѢЙШІЯ ЭПОХИ.		EPOKI ZNACZNIEJSZE.	
Отъ сотворенія Міра, по Греческому лѣтосчисленію	7351.	Od stworzenia Swiata, podług Grekow	7351.
— — Римскому	5792.	— — — — Rzymian	5792
— — Еврейскому	5603.	— — — — Żydow	5603.
Отъ потопа, по Гречес. лѣтосчисленію	5109.	Od potopu, podług Greków	5109.
— — Римскому	4136.	— — Rzymian	4136.
Отъ основанія Ассирійской Монархіи	4073.	Od założenia Monarchii Assyrjiskiej	4073.
Отъ основанія Царства Сикіонскаго	3932.	Od założenia Królewstwa Sycyońskiego	3932.
— — Аргонскаго	3699.	— — Aragońskiego	3699.
— — Аѳинскаго	3399.	— — Ateńskiego	3399.
— — Коринѳскаго	3368.	— — Koryntskiego	3368.
— — Спартанскаго	3359.	— — Spartańskiego	3359
— — Ѳивскаго	3336.	— — Tebańskiego	3336.
— — Микенскаго	3177.	— — Myceńskiego	3177.
— — Израильскаго	2937.	— — Izraelskiego	2937.
— — Македонскаго	2657,	— — Macedońskiego	2657.
Отъ основанія Рима	2588.	Od założenia Rzymu	2588.
— — новой Греч. Монархіи	2171.	— — nowej Monarchii Greckiej	2171.
— — Египтской	2151.	— — — — Egiptskiej	2151.
Отъ принятія Римскимъ Полководцемъ Октавіемъ отъ Сената названія Августа и титла Римскаго Императора	1870.	Od przyjęcia przez wodza Rzymskiego Oktawiana od Senatu Imienia Augusta i tytułu Cesarza Rzymskiego	1870.
Отъ Рождества ХРИСТОВА	1843.	Od narodzenia CHRYSTUSA Pana	1843.
ОтъКрестной смерти Г.Іисуса ХРИСТА	1810.	Od śmierci Krzyżowej CHRYSTUSA P.	1810.
Отъ основанія Французскаго Государства	1423.	Od założenia Państwa Francuskiego	1423.
Отъ паденія западной Римской Имперіи	1373.	Od upadku Cesar· Rzym. zachodniego	1373.
Отъ основанія Итальянскаго Королевства	1367.	Od założenia Królestwa Włoskiego	1367.
— — Испанскаго Королевства	1101.	— — — Hiszpańskiego	1101.
— — Венгерскаго Королевства	1099.	— — — Węgierskiego	1099.
— — Россійскаго Государства	982.	— — Państwa Rossyjskiego	982.
— — Польскаго Королевства	845.	— Królestwa Polskiego	845.
— — ПортугальскагоКоролевства	733.	— — — Portugalskiego	733.
Отъ высылки русскихъ Миссіонеровъ изъ Пскова въ Литву Княземъ Святословомъ Ярославичемъ по просьбѣ Литовскаго Великаго Князя Войшелка для распространенія въ Его Государствѣ православнаго Греко-Россійс. исповѣданія (см. Нарбута Т. IV. ст. 230)	577.	Od wysłania Ruskich Missyonarzów z Pskowa do Litwy przez Xięcia Swiatosława Jarosłowicza na prośbę wielkiego Xięcia Litewskiego Wojsiełka dla rozszerzenia w Państwie Jego religii prawowiernej Ruskiej. (patrz Narbuta T. IV. st. 230)	577.
Отъ принятія православнаго Греко-Россійскаго исповѣданія Литовскимъ Княземъ Довмонтомъ	577.	Od przyjęcia religii prawowiernej Ruskiej przez Xięcia Litewskiego Dowmonta	577.
Отъ принятія православнаго исповѣданія и иноческаго сана Литовскимъ Княземъ Римундомъ, сыномъ Тройдена	563.	Od przyjęcia religii prawowiernéj i stanu zakonnego przez Xiążęcia Litewskiego Rymunda syna Troydena	563.
Отъ построенія княземъ Римундомъ православной Греко-Россійской Церкви ВоскресеніяХРИСТОВА близъ Новогродка	562.	Od zbudowania przez Xiążęcia Rymunda prawowiernej Cerkwi Ruskiéj Zmartwychwstania Pańskiego w bliżkości Nowogródka	562.
Отъ основанія Турецкаго Государства	543.	Od założenia Państwa Tureckiego	543.

Отъ построенія въ Г. Вильнѣ, супругою Великаго Князя Литовскаго Ольгерда, Маріею, дочерью Князя Витебскаго, первой Христіянской Церкви православнаго Греко-Россійскаго исповѣданія, называемой Пятницкою, на мѣстѣ гдѣ была древнѣ молельня языческаго бога Рагутиса . . . . 512.

Отъ убіенія въ Г. Вильнѣ первыхъ христіянскихъ мучениковъ православнаго исповѣданія, уроженцовъ литовскихъ, Антонія, Іоанна и Евстафія, по повелѣнію Вел. Князя литов. Ольгерда, бывшаго тогда еще въ язычествѣ . . . 501.

Отъ прибытія въ Вильно Монаховъ Римско-Катол. Францишканскаго ордена 479.

Отъ построенія въ Вильнѣ древнѣйшей Церкви Римско-катол. исповѣданія 477.

Отъ принятія православнаго исповѣданія Велик. Княземъ Литов. Ольгердомъ . 466.

Отъ пораженія Татарскаго Хана Мамая на куликовомъ полѣ, Московскимъ Великимъ Княземъ Димитріемъ Донскимъ, при содѣйствіи удѣльныхъ Рускихъ князей и сыновей Ольгерда Андрея и Димитрія Корибута, исповѣдовавшихъ православную Греко-Россійскую вѣру . . . . 463.

Отъ соединенія всѣхъ удѣльныхъ княжествъ восточной Руси въ одно государ: 379.

Отъ привезенія въ г. Вильно изъ Москвы Образа Божія Матери, дочерью Вел. Князя Московскаго Іоанна Васильевича, Княжною Еленою, вышедшею въ замужество за Литовскаго Вел. Князя Александра (см. Колловича 1650 г.) . 349.

Отъ подтвержденія для г. Вильны изданнаго въ 1536 году постановленія, дабы половина Бургомистровъ и Членовъ Магистрата была закону Римскаго, а половина Греческаго (изъ подлинн: акта) 236.

Отъ Рожденія ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО 47.

Отъ вступленія на Всероссійкій и Царства Польскаго Престолъ ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА Благочестивѣйшаго ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА САМОДЕРЖЦА ВСЕРОССІЙСКАГО и Царя Польскаго . 18.

Od zbudowania w Wilnie przez małżonkę Wielkiego Xięcia Litewskiego Olgerda, Maryą Xiężniczkę Witebską, piérwszéj Chrześcijańskiéj Cerkwi Ruskiéj, Piatnicką nazywanéj, na miéjscu dawnéj Swiątyni pogańskiéj Litewskiego Bożka Ragutisa . . . . 512.

Od zamordowania piérwszych za wiarę Chrystusową Męczenników z narodu Litewskiego, Antoniego, Jana i Eustachego (Wyznawców religii prawowiernej ruskiéj) z rozkazu W. X. Lit. Olgerda wtedy jeszcze bałwochwalcy . 501.

Od przybycia do Wilna zakonników, Rzymsko-Katolickich, Franciszkanów 479.

Od zbudowania w Wilnie najdawniéjszego Kościoła Rzymsko-Katolickiego . . 477.

Od przyjęcia religii prawowiernéj ruskiéj przez Wielkiego Xięcia Olgerda 466.

Od porażki Hana Tatarskiego Mamaja na polu Kulikowém przez W. X. Moskiewskiego Dymitra Dońskiego, z pomocą udzielnych Xiążąt Ruskich i synów Olgerda Andrzeja i Dymitra Korybuta, wyznawców religii prawowiernéj Ruskiéj . . . . 463.

Od połączenia wszystkich xięstw udzielnych Rusi wschodniéj w jedno Państwo 379.

Od przywiezienia z Moskwy do Wilna Obrazu Najświętszéj Panny Maryi przez córkę Wiel. Xięcia Moskiewskiego Jana Wasilewicza Helennę, byłą w zamężciu za Wielkim Xięciem Lit. Alexandrem (patrz Kojałowicza 1650 roku) . 349.

Od utwierdzenia dla M. Wilna w 1536 roku wydanego postanowienia, ażeby połowa Burmistrzów i Członków Magistratu była wiary rzymskiéj a połowa Greckiéj (z aktu autentycznego) . . . . 236.

Od narodzenia Najjaśniéjszego Najprawowierniéjszego CESARZA JEGO MOŚCI NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładcy Wszech Rossyi . . . . . . 47.

Od wstąpienia na Tron Wszech Rossyi i Królestwa Polskiego Najjaśniéjszego Najprawowierniéjszego CESARZA JEGO MOŚCI NIKOŁAJA PAWŁOWICZA Samowładcy Wszech Rossyi i Króla Polskiego . . . . 18.

ГЕНВАРЬ 31 день. JANUARIUS. STYCZEŃ ma dni 31.

Н.	Д.	Благословиши вѣнецъ лѣта благости твоея Господи! Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Luty w Styczniu.
				O Obrezaniu Jezusa. Luc. 2		
1	П.	ОБРѢЗАН. ГОСПО.	P.	NOWY ROK. Fulge.	13	Hilaryusza Pap.
2	С.	Сілвестра Папы Р.	S.	Makarego Opata.	14	Hilarego Opata.
		Недѣл. предъ Богоявл. *Апост. 298. Ев. Марка 1*		*O schronieniu się Chrystusa do Egiptu.* Mat. 2.		Joan. 2.
3	В.	Пророка Малахіа.	N.	Po Now. Rok. Genowe.	15	N. 2 po 3 Król.
4	П.	Соборъ 70. Апостолъ	P.	Tytusa Bis. i Męcz.	16	Marcella Papie.
5	В.	Муч. Θеопемпта.	W.	Telesfora Pap. i Męcz.	17	Antoniego Opat
6	С.	Богоявленіе Господне.	S.	Trzech Królow.	18	Kate. S. Piotra.
7	Ч.	*Соб. Іоанна Предтечи*	C.	Juliana i Lucyjana. M.	19	Ferdynan. Kró.
8	П.	Препо. Георгіа Хозев.	P.	Rygoberta i Seweryna.	20	Fabijan. i Sebast.
9	С.	Мученика Полуевкта	S.	Marcyjanny Pan. i Mę.	21	Agnieszki Pan.
		Недѣл. по Просвѣще. *Апост. 224. Ев. Матθ. 8.*		*O utracie i znalezieniu Jezusa w Kościele.* Luc. 2.		Mat. 8.
10	В.	С. Григор. Нуссійскаго	N.	1 po 3 Król. Wilhel.	22	N. 3 po 3 Król.
11	П.	*Преподоб. Θеодосіа.*	P.	Higina Papie. i Męcz.	23	Zesł. P. M. Jana.
12	В.	Мученицы Татіаны.	W.	Raynolda i Honoraty.	24	Tymoteusza Bis.
13	С.	Мученика Ермила.	S.	Hilaryusza i Felixa P.	25	Nawr. S. Pawła.
14	Ч.	Пр. Отецъ въ Сінаи.	C.	Hilarego i Anastazyi.	26	Polikarpa Bisku.
15	П.	Пр. Павла Θивейска.	P.	Pawła Pierw. Pustel.	27	Jana Złotoust.
16	С.	Апос. Петра Веригъ.	S.	Marcella Pap. i Stefanij	28	Jldefonsa i Kar
		Недѣл. 32 по Пятидес. *Апост. 280. Ев. Луки 93.*		*O godach w Kanie Galileyskiey* Joan. 2.		Mat. 8.
17	В.	*Пр. Антоніа Велик.*	N.	2 po 3 Król. N. Im. Jez.	29	N. 4 po 3 Król.
18	П.	Аθанасіа и Кирілла.	P.	Katedra S. Piot. w Rz.	30	Martyny Panny.
19	В.	Преподоб. Макаріа.	W.	Ferdynanda i Kanuta.	31	Piotra Wyzna.
20	С.	*Пр. Евθимія Велик.*	S.	Fabijana i Sebastyjana.	1	*Febr.* Ig. B. *Wig*
21	Ч.	Препдо. Максіма.	C.	Agnieszki Pan. i Męcz	2	Gromn. N. M. P.
22	П.	Апостола Тімоθеа.	P.	Wincentego i Anastaz.	3	Błażeja B. i Mę.
23	С.	Свящ. Муч Климента.	S.	Zaśl. N. M. P. i Jana.	4	Andrzeja i Wer.
		Недѣл. 33 по Пятидес. *Апост. 285. Ев. Луки 94.*		*O uzdrowieniu cudowném trędowatego.* Mat. 8.		Mat. 13.
24	В.	Пре. Матери Ксеніи.	N.	3. po 3 Król. Tymoteu.	5	N. 5 po 3 Król.
25	П.	*Григоріа Богослова.*	P.	Nawróc. S. Paw. Apo.	6	Teofila i Doroty.
26	В.	Препо. Ксенофонта.	W.	Polikarpa Bisk. i Męcz.	7	Romualda Opat.
27	С.	*Прс. Мощ. Св. Іоан. Зл.*	S.	Jana Złotoustego Bisk.	8	Jana z Matty.
28	Ч.	Препо. Ефрема Сvріна.	C.	Jldefonsa. Bis. i Karol.	9	Apollonii P. i M.
29	П.	Пр. Мо. Св. Ігнатіа Бо.	P.	Franciszka Salezk. Bisk.	10	Scholastyki Pan.
30	С.	Трехъ Святителей.	S.	Martyny i Adelgundy.	11	Lucyusza i Eufr.
		Недѣл. Мыт. и Фар. *Апост. 296. Ев. Луки 89.*		*O niebespieczeństwie Apostołów na morzu* Mat. 8.		Mat. 20.
31	В.	Св. Кvра и Іоанна.	N.	4 po 3 Król. Piotra.	12	N. Starozapust.

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ Водолея, 8 чис. въ 3 Час. 22 минут. вечеру
Słońce wstępuje wznak wodnika d. 8, go. 3, m. 22. wieczo.

Полнолуніе 4. чис. въ 9. час. 58. ми. поутру.
Pełnia d. 4, g. 9, m. 58. rano.

Послѣдния четв. 11. чис. въ 2 ч. 31 мин. поутру.
Ost. k. d. 11, go. 2, m. 31. rano.

Новолу. 18 чис. въ 1 ч. 30 м. по полудни.
Nów d. 18, g. 1. m. 30, po południu.

Пер. четв. 26 чис. въ 6 ча. 0, м. въ вечеру.
Pier. kw. dn. 26, g. 6, m. 0, wieczorem.

Изреченіе
изъ Священнаго Писанія.
1. Будьте всѣ единомысленны, сострада-

Wykład
z Pisma Swiętégo.
1. Bądźcie wszyscy jednomyślni, spółcierpiący.

ФЕВРАЛЬ 28 дней.	FEBRUARIUS.	LUTY ma dni 28

Н.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Marzec w Lutym.
1	П.	Мученика Трvфона.	P.	Ignacego B. i M. *W igi.*	13	Jordana i Fuski.
2	В.	**Стрѣтеніе Господ.**	W.	**Gromnicz. N. Mar. P.**	14	Walent. Kap M.
3	С.	*С. и Пр. Сvмео и Анн*	S.	Błażeja Bisk. i Męcz.	15	Faustyn. i Jowity
4	Ч.	Преподоб. Ісідора.	C.	Andrzeja i Weroniki.	16	Juljanny P. i M
5	П.	Мученицы Агафіи.	P.	Agaty Panny i Męcze	17	Polikarpa Bisku.
6	С	Преподоб. Вукола.	S.	Teofila i Doroty Pan.	18	Konstancyi Pan.
		Недѣл. о Блудн. сынѣ. *Апост.* 135. *Ев. Луки* 79.		*O robotnikach do winnicy najętych.* Mat. 20.		Luc. 8.
7	В.	Препод. Парѳенія.	N.	**Starozapust.** Romual	19	**N. Mięsopust.**
8	П.	*Великомуч. Ѳеодора*	P.	Jana z Mat. Rycharda.	20	Eucharego Bis.
9	В.	Мученика Нікифора.	W.	Apolonii Pan. i Męcz.	21	Eleonory Pan.
10	С.	Мучен. Харалампія.	S.	Scholastyki Panny.	22	Paschazego Bisk.
11	Ч.	Свящ. Муч. Власія.	C.	Lucyusza i Eufrozyny.	23	Romany Panny
12	П.	Мелетія и *Алексія.*	P.	Gaudentego i Eulalii.	24	Macieja Apost.
13	С.	Препод. Мартініана.	S.	Jordana, Julija i Fuski	25	Hadrijana Męcz.
		Недѣля Мясопустная. *Апост.* 140. *Ев. Матѳ.* 106.		*O zasiewie zboża na roli.* Luc. 8.		Luc. 18
14	В.	Преподо. Авксентія.	N.	**Mięsopust.** Walente.	26	**N. Zapustna.**
15	П.	Апостола Онисима.	P.	Faustyna i Jowita Mm.	27	Fortun i Anast.
16	В.	Мучен. Памфіла.	W.	Juljanny Pan. i Męcz.	28	Romana Opa.
17	С.	*Му. Ѳеодора Тvрона*	S.	Polikarpa i Sabin. Bis.	1	*Mar.* Albi. *Pop.*
18	Ч.	Льва Папы Римска.	C.	Konstancyi i Zuzanny.	2	Heleny Cesarz.
19	П.	Апостола Архиппа.	P.	Konrada i Gabina Mę.	3	Kunegundy Ces.
20	С.	Пр Льва Катанскаго.	S.	Eucharego Biskupa.	4	*Kazimier. Kró*
		Недѣл. Сыропустная. *Апост.* 112. *Ев. Матѳ.* 17.		*O przywróceniu wzroku ślepemu.* Luc. 18.		Mat. 4.
21	В.	Преподо. Тимоѳеа.	N.	**Zapustna.** Eleonory.	5	**N. 1. Wstępna.**
22	П.	Муч. ѳо Еvгеніи.	P.	Katedra S. Piot. w An.	6	Wiktor. i Kole.
23	В.	Св. муч. Поликарпа.	W.	Fulgentego i Romany.	7	Tomasza z Akw.
24	С.	*Об. Гл. Іоан Предте.*	S.	*Macieja Apost. Pop.*	8	Jana Bo. W. *Su.*
25	Ч.	Св. Отца Тарасія Архіе.	C.	Wiktoryna i Serafina.	9	Franciszki Wd.
26	П.	Порфирія Епископа.	P.	Alexandra i Nestora.	10	40 Męczeń. *Such.*
27	С.	Преподоб. Прокопія.	S.	Fortunata i Leandra.	11	Konstan. Wy. *Su.*
		Недѣля 1 Поста. *Апост.* 329. *Ев. Іоанна* 5.		*O 40 dniowym poście Chrystusa na puszczy.* Mat. 4.		Mat. 4.
28	В.	Преподоб. Василія.	N.	**1. Wstępna** Romana.	12	**N. 2. Sucha.**

Виды Луны — LUNACYE

Солнце вступаетъ въ знакъ Рыбъ. 7 чи. въ 6 час. 1 м. поутр.
Słońce wstępuje w znak Ryby. dn. 7, g. 6, m. 1, z rana.

Полнолуніе 2 чис. въ 9 час. 37 ми. вечеру.
Peł. dn. 2, g. 9, m. 37 wieczo.

Посл. четв. 9 чи. въ 12 час. 14 ми. по полуд.
Ost. k. d. 9, g. 12, m. 14 po poł.

Новолуніе 17 чис. въ 7 час. 31 м. поутру.
Nów dn. 17, g. 7, m. 31 rano.

Пер. четв. 25 чис. въ 11 час. 19 м. поутру.
Pierw. kw. d. 25, g. 11. m. 19, z rana.

тельны, братолюбивы, милосерды, дружелюбны, смиренно мудры. — Апост. *Петра* I. Посл. Глав. III. ст. 8.

2. Уклоняйся отъ зла, и дѣлай добро, ищи мира, и послѣдуй за нимъ.—Ап. *Пет.* I. Посл. Глав. III. ст. 11.

3. Очи Господни зрятъ на праведныхъ, и уши его отверсты къ молитвѣ ихъ; но лице Господне на дѣлающихъ зло, чтобы ис-

braterstwa miłośnicy, miłosierni, skromni pokorni.—list I. *Piotra* Rozd. III. wie. 8.

2. Odwróć się od złego, a czyń dobrze, szukay pokoiu, a scigay go.—*Psal.* 33. w. 15. i I. *Piotra* Rozd. III. wiersz 11.

3. Oczy Pańskie nad sprawiedliwymi, a uszy jego na prożby ich; A twarz Pańska (zagniewana) nad czyniącymi zle, aby wygładził

МАРТЪ 31 день. MARTIUS. MARZEC ma dni 31.

Н.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendurza.	L	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Kwiecień w Marzec.	B.Z. Z.
1	П.	Преп. Муч. Евдокіи.	P.	Albina bisk. i Antony.	13	Nicefora i Patr.	
2	В.	Священному. Θеодота	W.	Sympliciusza i Heleny.	14	Matyldy W. Kr.	
3	С.	Мученика Евтропіа.	S.	Fortu. i Kuneg. *Such.*	15	Cyryjaka i Lon	
4	Ч.	Преподоб. Герасіма.	C.	Kazimierza Królewica;	16	Cyrylla i Tacyja.	
5	П.	Мученика Конона.	P.	Przenies. S. Wac. *Such.*	17	Patryc. i Gertr.	
6	С.	42 Муч. въ Амморіи.	S.	Wiktory i Kolety. *Such.*	18	Gabryela Archa.	
		Недѣля. 2 Поста; *Апост.* 304 *Ев. Марка* 7.		*O przemienieniu się Chrystusa na górze.* Mat. 17.		Luc. 11.	
7	В.	Св. Муч. Василіа.	N.	2. Sucha; Tomasza.	19	N. 3. Głucha;	
8	П.	Преп. Θеофилакта.	P.	Jana Bożego Wyzn.	20	Joa. Oy. N. M. P.	
9	В.	*40 Муч. въ Севаст.*	W.	Franciszki i Katarzy.	21	Benedyk. Opat.	
10	С.	Мучен. Кондрата.	S.	40. Męczenników.	22	Pawła i Oktaw.	
11	Ч.	Софроніа Патріарха.	C.	Konstantyna i Pelagii.	23	Katarzy. P. Szwe.	
12	П.	Преподоб. Θеофана.	P.	Grzegorza W. Papieża.	24	Marka M. *Wig.*	
13	С.	Нікифора Патріарха.	S.	Nicefora Bis. i Patry.	25	Zwiast. N. M. P.	
		Недѣля 3 Поста; *Апост.* 311. *Ев. Марка* 37.		*O wypędzeniu czarta z głuchoniemego.* Luc. 11.		Joan. 6.	
14	В.	Преп. Венедікта.	N.	3. Głucha; Zacharia.	26	N. 4. Srzodopos.	
15	П.	Муч. Агапіа и 6 муч.	P.	Cyryjaka i Longina.	27	Ruperta Bisk.	
16	В.	Священному. Савіна.	W.	Cyrylla M. i Tacyjana.	28	Syxta i Guntam.	
17	С.	*Пр. Алексіа* и Макар.	S.	Patrycego i Giertudy.	29	Eustazego Opata.	
18	Ч.	Св. Кvрілла Іерусал	C.	Gabryela Ar. i Edwar.	30	Kwiryna Męcz.	
19	П.	Хрvсанθа и Даріи.	P.	*Józefa Obl. N. M. P.*	31	Benijam. i Balbi.	
20	С.	Пр. Отецъ убіенныхъ.	S.	Joachi. Oyca N. M. P.	1	*Apr.* Teodory P.	
		Недѣля 4 Поста; *Апост.* 314. *Ев. Марка* 40.		*O nasyceniu 5,000 ludzi 5 chlebami na puszczy.* Joan. 6.		Joan. 8.	
21	В.	Пр. Іакова Епіскопа.	N.	4. Srzodopost; Benedykt.	2	N. 5. Biała;	
22	П.	М. Василіа Пресвvтера	P.	Pawła Bi. i Oktawiana.	3	Rycharda Bis.	
23	В.	Преп. Муч. Нікона.	W.	Ottona i Katarzyny P.	4	Izydora Bisku.	
24	С.	Преподоб. Захаріи.	S.	Epigmeniusza Kap. *Wig.*	5	Wincent. Fer.	
25	Ч.	Благовѣщ. Пр. Богор.	C.	Zwiastowan. N. M. P.	6	Wilhel. i Celest.	
26	П.	*Соб. Арха. Гавріила.*	P.	Teodozyusza i Kastula	7	P. M. Bol. Epi.	
27	С.	Мучениц. Матроны.	S.	Ruperta Biskupa i Jana.	8	Dyonizego Bisk.	
		Недѣля 5 Поста; *Апост.* 321. *Ев. Марка* 47.		*O schronieniu się Chrystusa od kamienuiących.* Joan. 8		Mat. 21.	
28	В.	Преп. Іларіона.	N.	5. Biała; Syxta P.	9	N. 6. Kwietna;	
29	П.	Пр. Марка Ареθусійск.	P.	Eustazego i Armogasta.	10	Ezechiela Pro.	
30	В.	Преп. Іоанна. Списат.	W.	Kwiryna Męcz.	11	Leona Papieża.	
31	С.	Преп. Vпатія Еписк.	S.	Benjamina i Balbiny	12	Juliusza Papieża.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ Овна, 9 чис. въ 7 час. 32 мин. по утру.
Słońce wstępuje w znak Barana d. 9, g. 7, min. 32, z rana.

Равноденствіе и начало весны.
Porówn. dnia z nocę, początek wiosny.

Полнол. 4 чи. въ 7 ча. 31 мин. по утру.
Peł. d. 4, g. 7, m. 31 z rana.

Послѣдняя четв. 10 чи. въ 12 ч. 8 ми. по полуно.
Ost. k. d. 10, g. 12, m. 8 po płn.

Новолу. 19 чи. въ 1 ча. 25 мин. по утру.
Now d. 19, g. 1, m. 25, z rana.

Пер. четв. 26 чис. въ 12 час. 45 м. по полуночи.
Pier. k. d. 26 g. 12, m. 45 po półn.

треблють ихъ съ земли.—Ап. *Петра* I. Посл. Гл. III. ст. 12.

4 Паче всего усердную любовь имѣйтѣ другъ ко другу, ибо любовь покрываетъ множество греховъ. —Ап. *Пет.* I. Посл. Глав. IV. ст. 8.

z ziemié pamiątkę ich — *Psal.* 33. w. 16, 17. i *Piotra* I. Roz. III. w. 12

4 Nadewszystko mieycie ustawiczną miłość jedni ku drugim; bo miłość zakrywa wielkość grzéchów I. *Piotra* Rozd. IV. w. 8.

АПРѢЛЬ 30 дней. APRILIS. KWIECIEN ma dni 3o.

Н.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Maj w Kwietniu.	z. z.
1	Ч.	Пр. Маріи Египетс.	C.	Hugona Bi. i Teodory.	13	*Wielk Czwart*	
2	П.	Препод. Тіта Чудот.	P.	N. M. P. Boles. Francis.	14	*Wielki Piątek*	
3	С.	Преподоб. Никиты.	S.	Rycharda Biskupa.	15	*Wielki Sobota*	
		Недѣля Ваій. *Апост.* 247. *Ев. Іоанна* 41.		*O wjeździe ostatnim Chrystusa do Jeruzalem.* Mat. 21		Mar. 16.	
4	В.	Преподобн. Іосифа.	N.	**6. Kwietna.** Izydo	16	**Zmartw. Pań.**	
5	П.	Мученика Θеодула.	P.	Wincentego Ferreryu.	17	**Poniedz. Wiel.**	
6	В.	Св. Отца Евтихіа.	W.	Wilhelma i Celestyna	18	Apoloniusza Męcz.	
7	С.	Пр. Георгіа Мелітій.	S.	Donata i Rufina.	19	Hermogena Męcz.	
8	Ч.	*Великій Четвертокъ.*	C.	*Wielki* Apoloniusza.	20	Sulpicyusza Męcz.	
9	П.	*Великій Пятокъ.*	P.	*Wielki* Maryi Egipci.	21	Anzelma Biskup.	
10	С.	*Великая Суббота.*	S.	*Wielka* Ezechijela Pro.	22	Soter. i Kaja Pp	
		Недѣля Св. Пасхи. *Апост.* 1. *Ев. Іоан.* 1.		*O zmartwychwstaniu Chrystusa* Mar. 16.		Joan. 20.	
11	В.	**Пасха Хри.** Антипы.	N.	**Zmartw. Pań.** Leona.	23	**N. Przewod.**	
12	П.	Васіліа Парійскаго.	P.	**Poniedz. Wiel.** Juliusza.	24	Jerzego Męcz.	
13	В.	Священ. Артемона.	W.	Hermenegilda Kró. M.	25	Marka Ap. i Ew.	
14	С.	3. Виленскихъ мучен.	S.	Tyburyusza i Waleryja.	26	Kleta i Marcelli.	
15	Ч.	Апостола Арістарха.	C.	Krescentego Męcz.	27	Anastaz. i Teofi.	
16	П.	Мученицы Агапіи.	P.	Kalixta M. i Lamber.	28	Witalisa Męcze.	
17	С.	Преподоб Сумеона.	S.	Aniceta Pap. Męcz.	29	Piotra Męczeń.	
		Нед. 2 по Пас. о Фомѣ. *Апост.* 14. *Ев. Іоан.* 65		*O niedowiarstwie Apostoła Tomasza.* Joan. 20.		Joan. 10.	
18	В.	Преподобн. Іоанна.	N.	**Przewodna.** Apolon.	30	**N. 2 po Wiel.**	
19	П.	Іоан. Ветхопещерника.	P.	Hermogena i Elfega.	1	*Maj* Fili. i Jakó.	
20	В.	Пре. Θеодора Тріхины	W.	Wiktora i Cezarego.	2	Atanaz. i Zygm	
21	С.	С Іанну. и Цар. Алекса.	S.	* Anzelma i Symona.	3	*Znal. S. Krzyż.*	
22	Ч.	Пр. Θеодора Сукеота	C.	Sotera i Kaja Pp. Mm.	4	Floryja. i Moni.	
23	П.	**Великомуч. Георгія.**	P.	*Jerzego Męczennika.*	5	Piusa V. Pap.	
24	С.	Муч. Саввы Стратил	S.	Woyciecha Ar. Bis. M	6	Jana w Oleju.	
		Недѣл. 3 по Пас. о Миро. *Апост.* 16. *Ев. Марка* 69.		*O dobrym Pastérzu.* Joan. 10.		Joan. 16.	
25	В.	*Апос. Еванг. Марка.*	N.	**3 po Wielk.** Grób. Chr.	7	**N. 3 po Wiel.**	
26	П.	Св. Васілія. Амасійск.	P.	Kleta i Marcelina Pap.	8	**Stanisła. B. M.**	
27	В.	Св. Сумеона Срод. Гос.	W.	Anastazego i Tertulia.	9	Grzegor. Nazyan.	
28	С.	Апостола Іасона.	S.	Witalisa Męczennika.	10	Antoni. i Izydor.	
29	Ч.	9 муч. въ Кузицѣ.	C.	Piotra Męczeń. Z. K.	11	Mamerta Bisku.	
30	П.	*Апостола Іакова.*	P.	Katarzyny Seneńskiey	12	Pankr. i Neryu.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ Тельца, 8 чис. въ 6 час. 43 ми. въ вече.

Słońce wstępuje w znak Byka dnia 8, g. 6, min. 43, wiecz.

Полнол. 2 чис. въ 4. ча. 10 мин. въ вечеру

Peł. dnia 2, g. 4, m. 10, wiecz

Посл. четв. 9 чи. въ 2 час. 7 мин. по полуд.

Ost. kw. d. 9, god. 2, min. 7, po południu.

Новолу. 17 чис. въ 6 ч. 3 ми. въ вечеру.

Nów dn. 17, god. 6, min. 3, wieczorem,

Перв. четв. 25 чис. въ 10 час. 10 м. поутру.

Pier. kw. dn. 25, g. 10, m. 10. z rana.

5 Любовь да будетъ непритворна, отвращайтесь зла, прилепляйтесь къ добру.—*Римляномъ* Глав. XII. ст. 9.

6. Будьте братолюбивы другъ ко другу съ нежностію: отдавайте одинъ другому предпочтеніе. — *Римлян.* Глав. XII. ст. 10.

5. Miłość niech będzie bez obłudności: brzydząc się złem, przystawając ku dobremu. — do *Rzymian* Rozd. XII. w. 9.

6. Miłością braterstwa jedni drugich miłując, uczciwością jeden drugiego uprzedzając.— do *Rzym.* Rozd. XII. w. 10.

Н. Д.		Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalędarza. Czerwiec w Maju.	B.z z.
1	С.	Пророка Iеремiи.	S.	*Filipa i Jakóba Apo.*	13	Serwac. i Joba.	
		Нед. 4 по Пас. о Разслаб. *Апост. 23. Ев. Iоанна 14.*		*O smutku i radości uczniów Chrystusa.* Joan. 16.		Joan. 16.	
2	В.	Аѳанасiа Великаго.	N.	3. po Wielk. Atanaze	14	N. 4. po Wielk.	
3	П.	Муч. Тимоѳе. и Маvр.	P.	*Znalezie S. Krzyża.*	15	Zofii i 3 Córek.	
4	В.	Препомучц. Пелагiи.	W.	Floryjana M. i Moniki	16	Jana Nep. Męcz.	
5	С.	Св. Мученицы Iрины.	S.	Piusa V. P. Na. S. Aug.	17	Paschalisa Wyz.	
6	Ч	Iова Многострадальна.	C.	Jana Ewanie. w Oleju	18	Felix. i Wenan.	
7	П.	*Знам. Неб. Креста.*	P.	Domicelli Panny.	19	PiotraCelestyna.	
8	С.	Iоанна Богослова.	S.	*Stanisława Bisk. i M*	20	Bernar. Seneń.	
		Нед. 5 по Пас. о Самр. *Апост. 28. Ев. Iоан. 12.*		*O potrzebie przyjścia Ducha nayświę.* Joan. 16.		Joan. 16.	
9	В.	Пр. Мо. С. Николая.	N.	4. po Wielk. N. M. P. Ła.	21	N. 5. po Wielk.	
10	П.	*Ап. Сiмона Зилоти.*	P.	Izydora i Antonina B.	22	†Heleny i Julii.	
11	В.	С. Мокiя. *и Об. Царяг.*	W.	Mamerta. Bis. i Majola.	23	†Dezyderyusza.	
12	С.	Св. Отца Епифанiа.	S.	Pankracego Biskupa.	24	†Joanny wdow.	
13	Ч.	Великомучц. Глvкерiи.	C.	Serwacego Bis. i Joba.	25	Wniebo. Pańsk.	
14	П.	Мученика Iсiдора.	P.	Bonifacego Męczeń.	26	Filipa Neryusz.	
15	С	Препод. Пахомiа Вел.	S.	Zofii z 3ma córkami.	27	JanaPap. i Bedy.	
		Недѣл. 6 по Пас. о Слѣп. *Апост. 38. Ев. Iоан. 34.*		*O zachęcaniu do modlitwy.* Joan. 16.		Joan. 15 i 16.	
16	В.	Преподобн. Ѳеодора.	N.	5. po Wielk. Jana N	28	N. 6 po Wielk.	
17	П.	Апост. Андронiка.	P.	†Torpeta i Paschalisa.	29	Maxym. i Teod.	
18	В.	Му Ѳеодот. Агкурска.	W.	†Felixa i Wenantego.	30	Felixa i Ferdyn.	
19	С.	Св. ПатрiкiаПрускаго.	S.	†Piotra Celestyna.	31	Petronelli Pan.	
20	Ч.	Вознесе. Господ Ѳалале.	C.	Wniebo. Pań. Bernar.	1	*Jun.* Nikodema.	
21	П.	*Константт. и Елены.*	P.	Walensa i Polieukta.	2	Erazma i Bland.	
22	С.	Св. Муч. Васiлiска.	S.	Heleny, i Julii Panien.	3	Laurent. i Krot.	
		Нед. 7 по Пас. Св. Отецъ. *Апост. 44. Ев. Iоан. 56.*		*O przyszłych uciskach Kościoła Swię.* Joan. 15 i 16		Joan. 14.	
23	В.	Преп. Мiхаила Еписк.	N.	6. po Wielk. Dezyde.	4	Zesł. Ducha S.	
24	П.	Преп. Симеона.	P.	Jana Regisa i Joanny.	5	Poniedz. Świąt.	
25	В.	*Об. Гл. Св. Iоан. Кр.*	W.	Grzegorza i Urbana Pp.	6	Norberta Bisku.	
26	С.	Св. Апостола Карпа.	S.	Filipa Neryusza Wyz.	7	RobertaOp *Such*	
27	Ч.	Священмуч. Ѳерапонта.	C.	Jana Pap. i Bedy Kap.	8	Maxym. i Medar.	
28	П.	Пр Нiкиты Еписко.	P.	Germana i Lucijana.	9	Pryma i Fel. *Su.*	
29	С.	Преп. муч. Ѳеодосiи.	S.	Maxymina i Teodozyi.	10	Zacharya. *Such.*	
		Недѣл. Пятидесятницы. *Апост. 3. Ев. Iоан. 27.*		*O miłości Boga, i nauce Ducha Swię.* Joan 14.		Mat. 28.	
30	В.	Св. Тройца. Пр Iсаак.	N.	Zesła. Du. S. Felixa.	11	N. SSS. Trójcy.	
31	П.	Со. С. Духа. Ап. Ермеа	P.	Poniedz. Sw. Petron	12	Onufrego Pust.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ Близнецевъ, 10 чис. въ 6 ча. 53 мин. поутру.
Słońce wstępuje w znak Bliźniąt, dn. 10, g. 6, m. 53. rano.

Полнол. 1 чис. въ 12 час. 20 ми. по полуночи.
Peł. dnia 1, god. 12, mi. 20, po północy.

Посл. четв. 9 чис. въ 5 час. 40 м. поутру.
Ost. kw, dn. 9, g. 5, m, 40, z rana.

Новолу. 17 чис. въ 8 час. 39 ми. поутру.
Nów dn. 17, g. 8, min. 39, z rana.

Перв. четв. 24 чис. въ 4 час. 18 м. въ вечеру.
Pier. kw, dn. 24, g. 4, mi. 18. wieczorem.

Полно. 31 чи. въ 8 ча 52 м. поут
Peł. d. 31, g. 8, mi. 52, z rana.

7. Никому неплатите зломъ за зло; старайтесь дѣлать добро предъ всѣми человѣками — *Римля.* Гла. XII. ст. 17.

7. Nie bądzcie mądrymi sami u siebie; żadnemu złém za złe nie oddawając; przemyślawając to co by było dobrego, nie tylko przed

ІЮНЬ 30 дней. JUNIUS. CZERWIEC ma dni 3o.

Н.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza Lipiec w Czerw.	В З З.
1	В.	Мученика Іустина.	W.	Nikodema i Prokula	13	Antonie z Padw	
2	С.	Нікифора Констант.	S.	Marcellina i Piotra *Such*	14	Bazylego W. B	
3	Ч.	Мучен. Лукілліана.	C.	Laurentyna i Krotyldy	15	Boże Ciało.	
4	П.	Митрофана Констант.	P.	Alexandra Opata *Such.*	16	Benona i Justy.	
5	С.	Священмуч. Дороѳеа.	S.	Bonifac. i Waleri. *Such.*	17	Marcy. i Adolfa.	
Недѣл. 1 Всѣхъ Свя. *Апост.* 330. *Ев. Матѳ.* 38.				*O Chrzcie w Imie Oyca, i Syna, i Ducha S.* Math. 28		Luc. 14.	
6	В.	Всѣхъ Свя. Пр. Висар.	N.	SSS. Troycy. Norbert.	18	N. 2. po Swiąt.	
7	П.	Свму. Ѳеодота 1 *д. пос.*	P.	Roberta Opata Z. Cyst.	19	Gerwaze. i Pro.	
8	В.	*Велмуч. Ѳеодора.*	W.	Maxymilijana i Medar.	20	Sylwery. i Flor.	
9	С.	*Кѵрілла Александрій.*	S.	Prymusa i Felicyana.	21	Aloizego Gonza.	
10	Ч	Священмуч. Тімоѳеа.	C.	Boże Ciało. Zachary.	22	Paulina Biskup.	
11	П.	*Ап. Варѳол. и Варн.*	P.	Barnaby Apostoła.	23	*Serca P. Jezu.*	
12	С.	Онуфріа и Петра.	S.	Onufrego Pustelnika.	24	*Nar. S. Ja. Chr.*	
Недѣля 2 по Пятидес. *А* 81. *Ев. Матѳ.* 9.				*O wezwanych na gody.* Luc. 14.		Luc. 15.	
13	В.	Мученицы Акуліны.	N.	2. po Swiąt. Antonie.	25	N. 3. po Swiąt.	
14	П.	Пророка Елиссеа.	P.	Bazylego W. Biskupa.	26	Jana i Pawła M.	
15	В.	Св. Пророка Аммоса.	W.	Wita i Modesta. Męcz	27	Władysł. Kr.	
16	С.	Тѵхона Амаѳунтскаго.	S.	Aurelijana i Justyny.	28	Leon. Pap. *Wig.*	
17	Ч.	Мученика Мануила.	C.	Adolfa B. i Marcyjana.	29	Piot. i Paw. Apo.	
18	П.	Мученика Леонтіа.	P.	*Nayś. Serca P. Jezusa.*	30	Emilii i Lucyny.	
19	С	*Ап. Іуды Бра. Госп.*	S.	Gerwazego i Protazego	1	*Jul.* Juliu. i Teo	
Недѣля 3 по Пятидес. *Апост.* 88. *Ев. Матѳ.* 18.				*O zbłąkaney owcy, i groszu zgubionym.* Luc 15.		Luc. 5.	
20	В.	Священм. Меѳодіа Епи	N.	3. po Swiąt. Sylwer.	2	N. 4. po Swiąt.	
21	П.	Мученика Іуліана.	P.	Aloizego Gonzagi *S. J.*	3	Heliodo. i Ana.	
22	В.	Мученика Евсевіа.	W.	Paulina B. 10,000 Mm.	4	Józefa Kalasant	
23	С.	Мучениц. Агрипіны.	S.	Zenona i Agrypiny P.	5	Prokopa. Karo.	
24	Ч.	Рожд. Св. Іоанна Кр.	C.	*Narodz. S. Jana Chr.*	6	Izajasza i Domi.	
25	П.	Препомуч. Февроніи.	P.	* Prospera i Galikana.	7	Pulcheryi. Pan	
26	С.	Пр. Давіда Селунскаго.	S.	Jana i Pawła Męczeń.	8	Kilijana i Elżb	
Недѣл. 4 по Пятидес. *Апост.* 93. *Ев. Матѳ.* 25				*O cudownym ryb połowie.* Luc. 5.		Mat. 5.	
27	В.	Преподо. Самсона.	N.	4. po Swiąt. Władysła.	9	N. 5. po Swiąt.	
28	П.	Кѵра и Іоанна.	P.	Leona Papieża, *Wigilia.*	10	7 Braci i Jana.	
29	В.	Апос. Петра и Павла.	W.	Piotra i Pawła Apost.	11	Sabina i Pelagii	
30	С.	*Соборъ Апостол.* 12	S.	Emilii i Lucyny Pan.	12	Jana Gwalb. Op	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ Рака, 10 чис. въ 4 час. 35 мин. по утру.
Słońce wstępuje w znak Raka, dn. 10, g. 4, m. 35, rano.

Самый продолжительный день, начало лѣта
Przesił. dnia, początek lata.

Посл. четв. 7 чис. въ 10 ча. 10 м. въ вечеру
Ost. k. d. 7, g. 10, m. 10, wie.

Новолу. 15 чис. въ 8 ч. 59 мин. въ вечеру.
Nów d. 15, g. 8, m. 59, wiecz.

Перв. четв. 22 чис. въ 8 час. 40 мин. въ вечеру.
Pier. k. d. 22, g. 8, m. 40, wiecz.

Полнол. 29 чис. въ 6 ч. 42 м. въ вечеру.
Peł. d. 29, g. 6, m. 42, wiecz.

8. Будьте единомысленны между собою; не высокомудрствуйте, но послѣдуйте смиреннымъ, не мечтайте о себѣ. — *Римля.* Гл. XII. ст. 16.

9. Всякая душа да будетъ покорна выс-

Bogiem, ale też i przed wszystkimi ludźmi. — do *Rzym:* Rozd. XII. w. 17.

8. Toż jeden o drugim rozumiejąc: wysoko nie rozumiejąc, ale się z pokornymi zgadzając.— do *Rzymian:* Rozd. XII. w. 16.

9. Wszelka dusza niechay będzie poddana

Н.	Д.	Праздники Православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza. Sierpień w Lipcu.	B.z. z.
1	Ч.	Св. Космы и Дамiана.	C.	*Juliusza i Teobalda.	13	Małgorzaty Pa.	
2	П.	*Пол. Ризы Пр. Бого.*	P.	*Nawiedz: N. Mar. P.*	14	Bonawentury B.	
3	С.	Мученика Vакiнѳа.	S.	Anatoliusza i Heliodora	15	Rozesł. Ss. Apos.	
		Недѣл. 5. по Пятидес. *Апост.* 103. *Ев. Матѳ.* 28.		*O wzajemném uraz darowaniu.* Mat. 5.		Mar. 8.	
4	В.	Св. Андреа Критскаго.	N.	6. po Swiąt. Józefa K.	16	N. 6. po Swiąt.	
5	П.	*Аѳанасiа Аѳонскаго.*	P.	Agatona i Cyrylli.	17	Alexe. W. Wy.	
6	В.	Препод. Сiсоа Велик.	W.	Izajasza Pr. i Dominiki.	18	Symeona z Lip.	
7	С.	Пр. Ѳомы. и Акакiя.	S.	Klaudyusza i Pulcheryi.	19	Wincent. z Pau.	
8	Ч.	Великомуч. Прокоп.	C.	Jana z Dukli. i Elżbiety.	20	Elijasza i Czesła.	
9	П.	Свящ. муч. Панкратiа.	P.	Zenona i Anatolii Pan.	21	Daniela i Praxe.	
10	С.	45. М. и *Пол. Риз. Гос.*	S.	7miu Braci Męczeni.	22	Maryi Magdale.	
		Недѣл. 6. по Пятидес. *Апост.* 110. *Ев. Матѳ* 29.		*O nakarmieniu 7ą chlebami 4,000. ludzi.* Mar. 8.		Mat. 7.	
11	В.	Свм. Еvф и Бл. К. Ольги	N.	6. po Swiąt. Cypryjan.	23	N. 7. po Swiąt.	
12	П.	Мученика Прокла.	P.	Jana Gwalberta Opata.	24	Krystyn. i P. M.	
13	В.	Собръ Арх. Гаврiила.	W.	Małgorzaty Król. Wę.	25	Jakóba Apost.	
14	С.	Апостола Акvлы.	S.	Bonawentury Do. Koś.	26	An. Mat. N. M. P.	
15	Ч.	Кiрvка и Iулiтты.	C.	Roz. Ss. Ap. i Henryka.	27	Pantale. i Nata.	
16	П.	Свящ. му. Аѳvногена.	P.	*Szkapler. N. Mar. P.*	28	Innocente. i Cels.	
17	С.	Великомучц. Марiны.	S.	Alexego Wiel. Wyz.	29	Marty i Serafin.	
		Недѣл. 7. по Пятидес. *Апост.* 116. *Ев. Матѳ.* 33.		*O fałszywéy pobożności obłudników.* Mat. 7.		Luc. 16.	
18	В	Мученика Vакiнѳа.	N.	7. po Swiąt. Symeona.	30	N. 8. po Swiąt.	
19	П.	Пр. Макрiны и Дiа.	P.	Wincentego *a Paulo.*	31	Ignacego Lojoli.	
20	В.	С. Пророка Илiи,	W.	Elijasza P. i Czesława.	1	*Aug.* Piot. w Ok.	
21	С.	Сvмеона Юродиваго.	S.	Daniela Pr. i Praxedy.	2	N. Mar. P. Anie.	
22	Ч.	*С. Марiи Магдалины*	C.	*Maryi Magdaleny.*	3	Znal. S. Szczepa.	
23	П.	Мученика Трофима.	P.	Apolinara i Liberyusz.	4	Dominika Wyz.	
24	С.	Бориса и Глѣба: Хрiст.	S.	Francisz. Sol. i Krysty.	5	N. Mar. P. Snież.	
		Недѣл. 8 по Пятидес. *Апост.* 124. *Ев. Матѳ.* 58		*O przezorności szafarza niesprawiedliwego.* Luc. 16.		Luc. 19.	
25	В.	Ус. Св. Анны.	N.	8. po Swiąt. Jakóba.	6	N. 9. po Swiąt.	
26	П.	Священном. Ермолая.	P.	*Anny Mat. N. Mar. P.*	7	Kajetana Wyz.	
27	В.	С. Пант. и Бл. Николая.	W.	Pantaleona i Natalii.	8	Cyryjaka i Larg.	
28	С.	Апостола Прохора.	S.	Innocentego i Botwida.	9	Romana Męcze.	
29	Ч.	Мучени. Каллiнiка.	C.	Marty i Serafiny Pan.	10	*Wawrzyńc. M.*	
30	П.	Ап. Сiлы и Сiлуана.	P.	Abdona i Senna Męcz.	11	Zuzanny i Tybur.	
31	С.	Свя. Еvдокiма *Мясп.*	S.	Ignacego Lojoli Wyz.	12	Klary i Felicys.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ льва II числ. въ 2 ча. 41 мин. въ вечеру.

Słońce wstępuje w znak lwa dn. II. godz. 2 min. 41 wiecz.

Послѣдняя четверть 7 чис. въ 3 час. 16 мин. по полудну.

Ostatnia kw. dn. 7, godz. 3, m. 16 po połud.

Новолунiе 15 чис. въ 7 часа. 18 ми. поутру.

Nów d. 15, g. 7, m. 18 z rana.

Первая четверть, 22 чис. въ I час. 2 мину. поутру.

Pierwsza kw. dn. 22, godz. I min. 2, z rana.

Полнолунiе 29 чис. въ 6 час. 31 мин. по утру.

Pełnia dn. 29 godz 6, min. 31 z rana.

тимъ властямъ; ибо нѣтъ власти не отъ Бога, а существующiя власти отъ Бога учреждены. — *Римля.* Глав. XIII. ст. 1.

10. Жены, повинуйтесь своимъ мужьямъ, дабы тѣ изъ нихъ, которые непокоряются

wyższym zwierzchnościom; albowiem niemasz zwierzchności, jedno od Boga; a które są, od Boga są postanowione. — *Rzym.* Roz. XIII. w. 1.

10. Żony niech będą poddane mężom swoim: aby też jeśli którzy nie wierzą słowu, przez

АВГУСТЪ 31 день. AUGUSTUS. SIERPIEN ma dni 31.

Н.	Д.	Праздники православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza. Wrzes: w Sierpniu.	B. z. z.
		Недѣл. 9. по Пятидес. *Апост.* 128. *Ев. Матѳ.* 59.		*O płaczu Jezusa nad przyszłą zgubą Jeruzolimy* Lu. 19		Luc. 18.	
1	В	*Происхо. Древъ Крес.*	N.	9 po Swiąt. Piotra.	13	N. 10 po Swiąt.	
2	П.	Архідіак. Стефана.	P.	*N. P. M. Anielskiey.*	14	Euzebi. W. *Wig.*	
3	В.	Преподобн. Ісаакіа.	W.	Znal. S. Szczep. I. Męcz.	15	Wnieb. N. M. P.	
4	С.	Седми Отроковъ.	S.	Dominika Wyznawcy.	16	Rocha Wyzna.	
5	Ч.	Мученика Евсигніа.	C.	*N. Mar. P. Snieżney.*	17	Maman. i Miron.	
6	П.	Преображе. Господне.	P.	*Przemienie. Pańskie.*	18	Agapita Bi. i M.	
7	С.	Препмуч. Дометіа.	S.	Kajetana W. i Donata.	19	Benigny i Broni.	
		Недѣл. 10 по Пятидес. *Апост.* 131. *Ев. Матѳ.* 72.		*O pysze Faruza, i pokorze jawnogrzesznika* Luc. 18.		Mar. 7.	
8	В.	Еміліана Кузическа.	N.	10 po Swiąt. Cyryjaka.	20	N. 11 po Swiąt.	
9	П.	*Апостола Матеія.*	P.	Romana Męczeńnika.	21	Joanny Fremiot.	
10	В.	Архідіак. Лаврентіа.	W.	*Wawrzyńca Męcz.*	22	Joach. i Symfor.	
11	С.	Архідіакона Еупла.	S.	Tyburcego i Zuzanny.	23	Filipa i Zacheu.	
12	Ч.	Мученика Фотіа.	C.	Klary i Felicys. Pan.	24	*Bartłom. Apost.*	
13	П.	Преподоб. Максіма.	P.	Hipolita i Kassyjana.	25	Ludwika Króla.	
14	С.	Св. Пророка Михеа.	S.	Euzebiusza Wyz. *Wig.*	26	Zefiryna. i Róży.	
		Недѣл. 11. по Пятидес. *Апост.* 141. *Ев. Матѳ.* 77.		*O uzdrowieniu głuchoniemego.* Mar. 7.		Luc. 10.	
15	В.	Успе. Пр. Богоро.	N.	11 po Sw. Wnieb. N. M. P.	27	N. 12 po Swiąt.	
16	П.	*Пр. Нерукот. Образа.*	P.	Rocha Wyznawcy.	28	Augustyna Bisku.	
17	В.	Мученика Мирона.	W.	Mamanta i Mirona Mę.	29	*Scię. S. Jana Ch*	
18	С.	Муч. Флора и Лаvра.	S.	Agapita i Kryspina.	30	Felixa i Gauden.	
19	Ч.	Муч. Андреа Страт.	C.	Ludwika i Benigny.	31	Raymunda Wy.	
20	П.	Пророка Самуила.	P.	Bernarda Opata Wyz.	1	*Sept.* Idzego Op.	
21	С.	Апостола Ѳаддеа.	S.	Anastazego i Joanny Fre.	2	Stefana Kr. Wę.	
		Недѣл. 12. по Пятидес. *Апост.* 158. *Ев. Матѳ.* 79.		*O litościwym Samarytanie.* Luc. 10.		Luc. 17.	
22	В.	Мученика Агаѳоника.	N.	* 12 po Swiąt. Jacka W	3	N. 13 po Swiąt.	
23	П.	Св. Мучен. Луппа.	P.	Zacheusza i Filipa Ben.	4	Rozalii Panny.	
24	В.	Священмуч. Евтиха.	W.	*Bartłomieja Apost.*	5	Wiktoryna Mę.	
25	С.	Апостола Вароѳломеа.	S.	Ludwika Króla Franc.	6	Zacharyja. Pror.	
26	Ч.	М. Адріана и Наталіи.	C.	Zefiryna i Róży Panny.	7	Reginy P. *Wig*	
27	П.	Преподоби. Пімена.	P.	Cezaryusza i Rufa Bis.	8	Narod. N. M. P.	
28	С.	Пр. Моvсея Мурина.	S.	Augustyna. B. i D. Koś.	9	Gorgon. i Adryj	
		Недѣл. 13 по Пятидес. *Апост.* 166. *Ев. Матѳ.* 87.		*O uzdrowieniu 10ciu trędowatych.* Luc. 17.		Mat. 9.	
29	В.	Ус. Гл. С. Іоанна.	N.	13 po Swiąt. *Sc. S. J. Ch.*	10	N. 14 po Swiąt.	
30	П.	Кн. Александра Невс.	P.	*Felixa i Gaudentego.	11	Prota. i Jacka.	
31	В.	*Пол. Пояса Богород.*	W.	Rajmunda i Rufiny	12	Gwidona Wyz.	

Виды Луны. LUNACYK.

Солнце вступаетъ въ знакъ дѣвы 11 числ. въ 9 ча. 14. мин. въ вечеру.

Słońce wstępuje w znak panny dn. 11, godz. 9 min. 14. wiecz.

Последняя четверть 6 числ. въ 8. час. 26. мин. поутру.

Ostatnia kw. dniu 6. godz. 8. min. 26. z rana.

Новолуніе 13 числ. въ 4. час. 15. мин. въ вечеру.

Now dnia 13. godz. 4. min. 15 wieczorem.

Первая четверть 20 чи. въ 7. ча. 4 мину. поутр.

Pierwsza kw. dnia 20. godz. 7. min. 4 z ran

Полнолу 27. числ въ 8 ча. 40. мин. въ вечеру.

Pełnia dn. 27. godz. 8. min. 40. wieczor.

слову, житіемъ женъ своихъ безъ слова пріобрѣтаемы были. *Петра* I. Посл. Глав. III. ст. 1.

11. Равнимъ образомъ и вы, мужья, обра-

spólne z żonami mieszkanie, bez słowa pozyskani byli — I. *Piotra* Roz. III. w, 1.

11. Także mężowie, spół mieszkając wedle

СЕНТЯБРЬ 30 дней. SEPTEMBER. WRZESIEŃ ma dni 30.

Н. Д.		Праздники православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza. Pazdzier: w Wrześ:	B. z. z.
1	С.	Препод. Сvмеона.	S.	Idzego Opata i Justa.	13	Maura. i Polix.	
2	Ч	Мученика Маманта.	C.	Stefana Kr. i Maxyma.	14	*Podw. S. Krzyż.*	
3	П.	Священном. Анөіма.	P.	Izabelli Kr. i Eufrozy.	15	Nikomeda Mę.	
4	С.	Священном. Вавvлы.	S.	Rozalii Pan. i Bazylisy.	16	Cypryja. i Eufe.	
		Недѣл. 14 по Пятидес. *Апост.* 170. *Ев. Матө.* 89		*O niemożności służenia dwóm panóm.* Mat. 6.		Luc. 7.	
5	В.	Захаріи и Елисаветы.	N.	14 po Świąt. Poc. N.M.P.	17	N. 15 po Świąt.	
6	П.	*Архістр. Михаила.*	P.	Zachariasza i Petrone.	18	Józefa i Toma. B.	
7	В.	Мученика Созонта.	W.	Reginy Panny *Wig.*	19	Januaryusza B.	
8	С.	Рождес. Пр. Богород.	S.	Narodz. N. Maryi P.	20	Eustachiu. *Such.*	
9	Ч.	*Св. Іоакима и Анны.*	C.	Gorgoniusza i Adryjan.	21	Mateu. A. i Ew.	
10	П.	Мучц. Минодоры.	P.	Mikołaja. z Tolent.	22	Maurycego *Such.*	
11	С.	Пр. Өеодоры Александ.	S.	Prota i Jacka Męczeń.	23	Tekli P. i M. *Su.*	
		Недѣл. пред Воздвиже. *Апост.* 215. *Ев. Іоанна* 9.		*O wskrzeszeniu jedynaka w Naim.* Luc. 7.		Luc. 14.	
12	В.	Священ. Автонома.	N.	15 po Świąt. Im. N.M.P.	24	N. 16 po Świąt.	
13	П.	*Обновленіе Храма.*	P.	Maureliusza i Eugenii.	25	Kleofasa i Aure.	
14	В.	Воздв. С. Крес. (*пост*)	W.	*Podwyższenie S. Kr.*	26	Józafata i Cypr.	
15	С.	Великомуч. Нікиты.	S.	Nikomeda Męczeń. *Su.*	27	Kozmy i Damia.	
16	Ч.	Великмучц. Евфиміи.	C.	Kornelego i Eufemii.	28	Wacława Król.	
17	П.	Св. Мучц. Софіи.	P.	Piątna S. Francis. *Such.*	29	*Michał. Archa.*	
18	С.	Преподоб. Евменія.	S.	Tomasza i Józefa. *Such.*	30	Hieroni. D. Koś.	
		Недѣл. по Воздвиженіем *Апост.* 203. *Ев. Марка* 37		*Czy się godzi w Szabat uzdrawiać?* Luc. 14.		Mat. 22.	
19	В.	Мученика Трофіма.	N.	16 po Świąt. Januare.	1	*Oct.* N. 17 po Świą.	
20	П.	Великомуч. Евстаөіа.	P.	Eustachiusza i Fausty.	2	*Aniołó.. Stróżo,*	
21	В.	Апостола Кондрата.	W.	*Mateusza Ap. i Ewan.*	3	Kandyda Męcz.	
22	С.	Священномуч. Фоки.	S.	Maurycego i Towarzy.	4	Fran. Ser. Wyz.	
23	Ч.	*Зач. Св. Іоан. Крес.*	C.	Lina Pap. i Tekli Pan.	5	Placyda i Flaw.	
24	П.	Пр. мучц. Өеклы.	P.	Pafnucego i Gerarda.	6	Brunona i Fidy.	
25	С.	Евфросvніи и *Сергіа.*	S.	Kleofasa i Aurelii Pan.	7	Marka i Justyny.	
		Недѣл. 17. по Пятидес. *Апост.* 182. *Ев. Матө.* 62		*O miłości ku Bogu. i bliźniemu.* Mat. 22.		Mat. 9.	
26	В.	Ап. и Ев. Іоан. Бого.	N.	17 po Świąt. Jozefa	8	N. 18 po Świąt.	
27	П.	Св. Мучен. Каллістра.	P.	Prze. S. Stan. Koz. i Dam.	9	Dyonizego Męcz.	
28	В.	*Преподоб. Харітона.*	W.	Wacława Króla i Mę.	10	Francisz. Borgi.	
29	С.	Преподоб. Кvріака.	S.	*Michała Archanioła.*	11	Placydy Panny.	
30	Ч.	Священмуч. Григоріа.	C.	Hieronima Dok. Kośc.	12	Maxymilijana B.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ вѣсовъ 11 числ. въ 6 ча. 51 мин. по полуд. Равноденствіе. начало осени.

Słońce wstępuje w znak wagi dn. 11. god. 6 min. 51 wieczorem. Porównanie nocy z dniem początek jesieni.

Послѣдняя четверть 4 числ. въ 12 час. 59 ми по пулуночи.

Ostatnia kw. dnia 4. godz. 12. m. 59 po północy

Новолуніе 11 числ. въ 12. час. 42. мин. по пулночи.

Nów d. 11. g. 12. m. 42. po p. n.

Первая четверть 18 числ. въ 4. час. 2. мин. въ вечеру.

Pierwsza kw. dnia 18. godz. 4. min. 2. wiecz.

Полнолуніе 26 числ. въ 1 час. 10 ми. по полуд.

Pełnia dnia 26 godz. 1. min. 10 po południu.

щайтесь благоразумно съ женами, какъ съ сосудамъ слабѣйшемъ, и оказывайте имъ честь, какъ сонаслѣдницамъ животворной благодати.—*Петра* I. Посл. Гла: III. ст. 7.

12 Всякая досада, ярость и гнѣвъ; крикъ и злорѣчіе и всякая злоба должны быть удалены отъ васъ. — *Ефес.* Глав. IV. ст. 31

umiejętności, jako słabszemu naczyniu niewieściemu wyrządzając uczciwość, jako też spólnym dziedziczkóm łaski żywota.—1. *Piotra* Rozd. III. w. 7.

12. Wszelka gorzkość, i gniéw, i zagniewanie, i wrzask, i bluźnienie, niech będzie odięte od was. do *Efezow* Roz. IV. w. 31.

Н. Д.		Праздники православные.	D. T.	Swięto Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza. Listopad w Pazdzie.	z. w. z.
1	П.	Покровъ Пр. Богород.	P.	Remigiusza Biskupa.	13	Edwarda Króla.	
2	С.	Священмуч. Купріана.	S.	*Aniołów Stróżow.*	14	Kalixta Pap. M.	
Недѣл. 18. по Пятидес. *Апост.* 188. *Ев. Луки.* 17.				*O uzdrowieniu paralityka.* Mat. 9.		Mat. 22.	
3	В.	Св. Діонусіа Ареопаги	N.	18 po Sw. Roż. Mar. P.	15	N. 19 po Swiąt.	
4	П.	Священом. Іероѳеа.	P.	Francisz. Serafick. Wy.	16	Florenty i Gaw.	
5	В.	Мученниц. Харітины.	W.	Placyda i Towarzy. Mę.	17	Wiktora i Lucy.	
6	С.	*С. Апостола Ѳомы.*	S.	Brunona i Fidy Panny	18	*Łukasz. Ap. i E.*	
7	Ч.	Му. Сергіа и Вакха.	C.	Marka Pa. i Osyty Pan.	19	Piotra z Alkant.	
8	П.	Преподоб. Пелагіи.	P.	Brygidy Wd. i Justyn.	20	Maxym. i Wan.	
9	С.	*Апо. Іакова Алфеео.*	S.	Dyonizego Bis. i Mę.	21	Urszuli P. i Mę.	
Недѣл. 19. по Пятидес. *Апост.* 194 *Ев. Луки* 26.				*O wezwanych na gody królewskie.* Mat. 22		Joan. 4.	
10	В	Св. Муч. Евлампіа.	N.	19 po Swiąt. Francisz.	22	N. 20 po Swiąt.	
11	П.	Апостола Філіппа.	P.	Zenaidy i Placydyi Pa	23	Jana Kapistran.	
12	В.	*Прен. С. Мощ. въ Гатч.*	W.	Maxymil. Bis. i Męcz.	24	Rafała Archan.	
13	С.	Св. Му. Карпа.	S.	Edwarda Króla Angie.	25	Krysp. i Krysp.	
14	Ч.	Св. Мученика Назаріа.	C.	KalixtaP. i Burcharda.	26	Ewarysta Papie.	
15	П.	Преподоб. Евфиміа.	P.	Jadwigi i Teressy Pan.	27	Iwona i Freme.	
16	С.	Св. Мученика Логгина.	S.	Florentyna i Gawła Op	28	*Symona. i Judy.*	
Недѣл. 20. по Пятидес. *Апост.* 200. *Ев. Луки* 30.				*O uzdrow: syna umiérającego w Kafar.* Joan. 4.		Mat. 18.	
17	В.	Св. Пророка Осіи.	N.	20 po Swiąt. Andrzeja.	29	N. 21 po Swiąt.	
18	П.	*Ап. и Еванг. Луки.*	P.	*Łukasza Apo. i Ewa.*	30	Marcel. i Zenob.	
19	В.	Св. Пророка Іоиля.	W.	Piotra z Alkantary.	31	Wolfg. B. *Wig.*	
20	С.	Великомуч. Артеміа.	S.	Maxymina i Wandeli.	1	*Now.* Wszys. SS.	
21	Ч.	Преподоб. Іларіона.	C.	Urszuli P. i 11,000 Dzie.	2	*Dzień Zaduszn.*	
22	П.	Каз. Ик. Пр. Богоро.	P.	Alfonsa i Korduli Pan.	3	Teofila i Huber.	
23	С.	*Ап. Іакова, Бр. Гос.*	S.	Jana Kapistrana Wyz.	4	Karola Borome.	
Недѣл. 21. по Пятидес. *Апост.* 203. *Ев. Луки* 35.				*O słudze nielitościwym.* Mat. 18.		Mat. 22.	
24	В	Св. Мучен. Ареѳы.	N.	21 po Swiąt. Jana Kan.	5	N. 22 po Swiąt.	
25	П.	Св. Мучен. Маркіана.	P.	Kryspina i Kryspinija.	6	Leonarda Wy.	
26	В.	*Велмуч. Димитріа.*	W.	Ewarysta Papie. i Męc.	7	Engelberta.B.M.	
27	С.	Мученика Нестора.	S.	Iwona Wy. i Frement.	8	Czter. Koronat.	
28	Ч.	Мученика Терентіа.	C.	*Symona i Judy Apos.*	9	Teodora Męcz.	
29	П.	Мученниц. Анастасіи.	P.	Narcyza B. i Euzebii P.	10	Andrze. i Nimfy.	
30	С.	Мученика Зиновіа.	S.	Marcellina i Zeno. *Wig*	11	*Marcina Bisku.*	
Недѣл. 22. по Пятидес. *Апост.* 215. *Ев. Луки.* 83.				*O płaceniu czynszu Cesarzowi.* Mat. 22.		Mat. 9.	
31	В.	Апостола Стахуа.	N.	22 po Swiąt. Wolfgan.	12	N. 23 po Swiąt.	

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ скорпіона 12 чи. въ 2 ча. 7 мин. поутру.
Słońce wstępuje w znak niedźwiadka d. 12. go. 2, m 7 z rana.

Послѣдняя четверть 4 чис. въ 3 ча. 54 мин. въ вечер.
Ostat. kw. d. 4, go. 3, min. 54 wieczorem.

Новолуніе 11 чи. въ 9 ча. 33 мин. поутру.
Nów, d. 11, g. 9, m. 33 z rana.

Первая четверть 18 чис. въ 4 час. 40 мин. поутру.
Pierw. kw. d. 18, go. 4, min. 40 z rana.

Полнолуніе 26 чис. въ 7 ча. 19 мин. по утру.
Pełnia d. 26 g. 7, m. 19 z rana.

13. Будьте другъ ко другу добры, сострадательны, прощайте другъ друга, какъ и Богъ во Христѣ простилъ васъ — *Ефес.* Гл. IV. ст. 32.

13 Bądźcie łaskawi jedni przeciw drugim, miłosierni: odpuszczając jeden drugiemu, jako i Bóg w Chrystusie wam odpuścił. — *Efez.* Roz. IV. w. 32.

Н. Д.		Праздники православные.	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz Kat. według Nowego Kalendarza. Grudzień w Listopa.
1	П.	Космы и Даміана.	P.	Wszystkich Swiętych.	13	Dydaka Wyz.
2	В.	Мученика Акіндvна.	W.	*Dzień Zaduszny.* Wik.	14	Serapiona Męcz.
3	С.	Мученика Акепсіма.	S.	Teofila i Huberta Bis	15	Leopolda Wyz.
4	Ч.	Преподоб. Іоанникія.	C.	Karola Borromeusza. B.	16	Edmunda Bisku.
5	П.	Мучен. Галактіона.	P.	Zachary. i Elżb. R. S.J.	17	Grzego. i Salom
6	С.	Павла Исповѣдника.	S.	Leonarda Wyznawcy.	18	Eugeniu. i Odon.
		Недѣл. 23. по Пятидес. *Апост.* 220. *Ев. Луки* 38.		*O wskrzeszeniu zmartéy Xiężniczki.* Mat. 9.		Mat. 13.
7	В.	Св.муч.33въ Мелитинѣ	N.	23 po Swiąt. Op.N.M.P.	19	N. 24 po Swiąt.
8	П.	*Архістр. Михаила.*	P.	Czter. Koron. i Godefr.	20	Felixa Walezy.
9	В.	Мучени. Онисіфора.	W.	Teodora Męczeńnika.	21	*Ofiaro. N.M.P.*
10	С.	Апо. Ераста и Олvмпа.	S.	Andrze. z Aw. i Nimfy.	22	Cecylii Pa. i Mę.
11	Ч.	Св. мученика Мины.	C.	*Marcina Biskupa.*	23	Klemensa P. M.
12	П.	Іоанна Милостиваго.	P.	5 Br. Pol. i Marcina P.	24	Jana od Krzyża.
13	С.	*Іоанна Златоуста.*	S.	Dydaka Wyznawcy.	25	Katarzy. P. M.
		Недѣл. 24. по Пятидес. *Апост.* 221 *Ев. Луки* 39.		*O kąkolu w pszenicy zasianym.* Mat. 13.		Mat. 24.
14	В.	*Ап. Филиппа (Мясоп.)*	N.	24 po Swiąt. Stanisław.	26	N. 25 po Swiąt.
15	П.	Гуріа Самона и Авива	P.	Leopolda i Gertrudy.	27	Barlaama i Joza.
16	В.	*Апо. и Еван. Матѳея.*	W.	Otmara i Edmunda B.	28	Rufina i Mansw.
17	С.	Григор. Неокесарійск.	S.	Grzegorza C. i Salomei.	29	Saturnina Męcz.
18	Ч.	Мученика Платона.	C.	Eupsychiusza i Odona.	30	*Andrzej Apost.*
19	П.	Св Пророка Авдіа.	P.	Elżbiety Królo. Węg.	1	*Dec.* Eligius. B.
20	С.	Пр.Гри.Дек. и Прокла.	S.	*Felixa i Symplicyus.	2	Chryzol. i Bibia.
		Недѣл. 25. по Пятидес. *Апост.* 224. *Ев. Луки* 53		*O uciskach przy końcu świata.* Mat. 24.		Luc. 21.
21	В.	Вход. во Храм. Пр. Бо.	N.	25 po Swią. *Of.N.M.P.*	3	N. 1 Adwentu.
22	П.	Апостола Филимона.	P.	Cecylii Panny i Męcz.	4	Barbary P. i Mę.
23	В.	Амфілохіа Епископа	W.	Klemensa Pap. i Męcz.	5	Sabby Opata.
24	С.	*Велмуч. Екатерины*	S.	Jana od Krzyża i Chr.	6	*Mikołaja Bisk.*
25	Ч	Священ. Климента.	C.	Katarzyny Pan. i Mę.	7	Ambro. B. *Wig.*
26	П.	Пр. Алvпіа и Георгіа.	P.	Piotra, B. Mę. i Leonar.	8	Niep. Poc. M. P.
27	С.	Іакова Персянина.	S.	Barlaama i Jozafata.	9	Cypry. i Waler
		Недѣл. 26. по Пятидес. *Апост.* 229. *Ев. Луки* 66.		*O Sądzie ostatecznym.* Luc. 21.		Mat. 11.
28	В.	Пр. муч.. Стефана.	N.	1. Adwentu Rufina	10	N. 2 Adwentu.
29	П.	М.Парамона и Филум	P.	Saturnina Męczeńnika.	11	Damazego Pap.
30	В.	*Ап. Андреа Первозв.*	W.	*Andrzeja Apostoła.*	12	Spiryd. i Dyoni.

Виды Луны. LUNACYE.

Солнце вступаетъ въ знакъ стрельца 10 чи. въ 10 ча. 30 мин. въ вечеру.
Słońce wstępuje w znak strzelca d. 10, g. 10, mi. 30, wieczor.

Послѣдняя четве. 3. чис. въ 4. час. 29, мин. по утру.
Ostat. kw. d. 3, g. 4, m. 29, z rana.

Новолуніе 9, чис. въ 7 час. 29 м. въ вечеру.
Nów, d. 9, g. 7 m. 29, wiecz.

Первая четверть 16 числа въ 9. часовъ, 2 мин. вечер.
Pierwsza kwad. dn. 16, godz. 9, min. 2, wiecz.

Полнолуніе 25 числ. въ 1 час. 51 мин. по утру.
Peł. d. 25, g. 1, m. 51. z rana.

14. Да будетъ милостыня твоя тайная, и Отецъ твой видящій тайное, воздаетъ тебѣ явно. — Еван. отъ *Матѳея* Глав. VI. ст. 4

15. Кто изъ васъ мудръ и уменъ, тотъ докажи то на самомъ дѣлѣ добрымъ поведеніемъ, съ кротостію мудрости — *Іакова* Глав. III. ст. 13.

14. Aby jałmużna twoja była w skrytości: a Oyciec twóy, który widzi w skrytości, odda tobie. — *Matteusza* Rozd. VI. w. 4.

15. Który mądry i ćwiczony między wami? niech pokaże z dobrego obcowania sprawę swą w cichości mądrości—*Jakuba.* Rozd. III. w. 13.

ДЕКАБРЬ 31 день. DECEMBER. GRUDZIEN ma dni 31.

Н.	Д.	Праздники православные,	D. T.	Swięta Rzymsko-Katolickie według Starego Kalendarza.	L.	S. Rz. Kat. według Nowego Kalendarza. Styczeń w Grudniu.
1	С.	Св. Пророка Наума.	S.	Eligiego Bis. Patr. Ub.	13	Lucyi Pan. i M.
2	Ч.	Пророка Аввакума.	C.	Chryzologa i Bibianny.	14	Spiryd. i Nikaz.
3	П.	С. Пророка Софоніа.	P.	Franciszka Xaw. Wy.	15	Ireneusza i Wal
4	С.	*Велкмуч. Варвары.*	S.	Barbary Panny i Męc.	16	Antoniny i Adel.
		Недѣл. 27 по Пятидес. *Апост.* 233. *Ев. Луки* 71.		*Pochwały S. Jana Chrzciciela.* Mat. 11.		Joan. 1.
5	В.	*Преподобнаго Саввы.*	N.	2 Adwentu. Sabby Op.	17	N. 3 Adwentu.
6	П.	Св. Николая Чудот.	P.	**Mikołaja Bis. Mir.*	18	Gracyjana Bisk.
7	В.	Амвросіа Епи. Медіо.	W.	Ambrożego Bis. *Wigi.*	19	Nemezyusza M.
8	С.	Преподобн. Патапіа.	S.	Niepok. Pocz. N. Ma. P.	20	Teofila M. *Such*
9	Ч.	Зачатіе Св. Анны.	C.	Cypryjana i Waleryi.	21	*Tomasz. Apost.*
10	П.	С. Мученика Мины.	P.	*N. Mar. P. Loretańs.*	22	Zenona Zoł. *Su.*
11	С.	Преподобн. Даніила.	S.	Damazego Papieża.	23	Wiktor. *Su. Wi.*
		Недѣл. 28. Свят. Праотец. *Апост.* 357. *Ев. Луки* 76.		*O nadeszłém już przyjściu Messyasza.* Joan. 1.		Luc. 3.
12	В.	Преп. Спvрідона.	N.	3 Adwentu. Spirydyo.	24	N. 4 Adwentu.
13	П.	*Муч. Еvстратіа.*	P.	Lucyi Panny. i Męcz.	25	Narodz. Chry. P.
14	В.	Св. Мучен. Ѳурса.	W.	Nikazego i Eutropii P.	26	Szczepana i Mę.
15	С.	Свящмуч. Елеvѳеріа.	S.	Ireneusza i Walery. *Su.*	27	*Jana Apo. i Ew.*
16	Ч.	Св. Пророка Аггеа.	C.	Ananijasza i Adelaydy.	28	*Młodzianków.*
17	П.	*Пророка Даніила.*	P.	Łazarza i Olimp. *Such.*	29	Tomasza B. Kan.
18	С.	Велкомуч. Севастіана.	S.	Wiktoryna i Grac. *Su.*	30	Dawida. Króla.
		Н. Пре. Рож. Хрис. С. Отецъ. *Апост* 328. *Ев. Матѳ.* 1.		*O gotowości do przyjęcia Zbawiciela.* Luc. 2.		Luc. 2.
19	В.	Мучен. Воніфатіа.	N.	4. Adwentu. Nemezyu	31	N. po Boże Nar.
20	П.	Свящму. Ігнатіа.	P.	Eugeniusza i Teofila.	1	*Jan.* Nowy Rok.
21	В.	Мученицы Іуліаніи.	W.	*Tomasza Apost.*	2	Makarego Opa.
22	С.	Мучениц. Анастасіи.	S.	Zenona i Anastazyi P.	3	Daniela i Geno.
23	Ч.	10 Муч. въ Критѣ.	C.	Wiktoryi Panny i Mę.	4	Tytusa Bis. i M
24	П.	*Нав.* Прмц. Еvгеніи.	P.	*Adama i Ewy. Wigil.*	5	Telesfora P. iM.
25	С.	Рож. Г. Іисуса Хрис.	S.	Narodze. Chrystusa Pa.	6	Trzech Królów.
		Недѣл. по Рожд. Христ. *Апост.* 200. *Ев. Матѳ.* 4.		*Proroctwo Symeona o Jezusie.* Luc. 2.		Luc. 2.
26	В.	Соборъ Пре. Богород.	N.	Po B. N. Szczepa. i Mę.	7	N. 1 po 3ch Kr.
27	П.	Апостола Стефана.	P.	*Jana Apost. i Ewan.*	8	Rygober. i Sewe.
28	В.	С. М. двутму въ Нико.	W.	*14,000 Młodzianków.*	9	Marcyjan. P. M
29	С.	14,000 Младенцевъ.	S.	Tomasza Bis. Kantuar.	10	Agatona i Wilh.
30	Ч.	Мученицы Анvсіи.	C.	Dawida Kr. i Leonilda.	11	Hygina Papieża.
31	П.	Пр. Меланіи Римля.	P.	Sylwestra Pap. Wyzn	12	Raynol. i Honor.

з.z. z. — Виды Луны. LUNACYE.

Солн. вступ. въ зн. козерога 10 чис. въ 12 ча. 23 м. по полуд. Самая продолжительная но. начало зимы.

Słońce wstęp. w z. kozierożca dn. 10 g. 12, m. 23 po połud. Przesile. nocy, począ. zimy.

Послѣдняя четверть 2 числ. въ 2 час. 39 м. по полуд.

Ostatnia k. d. 2 g. 2 m. 39 po poł.

Новолуніе 9 числ. въ 6 часовъ, 52 мин. поутру.

Nów dnia 9. g. 6, min. 52 z rana.

Первая четверть 16 чи. въ 4 час. 32 мин. въ веч.

Pierwsza kw. dnia 16, godz. 4 min. 32 wicz.

Полнолун. 24 чи. въ 7 ч. 11 м. въ вечеру.

Pełnia dn. 24 god. 7, m. 11 w.

Посл. четв. 31 чи. въ 11 ч. 5 м. веч.

Os. k. d. 31, g. 11, m. 5 wiecz.

16. Не сѣтуйте, братія, другъ на друга, чтобы вамъ не быть осужденными —*Іакова* Гл. V. ст. 9.

17. Какъ тѣло безъ духа мертво, такъ вѣра безъ дѣлъ мертва—*Іакова* Гла. II. ст. 26.

16. Nie wzdychaycie bracia jedni przeciw drugim, abyście nie byli sądzeni — *Jakuba* Rozd. V. w. 9.

17. Jako ciało bez ducha jest martwe, tak i wiara bez uczynków martwa jest. — *Jakuba* Rozd: II. w. 26.

РОСПИСАНІЕ

ПРАЗДНИЧНЫМЪ ДНЯМЪ,

Въ которые всѣ Судебныя мѣста отъ Присутствія, а Училища отъ ученія свободны.

ЯНВАРЬ.

1, НОВЫЙ ГОДЪ, и Рожденіе Ея И. В. В. К. Елены Павловны въ 1807 г.
6, Богоявленіе Господне.

ФЕВРАЛЬ.

2, Срѣтеніе Господне.
19 и 20, Пятница и Суббота сырныя недѣли.

МАРТЪ.

25, Благовѣщеніе Пресвятыя Богородицы.

АПРѢЛЬ.

8, 9, и 10, Четвергъ, Пятница и Суббота Страстныя недѣли.
Съ 11 по 18, Свѣтлая недѣля.
21, Тезоименитство Ея Величества, Благочестивѣйшія Государыни Императрицы Александры Θеодоровны, и Е. И. В. В. К. Александры Николаевны.

МАЙ.

9, День Чудотворца Николая.
20, Вознесеніе Господне.
30 и 31, Для Сошествія Св. Духа Воскресеніе и понедѣльникъ.

ІЮНЬ.

25, Рожденіе Его Величества Благочестивѣйшаго Государя Императора Николая Павловича Самодержца Всероссійскаго въ 1796, и Рожденіе Е. И. В. В. К. Александры Николаевны, въ 1825.
29, Праздникъ СС. Апостолъ Петра и Павла.

ІЮЛЬ.

1, Рожденіе Ея Величества Благочестивѣйшія Государыни Императрицы Александры Θеодоровны въ 1798 г.

АВГУСТЪ.

6, Преображеніе Господне, и Рожденіе Е. И. В. В. К. Маріи Николаевны въ 1819 году.
15, Успеніе Пресвятыя Богородицы.
22, Коронованіе Его Величества Благочестивѣйшаго Государя Императора Николая Павловича Самодержца Всероссійскаго, и Супруги Его Ея Величества Благочестивѣйшія Государыни Императрицы Александры Θеодоровны.

ROSPISANIE

DNI SWIĄTECZNYCH I UROCZYSTYCH,

W które wszystkie Sądownictwa od zajęcia, a zakłady naukowe od uczenia, są wolni.

STYCZEN.

1, NOWY ROK, i Rocznica Urodzin N. W. X. Heleny Pawłówny w roku 1807.
6, Zjawienie Pańskie albo 3ch Królow.

LUTY.

2, Gromniczney Nayświęt: Maryi Panny.
19 i 20, Piątek i Sóbota przed Syrną Niedz.

MARZEC.

25, Zwiastowanie Nayświęt: Maryi Panny.

KWIECIEN.

8, 9 i 10, Wielki Czwartek, Piątek i Sóbota przed Wielkonocą.
11, 12 i 13, Zmartwychw. Pań. i cały tydzień.
21, Imieniny Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny.

MAY.

9, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy.
20, Wniebowstąpienie Pańskie.
30 i 31, Zesłanie Ducha Swiętego.

CZERWIEC.

25, Dzień urodzin Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza w roku 1796, i N. W. X. Alexandry Nikołajówny w roku 1825.
29, Swiętych Apostołów Piotra i Pawła.

LIPIEC.

1, Dzień urodz. Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny w roku 1798.

SIERPIEN.

6, Przemienienie Pańskie, i roczni. urodz. N. W. X. Maryi Nikołajówny w roku 1819.
15, Wniebowzięcie Nayświęt: Maryi Panny.
22, Koronacyja Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyą, i Jey Imperatorskiey Mości Alexandry Teodorówny.

29, Усѣкновеніе главы честнаго славнаго пророка предтечи и Крестителя Господня Іоанна.
30, Тезоименитство Его Императорскаго Высочества, Благовѣрнаго Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя Александра Николаевича, и Рожденіе Е. И. В. В. К. Ольги Николаевны въ 1822 году, да Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Александра Невскаго.

СЕНТЯБРЬ.

8, Рождество Пресвятыя Богородицы.
14, Воздвиженіе честнаго креста Господня.
26, День святаго Апостола и Евангелиста Іоанна Богослова.

ОКТЯБРЬ.

1, Покровъ Пресвятыя Богородицы.
22, День Казанскія чудотворныя иконы Пресвятыя Богородицы.

НОЯБРЬ.

20, Возшествіе на Всероссійскій Престолъ Его Величества Благочестивѣйшаго Государя Императора Николая Павловича Самодержца Всероссійскаго.
21, Введеніе во Храмъ Пресвятыя Богородицы.

ДЕКАБРЬ.

6, День чудотворца Николая, и Тезоименитство Его Величества Благочестивѣйшаго Государя Императора Николая Павловича Самодержца Всероссійскаго.
25, Воспоминаніе избавленія Церкви и державы Россійскія, отъ нашествія Галловъ и съ ними двадесяти языкъ.
25, 26 и 27, Для праздника Рождества Христова.
Кромѣ того, съ 23 Декабря по 1 Января для святокъ; и каникулярные или вакаціонныя дни, по уложенію.

29, Scięcie Swiętego Jana Chrzciciela.
30, Imieniny N. W. X. Cesarzewicza Alexandra Nikołajewicza, i rocznica urodzin N. W. X. Olgi Nikołajówny w roku 1822, oraz Kawalerskie Swięto Orderu S. Alexandra Newskiego.

WRZESIEN.

8, Narodzenie Nayświętszey Maryi Panny.
14, Podwyższenie Swiętego Krzyża.
26, Swiętego Jana Apostoła i Ewangelisty.

PAZDZIERNIK.

1, Opieki Nayświętszey Maryi Panny.
22, Cudownego Kazań. Obrazu N. Maryi P.

LISTOPAD.

20, Wstąpienie na Tron Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego Całą Rossyją.
21, Ofiarowanie Nayświętszey Maryi Panny.

GRUDZIEN.

6, Swiętego Nikołaja Cudotwórcy, i Imieniny Jego Imperatorskiey Mości Nikołaja Pawłowicza Samowładnącego całą Rossyją.
25, Pamiątka wybawienia Kościoła i Państwa Rossyjskiego od Najazdu Gallów, i z niemi dwudziestu narodów.
25, 26 i 27, Boże Narodzenie.
Prócz wzmienionych uroczystych dni, wolni są od nauk od dnia 23 Grudnia do dnia 1 Stycznia, także wakacyyne, według zwyczaju.

ПРОЧІЕ ТАБЕЛЬНЫЕ ДНИ.

ЯНВАРЬ.

7. Рожденіе Е. К. В. Анны Павловны Королевы Нидерландской, въ 1795 году.
28. Рожденіе Е. И. В. В. К. Михаила Павловича, въ 1798 году.

ФЕВРАЛЬ.

3. Тезоименитство Е. К. В. Анны Павловны Королевы Нидерландской, и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Анны.

INNE DNI TABELNE.

STYCZEN.

7. Rocznica urodzin J. K. W. Anny Pawłówny królowej Niderlandskiéj, w roku 1795.
28. Rocznica urodzin N. W. X. Michała Pawłowicza w 1798 roku.

LUTY.

3. Imieniny J. K. W. Anny Pawłówny królowej Niderlandskiéj, i Kawalerskie święto Orderu Stej Anny.

4. Рожденіе Е. И. В. В. К. Маріи Павловны въ 1786 году.
25. Рожденіе Е. И. В. В. К. Маріи Михаиловны въ 1825 году.

АПРѢЛЬ.

17. Рожденіе Е. И. В. Государя Наслѣдника Цесаревича, и В. К. Александра Николаевича въ 1818 году.

МАЙ.

14. Рожденіе Е. И. В. В. К. Елисаветы Михаиловны въ 1826 году.
21. Тезоименитство Е. И В. В. К. Константина Николаевича, и Е. И. В. В. К. Елены Павловны.

ІЮЛЬ.

11. Тезоименитство Е. И. В. В. К. Ольги Николаевны.
22. Тезоименитство Е. И. В. В. К. Маріи Николаевны, Е. И. В. В. К. Маріи Михаиловны, и Е. И. В. В. К. Маріи Павловны.
27. Рожденіе и тезоименитство Е. И. В. В. К. Николая Николаевича въ 1831 году.

АВГУСТЪ.

16. Рожденіе Е. И. В. В. К. Екатерины Михаиловны въ 1827 году.

СЕНТЯБРЬ.

5. Тезоименитство Е. И. В. В. К. Елисаветы Михаиловны.
9. Рожденіе Е. И. В. В. К. Константина Николаевича въ 1827 году.
22. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Равноапостольнаго Князя Владимира.

ОКТЯБРЬ.

13. Рожденіе Е. И. В. В. К. Михаила Николаевича въ 1832 году.

НОЯБРЬ.

8. Тезоименитство Е. И. В. В. К. Михаила Николаевича, и Е. И. В. В. К. Михаила Павловича, и праздникъ всѣхъ Кавалерскихъ Россійскихъ Орденовъ.
24. Тезоименитство Е. И. В. В. К. Екатерины Михаиловны, и Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Екатерины.
26. Кавалерскій праздникъ Ордена С. Георгія.
30. Кавалерскій праздникъ Ордена Св. Андрея первозваннаго.

4. Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Pawłówny w roku 1786.
25. Rocznica urodzin N. W. X. Maryi Michałówny w roku 1825.

KWIECIEN.

17. Rocznica urodzin N. W. X. Następcy Tronu Cesarzewicza Alexandra Nikołajewicza w roku 1818.

MAY.

14. Rocznica urodzin N. W. X. Elžbiety Michałówny w roku 1826.
21. Imieniny N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza, i N. W. X. Heleny Pawłówny.

LIPIEC.

11. Imieniny N. W. X. Olgi Nikołajówny.
22. Imieniny N. W. X. Maryi Nikołajówny, N. W. X. Maryi Michałówny, i N. W. X. Maryi Pawłówny.
27. Rocznica urodzin, i Imieniny N. W. X. Nikołaja Nikołajewicza w roku 1831.

SIERPIEN.

16. Rocznica urodzin N. W. X. Katarzyny Michałówny w roku 1827.

WRZESIEN.

5. Imieniny N. W. X. Elžbiety Michałówny.
9. Rocznica urodzin N. W. X. Konstantyna Nikołajewicza w roku 1827.
22. Kawalerskie święto Orderu Sgo Xięcia Włodzimierza.

PAZDZIERNIK.

13. Rocznica urodzin N. W. X. Michała Nikołajewicza w roku 1832.

LISTOPAD.

8. Imieniny N. W. X. Michała Nikołajewicza, i N. W. X. Michała Pawłowicza, oraz święto wszystkich Kawalerskich Rossyjskich Orderów.
24. Imieniny N. W. X. Katarzyny Michałówny, i Kawalerskie święto Orderu Stéj Katarzyny.
26. Kawalerskie święto Orderu S. Jerzego.
30. Kawalerskie święto Orderu S. Andrzeja.

Сверхъ означенныхъ дней, празднуются еще Церквями.

ПРАВОСЛАВНОЮ·

14 Апрѣля. Память первыхъ Св. Виленскихъ мучениковъ Антонія, Іоанна, и Евстафія, (въ Виленской Губерніи).

10 Іюня. Достопамятное возсоединеніе Униатовъ съ Православною Церковію.

РИМСКО-КАТОЛИЧЕСКОЮ:

4 Марта. Св. Каролевича Казимира, (въ Виленской и Гродненской Губ. Р. К. Эпархіи).

10 Іюня. Тѣло Господне.

а также обѣими Церквями:

Всѣхъ Святыхъ и Зачатіе Пресвятыя Богородицы Св. Анною.

Которыя празднуются Православною Церковію 6 Іюня и 9 Декабря, а Римско-Католическою Церковію 1 Ноября и 8 Декабря.

Prócz oznaczonych dni, święcą jeszcze uroczyście Kościoły.

PRAWOWIERNY:

14 *Kwietnia.* Pamiątkę pierwszych Sw. Wileńskich męczenników: Antoniego, Jana i Eustachego (w Wileńskiej Gubernii).

10 *Czerwca.* Wielce-pamiętne połączenie Unitów z Prawowiernym Kościołem.

RZYMSKO-KATOLICKI:

4 *Marca.* S. Królewicza Kazimierza, (w Wileńskiej i Grodzieńskiej Gub. R. K. Dyecezyi).

10 *Czerwca.* Boże Ciało.

a także w obódwóch Kościołach:

Wszystkich Swiętych, i Niepokalane Poczęcie Nayświętszej Maryi Panny.

Jakowe obchodzą się w Prawowiernym Kościele 6 Czerwca i 9 Grudnia, a w Rzymsko-Katolickim 1 Listopada, i 8 Grudnia.

ДНИ

Въ которые бываетъ благодарственное молебствіе за побѣды.

ІЮНЬ.

27. Память побѣды подъ Полтавою.

ІЮЛЬ.

10. Торжественное воспоминаніе мира между Россійскою Имперіею и Отоманскою Портою, заключеннаго въ Кучукъ-Кинарджи, и присоединенія къ Россійской державѣ Таврическаго царства.

27. Взятіе фрегатъ при Ангутѣ и Гренгамѣ.

АВГУСТЪ.

9. Взятія Нарвы.

19. Воспоминаніе одержанной надъ Прусскою арміею побѣды.

СЕНТЯБРЬ.

28. Воспоминаніе побѣды одержанной надъ Генераломъ Левенгауптомъ.

ОКТЯБРЬ.

11. Взятіе крѣпости Шлисельбургъ.

DNI ZWYCIĘZKIE,

w które się śpiewa po Kościołach Te Deum laudamus.

CZERWIEC.

27. Pamiątka zwycięztwa pod Połtawą.

LIPIEC.

10. Pamiątka pokoju zawartego między Państwem Rossyjskiém i Portą Ottomańską w Kajnardży, i przyłączenia Taurydzkiego Państwa do dzierżawy Rossyjskiéj.

27. Wzięcie Fregat przy Angucie i Grengamie.

SIERPIEN.

9. Pamiątka wzięcia Narwy.

19. Pamiątka zwycięztwa odniesionego nad wojskiem Pruskiém.

WRZESIEN.

28. Zwycięztwo odniesione nad Generałem Lewenhauptem.

PAZDZIERNIK.

11. Wzięcie twierdzy Szliselburg.

О ЗАТМѢНІЯХЪ

Въ теченіи сего года послѣдуетъ два Солночныя и одна Лунныя Затмѣнія; изъ коихъ послѣдный только видимо будетъ на Виленскомъ Горизонтѣ.

Частное Затмѣніе Луны, начнется 25 Ноября въ 1 часу 8 минутъ, кончится во 2 часу 55 минутовъ по утру.

O ZACMIENIACH.

W tym roku przypadną dwa Zaćmienia Słońca i jedno Zaćmienie Xiężyca, z tych ostatnie tylko będzie widziane na horyzoncie Wileńskim.

Zaćmienie Xiężyca cząstkowe, zacznie się dnia 25 Listopada, o godzinie 1, minucie 8, a skończy się o godz. 2, min. 55, z rana.

ПРИБАВЛЕНІЕ
КЪ КАЛЕНДАРЮ НА 1843 ГОДЪ.

Заключающее въ себѣ разныя хозяйственныя и иныя свѣденія.

ЗАМѢЧАНІЯ

Объ улучшеніи обыкновеннаго сельскаго хозяйства, нетруднымъ и дешевымъ образомъ.

1.

а). *Сколько нужно содержать скота на унавоженіе одного морга земли, а засимъ одной уволоки?*

б). *Какъ часто унавоживается и какаго сорта земли?*

§. 1. Рѣшеніе этихъ вопросовъ зависитъ отъ многихъ обстоятельствъ; т. е.: отъ приготовленія навоза, отъ матеріаловъ употребляемыхъ на подстилку, отъ корма даваемаго скоту, впрочемъ отъ свойства, климата, и т. п.

Ежели предположимъ, что скотъ большую часть года содержится въ стоплахъ, лѣтомъ только выгоняется на паству и возвращается опять во дворъ въ полдень и на ночь, что подстилки, а въ особенности соломы достаточно для сохраненія опрятности, что навозъ остается подъ скотомъ до вывозки его на поля, и что скотъ въ продолженіи зимы кормленъ сухимъ кормомъ; въ такомъ случаѣ можно принять за правило, что къ унавоженію $\frac{3}{4}$ указной десятины или одного Литовскаго триста-прутоваго морга, довольно отъ одного до $1\frac{1}{2}$ штуки скота средней величины и двухъ штукъ меньшаго сорта.

Предположеніе это какъ замѣчено весьма относительно, потому, что чѣмъ лучше будетъ кормленъ скотъ, тѣмъ больше доставитъ навоза и тѣмъ менѣе издержится онаго, для удобренія извѣстнаго пространства земли; слѣдовательно ежели скотъ весною содержится долѣе въ стой-

DODATEK
DO KALENDARZA NA ROK 1843.

Zawierający w sobie różne gospodarskie i inne wiadomości.

UWAGI

Nad ulepszeniem zwyczajnego gospodarstwa wiejskiego, w sposób łatwy i nie kosztowny.

1.

a). *Jle sztuk bydła utrzymywać potrzeba na ugnojenie jednego morga gruntu, a stąd ile na włókę?*

b). *Jak często nawozić potrzeba, i jaki gatunek gruntu?*

§. 1. Rozwiązanie tych pytań zależy od wielu okoliczności, t. j.: od przyrządzenia nawozu, od materyału jakiego używamy do podściołu, od karmu jaki się bydłu daje, w reszcie od natury gruntu, klimatu, i t. p.

Przyjmując, że bydło przez większą część roku utrzymuje się na stajni, a tylko latem wychodzi na pastwisko nieodległe, gdzie obficie się napasa, a w południe i na noc powraca do domu; następnie, że podściołu, mianowicie słomy znajduje się podostatkiem, ile tylko dla utrzymania czystości potrzeba; że nawóz zostaje pod bydłem, aż do wywiezienia go w pole, że bydło należycie było karmione suchym karmem przez czas zimowy; w takim razie można wziąść za prawidło, że na $\frac{3}{4}$ dziesięciny albo mórg Litewski 300 prętowy, potrzeba od 1. do $1\frac{1}{2}$ sztuki bydła średniej wielkości, a do dwóch sztuk mniejszego gatunku.

Podanie to jak powiedziano, jest bardzo względne; im bowiem bydło lepiéj karmione będzie, tém więcéj da nawozu i tego mniéj się użyje na pewną przestrzeń gruntu; następnie jeśli bydło dłużéj na wiosnę utrzymuje się w stajni, a w jesieni wcześniéj do niéj powraca;

кахъ и осенью запирается въ онихъ заблаговременнѣе; ежели подстилаютъ его тщательно и въ подстилку кромѣ соломы употребляютъ другіе матеріалы, какъ то: гнилый торфъ, чернозёмъ, илъ, разныя травы, мохъ, и т. и. наконецъ, ежели скотъ въ продолженіи зимы кормленъ винокурными изварками или сырымъ картофелемъ смѣшаннымъ съ сѣчкою; то въ такихъ и тому подобныхъ случаяхъ можно увеличить количество навоза и довести его до того, что одна корова, волъ, лошадь или десять вмѣстѣ овецъ, козъ и свиней, доставятъ въ годъ навоза на полтора до двухъ морговъ, или на 1 до $1\frac{1}{2}$ указной десятины.

Однакожъ земля имѣетъ много вліянія на перемѣну этого правила; тучная отъ природы и съ давняго времени исправно унавоженная, требуетъ менѣе навоза, чѣмъ безплодная или истощенная, глинистая менѣе, чѣмъ песчаная, развѣ будетъ весьма худая или истощенная. Самое мѣстоположеніе дѣйствуетъ въ этомъ отношеніи нѣкоимъ образомъ; низменная менѣе нуждается въ навозѣ, чѣмъ гористая, подверженная дѣйствіямъ вѣтровъ и продолжительныхъ дождей, наконецъ обращенная къ сѣверу менѣе чѣмъ къ югу.

Климатъ заслуживаетъ тоже вниманіе; грунты расположенные близъ моря и большихъ рѣкъ, бывъ безпрерывно подвержены влажному воздуху, требуютъ менѣе навоза; въ истинѣ этой убѣждаетъ насъ Англія. Растѣнія въ этомъ краѣ подкрѣпленныя влажностію, достигаютъ чрезвычайной величины. *Turnepos* (родъ свеклы), *Rutabaga* (шведская рѣпа) даже клеверъ, растутъ на песчаныхъ земляхъ до такой величины, какой не могутъ у насъ достигнуть сказанныя растенія на самомъ лучшемъ грунтѣ.

§. 2. Не легко опредѣлить прочность дѣйствія навоза въ почвѣ; однакожъ навозъ отъ рогатаго скота, дѣйствуетъ единообразнѣе и долѣе, сообщаетъ почвѣ питательность, отъ того этимъ навозомъ успѣшнѣе удобряется въ особенности песчаная земля.

Истинно, что навозы овечій и лошадиный дѣйствуютъ сильнѣе чѣмъ коровій, и послѣдствія ихъ скорѣе обнаруживаются, но вмѣстѣ съ симъ скоро истощаются и краткое время оплодотворяютъ въ особенности песчаную почву; а потому лошадинымъ или овечьимъ на-

jeśli się regularniéj podściela i do podesłania prócz słomy, używa się jeszcze innych materyałów, jako to: torfu przegniłego, czarnoziemu, szlamu, marglu, zielska rozmaitego, mchu, wrzosu, i t. d. albo jeśli bydło przez czas zimowy karmi się wywarami browarnémi, kartoflą surową zmieszaną z sieczką, i t. d. we wszystkich tych i tym podobnych wypadkach, massę nawozu można znacznie powiększyć i przyprowadzić do tego, że jedna krowa, wół, koń, albo 10 owiec, kóz lub świń, mogą półtora do dwóch morgów, albo 1 i do $1\frac{1}{2}$ dziesięciny na rok zagnoić.

Grunt także, nie mało wpływa na odmianę tego prawidła; żyzny z natury, od dawnego czasu regularnie nawożony, mniéj potrzebuje nawozu, niżeli grunt jałowy, albo wyplenioný; gliniasty mniéj niż piaszczysty, chyba że zbyt chudy, wyniszczony. Samo nawet położenie gruntu, ma jakikolwiek wpływ w tym względzie; grunt niski mniéj silnie nawozić potrzeba, niż grunt wzgórzysty, na działanie wiatrów i spłókanie deszczów wystawiony; mniéj grunt na północ położony, niż na południe, i t. p.

Naostatek i klimat zasługuje także na niejaką uwagę; grunta nad morzem i wielkiémi rzekami położone, ulegające wilgotnéj atmosferze, mniej potrzebują nawozu; o téj prawdzie przekonywa nas anglija; rośliny wsparte siłą wilgoci, dochodzą tam nadzwyczajnéj wielkości. *Turnepos* (gatunek buraka), *Rutabaga* (rzepa szwedzka) a nawet koniczyna, rosną tam na gruntach piaszczystych do takiéj wielkości, do jakiej u nas na najlepszym gruncie nie dochodzą.

§. 2. Trwałość nawozu w gruncie także nie łatwo oznaczyć: gnój bydlęcy działa jednostajniéj i dłuższy przeciąg czasu wpływ swój w gruncie wywiera, stąd nawóz ten uważają za najskuteczniejszy, mianowicie na grunt piaszczysty.

Gnój owczy i koński działają wprawdzie silniéj od bydlęcego, i skutek ich jest rychléjszym, lecz też się prędzéj wytrawiają i na krótszy przeciąg czasu służą w gruncie, mianowicie piaszczystym. Grunta więc nawożone gnojem końskim lub owczym, częściéj

возомъ нужно чаще удобрять почву, нежели коровьимъ; или на одинъ моргъ земли употребится большее количество овечьяго или лошадинаго, чѣмъ коровьяго навоза.

Песчаная почва по системѣ трехъпольнаго хозяйства нуждается въ навозѣ каждые три года; въ плодоперемѣнномъ же хозяйствѣ одинъ разъ въ пять лѣтъ; а ежели и пастбища примѣнены къ этой системѣ, то почва унавоживается чрезъ каждые 6 или 7 лѣтъ.

Глинистую почву тучную отъ природы или доведенную до этого состоянія хорошимъ хозяйствомъ, можно навозить одинъ разъ въ 6 лѣтъ, а въ Волынской и Подольской Губерніяхъ, а также на Украинѣ, въ 9 или 12 лѣтъ.

На одинъ моргъ песчаной земли, требующей чащаго удобренія, довольно навоза отъ 130 до 150 одноконныхъ возовъ, тогда, какъ на моргъ глинистой почвы рѣже унавоживаемой можно навезти около 200 возовъ; а ежели таковая почва съ природы своей худая или истощенная, нужно добавить навоза такъ, что отъ 250 до 300 возовъ не будетъ излишнимъ.

Согласно вышесказанному выходитъ, что къ унавоженію 20 указныхъ десятинъ одной уволоки земли, нужно содержать въ средней пропорціи 30 до 45 коровъ средней величины, и около 60 головъ меньшаго сорта, съ тѣмъ только, чтобы были хорошо содержаны и кормлены; ибо масса навоза зависитъ не отъ количества коровъ, но отъ хорошаго ихъ содержанія, такъ что болѣе получимъ его отъ 30 хорошо содержимыхъ, нежели отъ 60 худо кормленныхъ.

2.

а). *Сколько нужно корма на содержаніе одной коровы въ продолженіи зимы, и сколько луговъ на содержаніе опредѣленнаго количества скота.* —

б). *Въ случаѣ недостатка сѣна, чѣмъ можно его замѣнить.* — и

в). *Какой породы скотъ и въ какомъ хозяйствѣ полезнѣе содержать.*

§. 1. Такъ какъ луги въ Виленской губерніи рѣдко унавоживаются, а тѣмъ менѣе еще бываютъ покрываемы или орошаемы водою, и только отъ разлитія рѣкъ и весеннихъ наводненій получаютъ нѣкоторое улучшеніе;

potrzebują bydź nawożonémi, niżeli te, na które się wywozi gnój bydlęcy, albo dla zrównoważenia potrzeba większą massę nawozu owczego lub końskiego dawać na mórg niżeli bydlęcego.

Grunt piaszczysty, podług trójpolowego systematu, w trzy lata potrzebuje bydź nawożonym; w płodozmiennem zaś gospodarstwie raz w 5 lat, a jeżeli pastwisko z tym systematem połączono, gnoi się w 6 lub 7 lat raz tylko.

Grunt gliniasty żyzny z natury, albo przez dawniéjszą należytą kulturę do tego stanu doprowadzony, może bydź nawożony raz w 6 lat, a jak na Wołyniu, Podolu i Ukrainie, raz w 9 lub we 12 lat.

Na mórg gruntu piaszczystego, ponieważ ten częściéj nawozić potrzeba, dostateczne są 130 do 150 wozów jednokonnych; kiedy na grunt gliniasty, nie tak często nawożony, można dadź do 200 wozów; jeśli zaś grunt z natury swojéj nie żyzny, albo mocno został wypleniony, w takim razie należy go jeszcze obficiéj gnoić, nawet 250 do 300 wozów nie będzie zbytecznem nawiezieniem tego gruntu.

Podług tego więc do należytego użyźnienia 20 dziesięcin włóki gruntu, potrzeba utrzymywać w śrzedniém przecięciu 30 do 45 krów śrzedniéj wielkości, do 60 sztuk małego gatunku, z warunkiem zawsze, aby te były należycie karmione i utrzymywane. Massa bowiem nawozu nie od liczby krów, lecz od należytego ich hodowania zależy; więcéj można miéć nawozu z krów 30 dobrze utrzymywanych, niżeli z 60 ladajako karmionych.

2.

a). *Ile jakiego karmu potrzeba przez czas zimowy na jedną krowę, a ztąd ile potrzeba łąk na utrzymanie pewnéj ilości bydła.*

b). *Na przypadek niedostatku siana, jakim go innym karmem zastąpić.*

c). *Jaki gatunek bydła i w jakiém gospodarstwie najpożyteczniéj utrzymywać.*

§. 1. Ponieważ łąki nasze rzadko bywaią gnojone, a tém mniéj jeszcze zalewane lub skrapiane wodą, z pól tylko przyległych otrzymują jakikolwiek zasiłek, albo z wylewów rzék i wiosennych napływów; zbiór więc

то само собою разумѣется, что сборъ съ нихъ сѣна бываетъ весьма скуденъ до того, что есть луги, на которыхъ съ морга едва ли можно собрать 15 пудовой возъ сѣна; такіе полезнѣе обратить въ пахатную землю. Есть тоже болотистые луга, которые впрочемъ доставляютъ болѣе сѣна, но внутренняя доброта ихъ столь низкая, что едва можно употребить на сѣчку наравнѣ съ соломою; наконецъ, встрѣчаются столь худые, что собранное съ нихъ сѣно употребляется на подстилку; однѣ только луги расположенные между полями или по берегамъ рѣкъ и ручьевъ доставляютъ лучшее сѣно, и о тѣхъ только будемъ здѣсь говорить.

Полагая среднею пропорціею, что изъ морга такаго качества луговъ можно получить 6 до 7 пятнадцати пудовыхъ возовъ, а также что на содержаніе одной средней величины коровы, нужно по крайней мѣрѣ 15 фунтовъ сѣна въ сутки, и что на зимнее время выходитъ около 180 дней. Израсходуется въ продолженіи цѣлой зимы на содержаніе одной средней величины коровы до 65 пудовъ хорошаго сѣна, или соотвѣтственное количество другаго рода корму.

§. 2. По принятой нами пропорціи, ежели на унавоженіе 20 десятинъ одной уволоки земли нужно 45 коровъ, а на содержаніе одной коровы 65 пудовъ сѣна; то на прокормленіе 45 коровъ необходима одна уволока или 20 десятинъ хорошихъ луговъ. Слѣдовательно тамъ хозяйство доведено до надлежащаго устройства, гдѣ количество луговъ соотвѣтственно вышеизвлеченной пропорціи.

§. 3. Многіе хозяева ощущаютъ большой недостатокъ въ лугахъ; кромѣ того случаются и такія лѣта, что при всѣхъ стараніяхъ невозможно избѣгнуть убытка въ кормѣ и даже въ хлѣбѣ; какъ поступать въ такихъ случаяхъ, вкратцѣ здѣсь разскажемъ:

а). Сбереженіе корма и хорошее онаго употребленіе можно въ этомъ отношеніи считать главнымъ правиломъ; однакожъ это не надо принимать въ такомъ смыслѣ, чтобы жалѣть его скоту; напротивъ слѣдуетъ давать по мѣрѣ надобности, стараясь лишь наблюдать за точнымъ употребленіемъ. И такъ, солому назначенную въ кормъ, обращать въ сѣчку, которую, нужно скроплять соленою водою, и потомъ

siana z nich zwyczajnie otrzymywany, bywa bardzo szczupły. Są łąki, na których z morga ledwie wóz 15 pudowy siana zebrać można, i takie najlepiéjby było na grunt oromy zamienić. Są inne znowu błotniste, które wprawdzie więcéj dają siana; ale to co do wewnętrznéj swojéj wartości tak jest niskie, że ledwie na sieczkę jak słomę brać można, i jeszcze są gorsze, których siano na podściół tylko służy, na karm zaś zimowy niéma żadnéj wartości. Same więc łąki grądowe, między polami, albo nad brzegami rzék lub strumieni położone, dają lepsze siano, i o takich tylko łąkach mówiemy.

Biorąc więc w śrzedniém przecięciu, że z morga łąk takiego gatunku otrzymać można 6 do 7 wozów 15 pudowych, czyli w ogóle 100 pudow siana, przyjmując, że na utrzymanie śrzedniéj wielkości krowy, potrzeba najmniéj 15 funtów siana na dobę jedną, i że czas zimowy składa się blisko ze 180 dni; potrzeba więc na całą zimę dla jednéj krowy śrzedniéj wielkości do 65 pudów siana dobrego grądowego, albo wyrównywającą ilość innych karmów pożywnych.

§. 2. Ponieważ zaś przyjęliśmy, że na ugnojenie 20 dziesięcin (włóki) gruntu potrzeba 45 krów, na utrzymanie zaś jednéj krowy 65 pudow siana, więc na przekarm krów 45, potrzeba miéć włókę czyli 20 dziesięcin łąk dobrego gatunku. Takie więc tylko gospodarstwo łatwo się ulepszać będzie, gdzie ilość łąk odpowiednia jest powyższemu stosunkowi.

§. 3. Nie mało znajdziemy takich gospodarstw, gdzie niedostatek łąk bardzo się daje uczuć, oprócz tego wydarzają się lata, w których pomimo wszelkich starań gospodarza, brak karmu, równie jak i zboża nastąpić może; jak zaradzić w takiém zdarzeniu, wkrótkości powiémy:

a). Najważniéjszą naprzód jest rzeczą oszczędność i dobre użycie karmu. To jednak nie na tém zależy, aby skąpić dla bydła, owszem dawać mu w miarę ile należy, starać się tylko, aby wszystko na pożytek poszło. I tak, słomę przeznaczoną na karm, obracać na sieczkę, tę należy skrapiać wodą słoną i fermentować. Sposób ten bardzo jest korzystnym i wpływa nieskończenie na oszczędze-

приводитъ въ браженіе. Этотъ способъ весьма полезенъ и содѣйствуетъ сбереженію корма, а потому и желательно былобъ, чтобы и онъ введенъ былъ во всеобщее употребленіе; броженіе не влечетъ за собою никакихъ издержекъ, приготовляется оно слѣдующимъ образомъ; нужно выкопать двѣ ямы, выгоднѣе въ концѣ скотнаго двора или въ другомъ свободномъ мѣстѣ, на 75 головъ скота, длиною въ 4, шириною въ 2, а глубиною въ 3 аршина или локти; обдѣлываются стѣны камнемъ, въ низу дѣлается помостъ, верхъ прикрывается нѣсколькими сколоченными досками, которыя должны опускаться въ отверстіе. Эти ямы наполняются изрѣзанною соломою, которую нужно окроплять водою лучше соленою; холодною въ лѣтнее время а теплою зимою. Въ одинъ разъ положить надо туда сѣчки четверть бочки (половину четверти), она окропляется 4 или 5 гарнцами воды; крѣпко утаптывается ногами, потомъ положить надо 2, 3, 4, пластъ сѣчки, каждой разъ утаптывать ее ногами и поливать водою, послѣ чего прикрывается крышкою и накладывается тяжестями. Приготовленная такимъ способомъ сѣчка оставляется въ ямѣ до слѣдующаго дня, а наиболѣе двое сутокъ; въ холодное время долѣе бродитъ, чѣмъ въ теплое; коль скоро отъ сѣчки почувствуется винный запахъ, или воткнутая въ середину палка по истеченіи нѣсколькихъ минутъ будетъ довольно теплая, знакъ оконченнаго броженія; тогда снимаются тяжести, отнимаются прикрывающія доски, и приготовленная сѣчка вынимается для употребленія въ кормъ скоту. Небольшой опытъ научитъ насъ, какъ въ этомъ поступать случаѣ, не слѣдуетъ излишне сливать водою, дабы она не собиралась на дно и не затопляла сѣчки. Лучше употреблять недоквашенную, чѣмъ переквашенную сѣчку, ибо сія послѣдняя скоро подвергается гнилости и не годится въ кормъ. Лучше всего приводить въ броженіе изрѣзанную солому одного сорта, нужно спѣшить съ раздачею этой сѣчки скоту, ибо она скоро портится, и потому ежели позволяетъ мѣсто, лучше приготовить нѣсколько меньшихъ ямъ, сколько нужно на прокормленіе одного раза. Рогатой скотъ, овцы и козы употребляютъ ее въ пищу охотно, скоро варятъ, и потому слѣдуетъ часто давать этотъ кормъ; наконецъ броженіе способствуетъ жеванію и скорому пищеваренію.

nie karmu. Życzyćby należało, aby się upowszechnił. Fermentacya ta nie pociąga za sobą żadnych kosztów, urządza się zaś w następujący sposób: kopią się dwa doły, najlepiéj w końcu obory, lub w inném wolném miéjscu, na sztuk 75 bydła, długie na łokcie 4, szérokie na dwa, głębokie na 3 arszyny albo łokcie; opatrują się zrębem czyli ocembrowują, u spodu daje się podłoga, a wierzch nakrywa się wiekiem z kilku desék zbitych, które wchodzić powinno do środka dołu; takowe doły napełniają się sieczką, skrapia się wodą, najlepiéj słoną, letnią w czasie mrozów, zimną w czasie cieplészym; na raz wrzuca się sieczki ćwierć beczki (półczetwerti, blisko korzec), skrapia się 4 lub 5 garcami wody, udeptuje się nogami; następnie sypie się 2, 3, i 4, warstę sieczki; za każdą razą skrapiać wodą i udeptywać dobrze nogami, potém przykrywa się wiekiem i nakłada ciężarami, tak zostawuje się do dnia następnego, a najdaléj dwie doby; w czasie mrozów dłużéj fermentuje, w ciepłą porę przeciwnie, kiedy z sieczki czuć się daje zapach winny, albo kij wetknięty do środka i zostawiony przez kilka minut wydobyty, jest dobrze ciepły, znak skończonéj fermentacyi, zdéjmują się ciężary, odbiera się wieko i sieczka już gotowa rozdaje się bydłu; krótka praktyka nauczy łatwo jak się z tém obchodzić. Nie należy zbyt wodą zlewać, aby się nie zbierała na dnie i nie zatapiała sieczki. Lepiéj jest brać niedofermentowaną niżeli przefermentowaną sieczkę, bo ta prędko przechodzi w fermentacyą zgniłą i na karm nie jest przydatną. Najlepiéj jest fermentować sieczkę jednogatunkową. Rozdawanie bydłu téj sieczki należy śpiesznie kończyć, bo się prędko psuje; dla tego, jeśli miéjsce pozwoli, dobrze jest mieć kilka dołów mniéjszych, ile jednorazowe karmienie wymaga. Bydło, owce, kozy jedzą ją chętnie, zbyt prędko trawią i dla tego często potrzeba dawanie tego karmu powtarzać, fermentacya odbyta w dołach, ułatwia bydlęciu żucie i trawienie.

б). Листья капусты, свеклы, рѣпы, брюквы, картофеля, молодая дятлина, второй разъ скошенное сѣно, разрубленныя осенью въ мелкіе куски или порѣзанныя на сѣчкарнѣ и посоленныя; по выквашеніи въ означенныхъ ямахъ и смѣшаніи съ сѣчкою, доставляютъ отличный и дешевый кормъ для скота.

в). Вѣтви побѣги съ зелеными листьями въ особенности тополей, осины, клена, дуба и даже берёзы и ольхи, срѣзанныя въ Іюлѣ и Августѣ мѣсяцахъ, связанныя въ пучки и по осушеніи сохраняемыя въ сухомъ мѣстѣ, доставляютъ тоже отличный кормъ въ особенности для овецъ и козъ, даже не вредный и для коровъ, если прежде употребленія будутъ окроплены соленою водой; старательно слѣдуетъ сберегать отъ сырости, ибо скоро подвергаются тухлости, и въ такомъ состояніи не могутъ употребляться въ пищу, питательность въ отношеніи къ сѣну содержится какъ 60 : 100.

г). Нужно отвести особую часть земли подъ воздѣлываніе картофеля, брюквы, свеклы, и эти растенія исключительно употреблять въ кормъ скоту. Родъ большаго картофеля называемаго (*Vich kartofel*) въ этомъ отношеніи весьма удобенъ. Картофель изрѣзанный въ мелкія части смѣшивается съ сѣчкою и можетъ быть вмѣстѣ броженъ. Питательность картофеля въ отношеніи къ сѣну содержится какъ 40 : 100.

д). На тучныхъ почвахъ полезно воздѣлывать красную дятлину, смѣшивая съ бѣлымъ клеверомъ и тимоѳеевою травою, однакожъ выгоднѣе въ нашемъ климатѣ засѣвать съ озимью, растительность ея вѣрнѣе. Дятлина засѣвается весною по прошествіи мартоваго снѣга и потомъ почва своевременно когда высохнетъ, выравнивается.

е). Непослѣднее занимаетъ мѣсто между кормами полевой или журавлиной горохъ, онъ растетъ на легчайшихъ грунтахъ и даетъ изобильный урожай, имѣетъ въ себѣ ту выгоду, что можно его сѣять съ весны до лѣта, можно засѣвать даже на поляхъ лежащихъ въ пару, лишь бы былъ унавоженъ предъ зимою и выка заблаговременно засѣяна весною. Посѣвъ удается только на грунтахъ хорошо воздѣланныхъ, но притомъ нужно спѣшить съ уборкою, и коль скоро выка въ полноцвѣтіи, слѣдуетъ скосить и перевезти на другое мѣ-

b). Liście kapusty, buraków, rzepy, brukwi, nać kartoflowa, młoda koniczyna, potraw czyli tak nazwana otawa, wszystko to razem posiekane w jesieni na drobne części, lub porznięte na sieczkarni, posoliwszy należycie, ukwasza się w podobnych dołach, jak wyżéj opisano, a mieszając z sieczką, daje wyborny i niewiele kosztujący karm bydłu.

c). Latorośle wraz z liściem zielonym drzéw, mianowicie topoli, osiny, klonu, dębu, a nawet brzozy i olchy, nacięte w miesiącu Lipcu i Sierpniu, powiązane w pęki i po osuszeniu zachowane w miéjscu przewiewném suchém, wybornym są karmem szczególnie dla owiéc i kóz, a nawet krowóm dobry karm dają, jeśli tylko wprzódy słoną wodą będą skropione; najbardziéj od wilgoci chronić je potrzeba, gdyż łatwo się wkrada stęchlizna, i w tym stanie na karm używać ich nie można. Pożywność do siana jest w stosunku jak 60 do 100.

d). Przeznaczyć należy kawał gruntu pod uprawę kartofli, brukwi, buraków, które wyłącznie służyć mają na karm dla bydła. Gatunek wielkich kartofli, zwanéj bydlęcemi (*Vich kartofel*) w tym względzie jest najprzydatniéjszy. Kartofle pokrajane na drobne części mieszają się z sieczką i mogą bydź razem fermentowane; pożywność kartofli do siana jest jak 40 do 100.

e). Na gruntach żyznych uprawiać koniczynę czérwoną, mieszając ją z białą koniczyną i z Tymotejką; najdogodniéj w naszym klimacie siać w oziminę; pewniéjsza jéj wegetacya. Sieje się zaś na wiosnę, kiedy śnieg marcowy wypadnie, najlepiéj po śniegu, potém w czasie przyzwoitym, gdy rola obeschnie, przyciska się wałkiem.

f). Nieposlednie miéjsce między karmami trzyma Wyka, rośnie no gruntach lżéjszych i obfity zbiór daje, ma tę dogodność, że może bydź sianą od wiosny aż do lata, w ugorze nawet można ją zasiewać, byleby ugór przed zimą był nawieziony gnojem i wyka wcześnie na wiosnę posiana; siejba zaś udaje się tylko na gruntach dobrze uprawionych, w takim razie nie należy długo czekać ze zbiorem, skoro tylko w pełnym jest kwiecie, kosić, zwozić na inne miéjsce, a grunt z pod niéj uwolniony zaraz przeorać, ina-

сто, а очищенный съ нея грунтъ вспахать, иначе почва одичеетъ и наступающій сборъ ржи будетъ скуденъ. Потому слѣдуетъ поступать весьма осторожно съ воздѣлываніемъ вики на паровыхъ поляхъ, и не засѣвать самой одной, но смѣшивая съ овсомъ, яровымъ хлѣбомъ и гречихою.

§. 4. Относительно вопроса, какой скотъ полѣзнѣе разводить и содержать въ хозяйствѣ; мѣстное положеніе должно быть каждому самымъ лучшимъ указателемъ. Однакожъ за общее правило могутъ быть приняты слѣдующія замѣчанія:

Въ близкомъ разстояніи отъ большихъ городовъ, на пространствѣ около 100 верстъ выгоднѣе содержать дойныя коровы; въ отдаленныхъ же мѣстахъ, гдѣ продажа молочныхъ припасовъ затруднительна, съ большею пользою хозяина держать лошади, овцы, а также откармливать волы, свиньи, и т. п.

На мѣстоположеніе нужно также обращать вниманіе. На возвышенныхъ мѣстахъ удобнѣе разводить овцы лучшей породы, ибо простыя мало принесутъ пользы. На низменныхъ и изобилующихъ лугами мѣстахъ хорошій родъ лошадей; въ особенности разводить молодыя. Равнымъ образомъ хорошей породы рогатой скотъ съ равною пользою можно держать въ подобномъ мѣстоположеніи. На болотнистыхъ и низменныхъ мѣстахъ свойственнѣе разводить скотъ, преимущественно туземный, молодый оставляя, а старый кормя на продажу. Овцы затруднительно тамъ удерживать, ибо кормъ изъ болотнистыхъ луговъ вредитъ имъ. Лошади въ такомъ мѣстоположеніи могутъ быть неслишкомъ выгодно разводимы.

3.

а). *Какія именно хозяйственныя орудія слѣдуетъ почитать свойственнѣйшими къ воздѣлыванію земли, то есть: соху или плугъ? и къ какому сорту почвы эти орудія удобнѣе примѣняются?*

б). *Когда производить вспахиваніе полей и подъ какой посѣвъ?*

в). *Въ какое время соотвѣтственнѣе производить посѣвъ, сколько разъ пахать и заволакивать бороною пашню, а въ особенности подъ какой хлѣбъ?*

czéj grunt dziczeje i zbiór żyta po wyce następujący, będzie mizerny; dla tego bardzo ostróżnie trzeba postępować z uprawą wyki w ugorze. Saméj wyki zasiewać nie należy, lecz z owsem, jarką, gryką, a w ostatku i ze szporkiem.

§. 4. Co do gatunku bydła, jaki najpożyteczniéj byłoby trzymać w jakiém gospodarstwie, miéjscowość każdemu najlepszym przewodnikiem bydź może. Za ogólne służyć mogą następujące uwagi:

W bliskości miast większych na promień kilkonasto-milowy pożyteczniéj jest trzymać krowy dójne, w odległéjszych zaś miéjscach, zkąd wywóz produktów mlecznych jest utrudniony, z większą korzyścią dla gospodarza utrzymywać konie, owce, tuczyć woły, świnie, i t. d.

Na położenie gruntu także nie mały wzgląd miéć należy; w wyższych pozycyach najdogodniéj będzie trzymać owce dobrego gatunku, mówię dobrego, bo proste, albo mało co ulepszone, szczupły pożytek przynoszą. Na niższych a obfitych w dobry karm niwach utrzymywać dobry gatunek koni, szczególniéj wychowywać młodzież; także bydło dobréj rassy nie z mniéjszą korzyścią będzie dla takiego położenia. Na błotnistych i niskich gruntach właściwiéj będzie hodować bydło mianowicie krajowe, przychowywać młodzież i tuczyć stare na wyprzedaż. Owce z trudnością tylko mogą się w takich miéjscach utrzymywać, karm bowiem z łąk bagnistych jest zgubnym dla nich, konie także nie najlepiéj się w takiém położeniu utrzymują.

3.

a). *Jakie mianowicie narzędzia za stosowniéjsze do uprawy roli uważać należy, sochę czy pług, i do jakiego szczególniéj gruntu, które z tych narzędzi jest przydatniéjsze?*

b). *Kiedy oranie najlepiéj uskuteczniać należy, i pod jaki gatunek zboża?*

c). *W jakim czasie najstosowniéj siejba odbywać się powinna, ile razy orać, bronować, mianowicie pod jaki gatunek zboża?*

г). *Какъ лучше засѣвать: подъ соху или подъ борону?*

д). *Какимъ зерномъ выгоднѣе засѣвать, т. е.: новособраннымъ или старымъ?*

§. 1. Воздѣлыванiе пашней принадлежитъ къ самымъ важнѣйшимъ занятiямъ въ сельскомъ хозяйствѣ: Кто на хорошо воздѣланной пашнѣ засѣетъ своевременно и чистымъ зерномъ, тотъ болѣе можетъ надѣяться на хорошiй урожай; развѣ вредъ причиненный градомъ или другой нечаянный случай въ природѣ, лишитъ плода трудовъ его. Слѣдовательно, соотвѣтственнѣйшiя, хозяйственныя орудiя, къ воздѣлыванiю пашни весьма важны въ земледѣлiи. Сколь много можнобы сберечь времени и капиталовъ, еслибы вмѣсто шести воловъ запрягаемыхъ нынѣ въ плугъ въ южныхъ губернiяхъ Имперiи, употреблять только двухъ, тогда, какъ все это можно совершить при хорошемъ устройствѣ хозяйственныхъ орудiй.

Какимъ бы нибыло орудiемъ, т. е.: плугомъ, сохою или наконецъ раломъ, воздѣлана пашня, лишь бы только работа исполнена тщательно, послѣдствiя будутъ съ небольшимъ различiемъ почти одинаковы. Въ Герцогствѣ Мекленбургскомъ употребляютъ рало къ воздѣлыванiю земель. Въ южныхъ губернiяхъ Имперiи и въ другихъ странахъ Европы, плугъ замѣняетъ соху, а рало употребляется только въ помощь ему. Въ направленiи отъ праваго берега рѣки Вислы до Балтiйскаго моря и дальше во внутри Велико-Россiйскихъ губернiй, соха съ малою розницею въ устройствѣ, составляетъ единственное хозяйственное орудiе.

Дабы плугъ отвѣтствовалъ своему назначенiю, долженъ быть устроенъ надлежащимъ образомъ. Лемешъ съ ручкою должны составлять одну наклоненную плоскость, и обѣ составныя части должны быть выдѣланы сколько возможно изъ желѣза. Лемешъ подрѣзываетъ землю, поднимаетъ въ верхъ, и наконецъ поднятую переноситъ на рукоятку. Ежели затѣмъ она придѣлана прямо, нужно несравненно большей силы къ поднятiю или къ перевѣсу тяжести, чѣмъ когда рукоятка утверждена наклонно; все это извѣстно по правиламъ механики, что тяжесть легче поднять на наклонной плоскости, нежели оную потягивая по прямой линiи въ гору. А потому если въ плугѣ рукоятка придѣлана перпендикулярно, такой

d). *Czy lepiéj siać pod sochę, czyli bronę?*

e). *Jakiém zbożem, czy nowozebranym, czy dawniéjszém zasiewać dogodniéj?*

§. 1. Uprawa roli należy do najważniéjszych zatrudnień w gospodarstwie wiéjskiém. Kto na dobrze uprawionéj roli w stosownym czasie i dobraném ziarném pole swoje zasieje, ten więcéj pewny bydź może swojego zbioru, chyba gradobicie lub inny jaki nadzwyczajny wypadek w naturze, pozbawi go owocu pracy jego. Stosowne więc narzędzia do uprawy roli bardzo są ważnémi w rolnictwie. Ileby to zaoszczędzono czasu i kapitału, gdyby na miéjscu 6 wołów jakich zaprzęgają do pługa w południowych Guberniach Imperyi, użyto tylko 2, co niewątpliwie możnaby uskutecznić, gdyby narzędzia były stosowne.

Czy to pługiem, czy sochą lub nareszcie radłem uprawia się rola, jeżeli tylko robota należycie dokonaną została, skutek pokaże niewielką różnicę; w Meklemburgskim używają radła do uprawy roli, w południowych prowincyach Imperium i w innych krajach Europy pług zastępuje miejsce sochy, a radło idzie tylko w pomoc pługowi. Zacząwszy od prawego brzegu Wisły idąc do morza Bałtyckiego i daléj w głąb prowincyj Wielko-Rosyjskich, socha z małą odmianą w konstrukcyi, jedyném jest narzędziem do uprawy roli.

Ażeby pług dobrze odpowiedział swojemu celowi, potrzeba żeby należycie był zbudowany. Lemiesz z odkładnicą powinien formować jedną płaszczyznę pochyłą, i obie sztuki mają bydź ile możności z żelaza wyrobione. Lemiesz podrzyna ziemię i podnosi ją do góry: to podniesienie następnie przenosi się na odkładnicę; kiedy więc ta prosto osadzona, potrzeba nierównie większéj siły do podniesienia czyli przezwyciężenia ciężaru, niż kiedy odkładnica pochyło jest wyrobiona; toż samo wiadomo i z praw mechaniki, że ciężar łatwiéj jest podnieść po płaszczyźnie pochyłéj, niż ciągnąć go po linii prostéj do góry. Jeżeli więc pług jaki ma odkładnicę, prostopadle do ziemi ustawioną,

плугъ требуетъ болѣе силы къ преодолѣнію сопротивленія. Это главнѣйшій недостатокъ въ Волынскомъ плугѣ. Въ сохѣ согласно сказанному правилу придѣлана полица, и потому она безъ сравненія легче прорѣзываетъ почву, пласты земли отворачиваетъ подъ острымъ а не тупымъ угломъ и укладываетъ одинъ пластъ на другой; чрезъ безпрерывное движеніе сохи, поднятыя частицы земли ломаются въ разныхъ пунктахъ, слѣдовательно борона легче можетъ оныя раздробить, и потому она съ деревянными зубами удобнѣе употребляется на грунтахъ сохою нежели плугомъ вспахиваемыхъ. Кромѣ того, соха срѣзываетъ малыя частицы земли, плугъ же почти два раза большія; отъ чего борона легче раздробляетъ меньшія сохою отвороченныя частицы.

Имѣетъ и соха свои неудобности, которыя слѣдовало бы устранить, въ особенности въ томъ, что оба рѣзцы весьма малы, а наиболѣе нижній подрѣзывающій землю и заступающій мѣсто лемеша долженъ бы имѣть его образецъ, т. е. форму треугольника прямоугольнаго; — такъ устроенный, будетъ переворачивать большія частицы земли. Соха подъ названіемъ Новогродской, въ этомъ и другомъ отношеніи, безъ сравненія лучше устроена: полицы окованы жестью, рукоятки длинныя, отъ чего пахающему легче оною управлять и неимѣетъ между полицами столь большихъ передѣловъ какъ Виленская; почему подимающіяся частицы земли не отворачиваетъ въ борозду. Этою сохою удобнѣе распахивать новыя пашни и запахивать навозъ, чѣмъ Виленскою.

Тамъ, гдѣ въ употребленіи Виленская соха, слѣдовалобы имѣть хорошо устроенный плугъ, въ особенности для распахиванія новыхъ пашней оставленныхъ подъ паръ и пастбищъ. Самыми лучшими плугами къ твердшей землѣ, признаны опытомъ Брабанскій или Бельгійскій, а также Англійскія плуги изобрѣтенія Байлея и Смальта. Американскій плугъ хорошъ только къ легкой землѣ.

Въ новѣйшія времена сверхъ вышеизъясненныхъ изобрѣтены къ размягченію земли особыя хозяйственныя орудія, отъ части у насъ извѣстныя, подъ названіемъ Екстирпаторъ, отъ 3 до 11 ногъ или рѣзцовъ имѣющій. Это орудіе весьма драгоцѣнно; желательно, чтобы предъ прочими новыми изобрѣтеніями вошло

taki pług potrzebuje nierównie większéj siły do przezwycięženia oporu. W pługu Wołyńskim właśnie to jest największą jego wadą. Socha ma policę stosownie do tego prawidła wyrobioną, i dla tego łatwiéj nierównie idzie w gruncie; skiby odwala pod kątem ostrym nie zaś rozwartym i układa jedną skibę opierając na drugą; przez ciągły ruch sochy, skiba podniesiona łamie się w róžnych punktach, brona więc łatwiéj ją pokruszyć može, i dla tego na gruntach sochą doprawianych, bronę z drewnianémi zębami łatwiéj užyć, niž na gruntach pługiem oranych. Prócz tego, socha zajmuje małą skibę, a pług odrzyna ją dwa razy szérszą, brona więc w piérwszym razie łatwiéj kruszy bryły mniéjszéj wielkości odwalone sochą.

Ma też i socha niedogodności, któreby uprzątnąć należało, zwłaszcza oba soszniki są zbyt małe, mianowicie spodni podrzynający ziemię i zastępujący miéjsce lemiesza, powinienby miéć kształt jego, t. j formę trójkąta prostokątnego, a w takim razie zajmowałby większą skibę. Socha tak zwana Nowogródzka, pod tym i pod drugiemi względami, jest lepiéj nierównie urządzona: police okute są blachą, rękojeście są dłuższe, a zatém oraczowi łatwiéj ją utrzymać w gruncie; pomiędzy policami nie tak ma wielkie przedziały, jak Wileńska; podnosząca się więc skiba ziemi nieodwraca się w brózdę. Socha ta przydatniéjszą jest do orania nowin i zaorywania gnoju, niž tak zwana, Wileńska.

Gdzie sochy Wileńskiéj užywają, tamby i pług dobrze urządzony miéć należało; mianowicie do orania nowin, odłogów, pastwisk, z požytkiem mógłby się przydać. Za najlepsze pługi na grunta tęższe z doświadczenia uznano, Brabański czyli Belgijski, i pługi Angielskie Bajleja i Smalta. Do gruntów lžéjszych dobry jest Amerykański.

W nowszych czasach wynaleziono inne narzędzie do spulchniania gruntu, w części już u nas znajome, tak zwane Extyrpatory od 3 do 11 nóg czyli radełek w sobie mające. Jest to bardzo szacowne narzędzie, i žyczyćby należało, aby przed innémi nowościami upowszechnione zostało. Extyrpator o 5

у насъ во всеобщее употребленіе. Экстирпаторъ въ пять рѣзцовъ замѣняетъ три сохи; могутъ его тянуть двѣ лошади и нужно только одного человѣка; ежели лошади привыкшія къ этой работѣ. Къ одинадцати рѣзцовому Екстирпатору нужно 4 лошадей и двухъ человѣкъ, но онъ замѣняетъ пять даже и семъ сохъ.

§. 2. Паровыя поля при ихъ воздѣлываніи, первый разъ, пахаются сохою или плугомъ и потомъ заволочивается бороною; коль скоро почва надлежаще пролежится и начнетъ порастать травами, по забороненіи вмѣсто сохи употребляется Екстирпаторъ и имъ пересѣкается пашня въ поперечнемъ направленіи. А какъ въ екстирпаторѣ, напримѣръ патиножномъ, рѣзцы такъ умѣщены, что въ одной рамѣ три, а въ другой противулежащей два прикрѣплены, то отъ сего почва сѣоль отлично воздѣлывается, что самая малѣйшая частица земли не останется нетронутою, чего сохою невозможно достигнуть. Послѣ того передъ самымъ засѣвомъ почва оборапивается, засѣвается на ней озимый хлѣбъ, вспахивается екстирпаторомъ въ продольномъ направленіи, опять легко оборанивается и выравнивается воломъ, па приготовленной такимъ образомъ пашнѣ будетъ хорошій всходъ озимаго посѣва, лишь бы всѣ работы произведены были въ свое время и почва надлежаще унавожена. Полезно и желательно, чтобы хозяева начинали воздѣлывать лежащія въ пару поля или перелоги осенью, какъ это обыкновеніе принято въ странахъ отличающихся лучшимъ хозяйствомъ, напримѣръ въ Бельгіи. Тамъ пашня вспахивается заблаговременно въ осеннее время; въ нѣсколько или нѣсколько надцать дней оборанивается и выравнивается валомъ. Можно исключить изъ этого правила глинистые весьма твердые грунты, довольно ихъ вспахать но ненужно оборанивать и выравнивать, дабы глыбы бывъ подвержены дѣйствіямъ атмосферы, могли лучше раздробиться.

Пашни назначенныя подъ посѣвъ яроваго хлѣба, необходимо нужно на зиму вспахать, оборонить и выровнить. Весною на приготовленной такимъ образомъ пашнѣ можно прямо засѣвать, потомъ слѣдуетъ засѣянное сѣмъ запахать екстирпаторомъ въ поперечнемъ направленій осеннему вспахиванію, легко заборонить и выровнить; по этой системѣ засѣвается овесъ, горохъ, полевой горохъ, яровой хлѣбъ и даже ячмень, а въ особенности послѣ картофеля.

radełkach zastępuje miejsce 3 sóch, ciągnąć go może para koni i do kierowania jednego tylko człowieka potrzeba, zwłaszcza kiedy konie wprawione do téj roboty; do 11 radełkowego Extyrpatora, potrzeba dobrych 4 koni i 2 ludzi, lecz zastąpi miejsce 5 a nawet 6 sóch

§. 2. W uprawianiu ugorów pierwszy raz orze się sochą lub pługiem, następnie się bronuje, kiedy rola dostatecznie już przeleżała i okryła zielskiem; po bronie na miejscu sochy idzie extyrpator i przecina rolę w kierunku poprzecznym; a że w Extyrpatorze *np.* 5. nożnym, radełka tak są umieszczane, że w jednéj ramie 3, w drugiéj naprzeciwległe dwa radełka są utwierdzone, rola więc tak należycie doprawia się, że ziemi nietkniętéj, między jedną a drugą skibą, nigdzie nie zostawuje, czego orząc sochą nigdy dopilnować nie można; następnie przed siejbą bronuje się, zasiewa ozimina, zaoruje znowu Extyrpatorem w kierunku podłużnym, zabronowuje się zlekka i przybija walcem, a wątpić nie można o należytym obchodzie oziminy, jeśli tylko wszystkie roboty w przyzwoitym czasie zostały dokonane i grunt żyzności nie pozbawiony. Dobrze jest i życzyćby należało, aby uprawa ugoru rozpoczynała się jeszcze w jesieni, roku poprzedzającego siejbę, jak to ma miejsce w krajach odznaczających się dobrém gospodarstwem *np.* w Belgium. W takim razie orze się wcześnie w jesieni, potém w kilka lub kilkanaście dni bronuje i przybija się walcem Grunta jednak gliniaste zbyt tęgie możeby należało wyłączyć z pod tego prawidła, które dosyć tylko zaorać a nie bronować i nie wałkować, aby gruda na działanie powietrza wystawiona, mogła lepiéj skruszeć.

Grunta przeznaczone pod jarzynę czyli na tak zwaną ziembl, koniecznie mają bydź na zimę poorane, pobronowane i powałkowane. Na wiosnę wprost na tak przygotowanéj roli można siać, potém posiane nasienie zaoruje się Extyrpatorem w poprzecznym kierunku jesiennemu oraniu, zabronowuje się lekko i przyciska wałkiem; tak można siać owies, groch, wykę, jarkę, nawet jęczmień, mianowicie po kartofli.

Въ нашемъ климатѣ весьма важно, чтобы весною не разрывать слишкомъ глубоко землю, потому, что зимняя влажность оставаясь далѣе въ землѣ, доставляетъ младымъ растеніямъ питательность въ продолженіи весеннаго времени обыкновенно у насъ сухаго, чего можно достигнуть вышеупомянутымъ способомъ воздѣлыванія. Отъ вспахиванія же почва съ природы жаркая лишается совершенно влажности, и растенія долго въ ней остаются, во время засухи безъ растительной силы, или растутъ весьма слабо.

§. 3. Въ здѣшнихъ сторонахъ, гдѣ земля половину года покрыта снѣгомъ, нужно старательно наблюдать за хозяйственными работами, дабы однѣ не смѣшивались съ другими. Заблаговременный посѣвъ и по этой причинѣ считается самымъ выгоднѣйшимъ. Озимой хлѣбъ, т. е. рожь засѣваютъ у насъ обыкновенно съ 8 по 20 число Августа, и таковой посѣвъ рѣдко неудаченъ. Чѣмъ неплодороднѣе пашня, тѣмъ раньше слѣдуетъ обсѣменять; напротивъ въ посѣвахъ на жирныхъ и свѣже унавоженныхъ пашняхъ, слѣдуетъ не спѣшить; но завсегда въ концѣ Сентября или въ половинѣ Октября посѣвъ долженъ быть совершенно оконченъ, тогда растенія какъ слѣдуетъ разрастутся и выдержатъ зимніе морозы; поздные посѣвы рѣдко удаются, чаще совершенно пропадаютъ. — Нѣтъ сомнѣнія, что посѣвы умножаютъ хозяйственныя занятія, ежели за непогодою или позднею весною не приготовится пашня подъ озимый хлѣбъ; ежели продлится сборъ сѣна и между тѣмъ наступитъ жатва, въ то время нелегко хозяину поспѣшить съ засѣвомъ. Можно засѣвать и поздо озимой хлѣбъ, какъ говорятъ, подъ груду, т. е. дабы растеніе возросло не осенью но въ весеннее время; но этого способа особенно въ обширнѣйшемъ хозяйствѣ совѣтовать невозможно. Подобно тому и яровой хлѣбъ чѣмъ раньше засѣвается весною, тѣмъ несомнительнѣйшая удача преимущественно на песчаныхъ грунтахъ.

Напередъ засѣваются растенія требующія болѣе времени къ возрасту, т. е. лѣтняя пшеница, горохъ, ярка, потомъ овесъ, двух-рядовый ячмень, послѣ картофеля, ленъ, и наконецъ гречиха, просо, и т. п.

W naszém klimacie nieskończenie ważną rzeczą jest, na wiosnę nie poruszać głęboko ziemi, ażeby wilgoć zimowa mogła się w gruncie jak najdłużéj zachować i dostarczać roślinóm młodym pokarmu przez czas wiosenny zwykle suchy, czego właśnie uprawą wzmiankowaną najlepiéj dokonać można; przez oranie zaś, grunt z natury gorący, pozbawia się zupełnie wilgoci, i rośliny albo długo w nim w czasach posuchy nie obchodzą, albo bardzo słabo wzrastają.

§. 3. W okolicach tutéjszych w których całe półrocze grunt zostaje w wypoczynku zimowym, potrzeba pilnie chodzić około robót gospodarskich, aby jedne nie mięszały się z drugiémi, wczesna więc siéjba już i dla téj przyczyny jest najdogodniéjsza. Oziminę, t. j. żyto, sieją zwykle od 8 do 20 Augusta, i taka siejba rzadko kiedy chybia. Im grunt jest mniéj żyzny, tém wcześniéj go zasiewać należy; przeciwnie na gruntach żyznych, na świeżych pognojach, lepiéj nawet cokolwiek się spóźnić, lecz zawsze przy końcu Września a najdaléj do połowy Października powinna bydź siejba zupełnie ukończona, a tak roślina będzie miéć czas należycie się rozkrzewić czyli dobrze urunieć i oprzéć się zimowym mrozóm; późne siejby rzadko się dobrze udają, a najczęściéj zupełnie giną. Wprawdzie, wczesna siejba powiększa nawał zatrudnień gospodarskich, a mianowicie jeśli przez niepogody i spóźnioną wiosnę, przeciągnie się uprawa roli pod oziminę, zbiór siana się przedłuży, żniwo nastąpi, w tenczas niełatwo gospodarzowi z siejbą pośpieszyć. Można siać oziminę i późno, jak mówią, pod grudę, to jest, aby w jesieni nie obeszła, lecz dopiéro na wiosnę; jednak sposobu tego szczególnie w większych gospodarstwach radzić nie można, gdyż spaźniając się, doczekać można mrozów, albo zawcześnie posiawszy, jak obejdzie roślina przed zimą, zapewne wymarznie, a przynajmniéj mocno ucierpi. Toż i jarzyny im wcześniéj na wiosnę się siéją, tém pewniéjsze ich udanie się, mianowicie na gruntach piaszczystych.

Sieją się najpiérwéj rośliny dłuższego czasu do ukończenia wegetacyi potrzebujące, jak pszenica letnia, groch, jarka, następnie owies, jęczmień dwó-rzędowy po kartofli, len, najpóźniéj gryka, proso, i t. d.

§. 4. Большой важности въ хозяйствѣ, надлежащее прикрытіе сѣменъ или смѣшаніе съ землею, чрезъ это ростки ихъ бывъ защищены отъ суши, надлежаще вырастаютъ и получаютъ питаніе отъ земли, пока скрѣпнутъ и пустятъ листья. Однакожъ это прикрытіе землею, должно быть примѣняемо къ величинѣ зерна къ природѣ почвы и даже до времени, въ которое производится посѣвъ.

Изъ весьма многихъ хозяйственныхъ опытовъ удостовѣрились, что чрезвычайно глубокое или весьма мѣлкое прикрытіе землею сѣменъ, вредитъ растеніямъ; семя брошенное глубоко въ землю, неимѣя приступа воздуха и тепла, не можетъ развиться и остается въ почвѣ долгое время въ мертвомъ состояніи, пока случаемъ достанется ближе поверхности. Равнымъ образомъ, оставшееся на верху пашни во влажное время взойдетъ, но сильно не разведясь, въ послѣдствіи отъ вѣтровъ и морозовъ много понесетъ вреду. А потому надлежащее прикрытіе сѣменъ, составляетъ необходимое условіе хорошаго возраста и полнаго образованія растенія.

Чѣмъ большее зерно, тѣмъ глубже можно зарыть его въ землю, ибо требуетъ оно болѣе влажнохти и крѣпчайшаго мѣста для возраста: потому горохъ, бобъ, полевой горошокъ и даже овесъ, ячмень и яровой хлѣбъ можно запахивать сохою или лучше экстирпаторомъ. Но меньшія зерна, а именно: клеверъ, дикая рѣпа, шпергель, и т. п. не терпятъ вспахиванія ихъ, нужно только бороною легко заборонить; выровниваніе же валомъ удобно для всѣхъ вообще растеній.

На песчаной пашнѣ, отъ природы своей рыхлой и скорѣе лишающейся влажности, нужно глубже запахивать зерна, чѣмъ на глинистой, въ которой влажность не скоро исчезаетъ и зерно должно находиться ближе поверхности, дабы могло безъ труда развиться, пустить росточекъ, а потомъ листья.

Весною, гдѣ случаются частыя засухи, лучше запахивать сѣмена, но этотъ способъ кажется менѣе полезенъ во время осеннихъ посѣвовъ. Однакожъ выравниваніе какъ озимыхъ такъ и яровыхъ посѣвовъ не должно быть ни въ какомъ случаѣ упускаемо изъ виду, а борону и валъ слѣдуетъ считать неразлучными хо-

§. 4. Ważną jest rzeczą zakrycie nasienia, czyli zmięszanie go z ziemią, rostek jego przez to zostaje zasłonięty od suszy, należycie się rozwija i ciągnie pokarm z ziemi pokąd się nie wzmocni, nie puści liści i nie zacznie niemi ciągnąć pokarmu z powietrza i z ziemi. To jednak przykrycie go ziemią, powinno bydź stosowne do budowy ziarna, następnie do natury gruntu, a nawet i do czasu w którym się sieje.

Z licznych doświadczeń przez różnych gospodarzy przekonano się, że zbyt głębokie, jak równie zbyt płytkie zakrycie nasienia ziemią, jest szkodliwe dla rośliny; zbyt głęboko ziarno zapadłe w ziemię, nie mając przystępu powietrza i ciepła, nie może się rozwinąć i długi czas leży w gruncie w stanie martwym, dopóki wypadkiem jakim nie zostanie wydobyte bliżéj na powierzchnię gruntu; równie na wierzchu pozostałe, jeśli pora zdarzy się wilgotna, może obejść, ale nie mogąc silnie się rozkrzewić, następnie od wiatrów i mrozów znacznie ucierpi. Stosowne więc pokrycie ziarna jest koniecznym warunkiem dobrego wzrostu i zupełnego wykształcenia się rośliny.

Im ziarno jest większe w swojéj objętości, tém głębiéj można go zakrywać w ziemi, potrzebuje bowiem więcéj wilgoci, mocniéjszego stanowiska: dla tego groch, bób, wykę, a nawet owies, jęczmień, jarkę, można śmiało zaorywać sochą a lepiéj extyrpatorem. Drobniéjsze ziarna, jak koniczyna, rzepak, szpergiel, i t. p. niecierpią zaorywania i tylko lekko broną mogą bydź zabronowane; przyciśnienie zaś walcem dla każdéj rośliny jest dogodném.

W gruncie piaszczystym jako z natury swojéj pulchnym i prędzéj wilgoci pozbawiającym się, można i należy głębiéj zaorywać ziarno, niżeli w gruncie gliniastym, w którym wilgoć nie tak się prędko ulatnia i ziarno powinno bydź blisko powierzchni gruntu, aby się mogło łatwo rozwinąć, wypuścić rostek a następnie listki.

Na wiosnę gdzie posuchy częściéj się wydarzają, lepiéj jest zaorywać nasienie, mniéj zaś zdaje się bydź potrzebném zaorywanie nasienia w siejbie jesiennéj przedzimowéj. Wałkowanie jednak tak oziminy jak i jarzyny nie powinno bydź nigdy opuszczoném, także bronę i wałek za nierozdzielne narzędzia uwa-

зяйственными орудіями. Въ Курляндіи даже, озимый посѣвъ запахиваютъ, и этотъ способъ находятъ весьма полезнымъ. Въ прошедшемъ году сѣмена озимаго хлѣба запахано въ Веркахъ *), рожъ отличилась большимъ и изобильнымъ возрастомъ.

Самая свойственная глубина для хлѣбныхъ зеренъ, полагается отъ 1½ до 2 дюймовъ, глубже засѣянное сѣмя требуетъ долгаго времени къ возрасту и самое растеніе бываетъ обыкновенно слабое. Екстирпаторъ не углубляется болѣе 1½ до 2 дюймовъ, и потому онъ считается единственнымъ хозяйственнымъ орудіемъ къ запахиванію какъ озимаго, такъ и яроваго посѣвовъ.

§. 5. *Какія сѣмена употреблять на посѣвъ?*

Каждое зерно назначаемое для посѣва, должно быть старательно приготовлено хозяиномъ; на тотъ предметъ часть хлѣба, въ особенности озимаго оставляется на поляхъ до позднаго времени и собирается въ совершенной зрѣлости, т. е. когда зерно станетъ твердымъ и пріобрѣтетъ нѣкой лоскъ. Зерно же сморщенное, засохшее и безъ лоска, вообще не годится на посѣвъ. Такія зерна часто получаются въ дождливыя лѣта, когда растеніе отъ излишней жидкости не можетъ надлежаще образоваться.

Зерно изъ весьма тучной почвы, изъ вышерослыхъ стеблей а тѣмъ болѣе свалившееся на землю, не можетъ употребиться на посѣвъ; такое зерно обыкновенно бываетъ сморщенное, малое и неполновѣсное; засѣянное отчасти только всходитъ и производитъ слабыя растенія съ быльемъ, сорными травами. Равномѣрно зерно согрѣвшееся, замокшее, заплеснѣвелое, тухлое и приближенное къ гнилости, ни въ какомъ случаѣ не можетъ употребляться на посѣвъ.

Чѣмъ лучшее зерно, тѣмъ долѣе сохраняетъ въ себѣ растительную силу; напротивъ, чѣмъ менѣе благопріятствовало время къ совершенному возрасту, тѣмъ эта сила уменьшается. Потому при посѣвѣ старыя зерна нужно предпочитать новымъ, въ особенности въ озимомъ хлѣбѣ, который тотчасъ по уборкѣ употребляется у насъ на посѣвъ. Каждое зерно по уборкѣ хлѣба требуетъ времени, дабы въ немъ вполнѣ развилась воспроизводительная сила ра-

*) Верки имѣніе Князя Витгенштейна близъ города Вильна.

żać należy. W Kurlandyi zaorują nawet ozimine, i sposób ten bardzo korzystnym znajdują. W roku przeszłym, nasienie żyta ozimego zaorano w Werkach *), i to odznaczyło się bujnym i obfitym wzrostem.

Najstosowniéjsza głębokość do ziarn zbożowych, jest 1½ do 2 cali, głębiéj zakryte nasienie w ziemi potrzebuje dłuższego czasu do rozwinienia się, i roślina bywa zwykle mdła i słaba. Extyrpator nie zagłębia się więcéj nad 1½ do 2 cali; jest więc jedyném narzędziem do zaorywania nasienia tak ozimego, jak i jarego.

§. 5. *Co do nasienia do siewu.*

Każde ziarno do siewu przeznaczone, powinno bydź przez gospodarza starannie wypielęgnowane: w tym celu zostawuje się pewna część zboża mianowicie ozimego na polu, i zbiera się najpóźniéj kiedy już nie ma wątpliwości, że nasienie dostatecznie dojrzało; co się poznaje, gdy ziarno zupełnie stwardnieje i nabyło już pewnego połysku. Ziarno pomarszczone, mdłe, bez połysku, nie mączne, w ogólności niezdatne do siewu; takie ziarno zdarza się często w latach wilgotnych otrzymywać, kiedy roślina przez zbytek wilgoci nie mogła się należycie wykształcić.

Ziarno z gruntu bardzo żyznego, z rośliny wybujałéj a tém bardziéj wyległéj, nie może bydź na nasienie użyte; takie ziarno zwykle pomarszczone, szczupłe, małéj wagi; zasiane w części tylko obchodzi, i daje rośliny mdłe, między któremi zielska tylko bujają; równie ziarno zegrzane, zamokłe, okryte pleśnią, dotknięte stęchlizną i zbliżone do gnicia, nie może bydź w żaden sposób na nasienie użyte.

Im lepiéj jest wykształcone ziarno, tém dłużéj zachowuje w sobie siłę wegetacyjną; przeciwnie, im mniéj mu pora sprzyjała do zupełnego wykształcenia się, tém siła ta jest mniéjszą; dla tego więc ziarna dawnieysze do siejby przenosić należy nad nowe, mianowicie co do żyta ozimego, które zaraz po zbiorze na nasienie używamy. Każde ziarno po zbiorze potrzebuje pewnego czasu, aby się w nim władza reprodukcyjna wykształciła, pokąd się

*) Werki majątek pod Wilnem Księcia Wittgensztejna.

стительности, пока затѣмъ прійдетъ въ зрѣлость, невозможно употреблять на посѣвъ. Въ справедливости этой истины убѣждаетъ насъ картофель, который по вынутіи изъ земли, употребленный до выпущенія ростка, въ винокурнѣ мало даетъ водки. Подобно тому изъ свѣжаго ячменя, пока невыстоится, не можно перегонять пива. Слѣдовательно чѣмъ зерно долѣе останется въ колосьяхъ и не испортится отъ влажности, тѣмъ съ большимъ успѣхомъ употребится на посѣвъ, ибо самыя только здоровыя зерна сохраняютъ въ себѣ растительную силу, слабыя же всѣ погибнутъ. На этомъ замѣчаніи основывается правило, что лучше засѣвать прошлогоднымъ, нежели новособраннымъ зерномъ.

Однакожъ зерно прежде посѣва слѣдуетъ по вымолоченіи прочистить вѣялкою, дабы однѣ только здоровыя зерна отдѣлить на посѣвъ, худшія же обратить на другой предметъ. Зерна долго хранимаго въ засѣкахъ нельзя никакъ употреблять на посѣвъ.

Осмотрительно поступитъ хозяинъ, ежели за нѣсколько дней до посѣва попробуетъ, годится ли зерно на посѣвъ или нѣтъ? и сколько нужно его употребить на одинъ моргъ земли. На этотъ предметъ отщитывается напримѣръ, 100 зеренъ; нужно ихъ обвернуть въ пропускную бумагу и часто окроплять водою: ежели всѣ зерна пустятъ ростки, знакъ хорошихъ сѣменъ, если же половина, тогда слѣдуетъ употребить сѣменъ вдвое, противу обыкновеннаго количества употребляемаго на посѣвъ. Изъ этого легко вычислить, нелучше ли продать свой хлѣбъ и купленнымъ вмѣсто его засѣять поля. Это правило относится къ каждому роду хлѣба и растеній.

Нѣкоторые хозяева весьма одобряютъ промѣну сѣменъ; хотя нѣтъ сомнѣнія, что хорошія сѣмена слѣдуетъ дорого цѣнить, и отыскавъ оныя, нещадить на покупку издержекъ, но чтобы дѣлать промѣну въ намѣреніи избѣгнуть неплодоносности, нѣтъ въ томъ никакаго основанія. Собственное зерно надлежаще прочищенное (какъ выше сказано), съ успѣхомъ отвѣтствуетъ своему назначенію. Еслибы необходимость требовала промѣны зерна, нужно его брать съ холоднѣйшаго климата и изъ грунта сколько возможно тогоже свойства; но притомъ удосто-

więc nie wystoi i niedopełni swojéj dojrzałości, użytym bydź nie powinno na nasienie. Przekonywamy się na kartofli, która wydobyta z ziemi potrzebuje pewnego czasu, aby na nowo rostek wypuściła, także użyta zaraz po zebraniu na wódkę, mało bardzo jéj wydaje; toż i jęczmień w stanie świeżym nie używa się na piwo, pokąd się nie wystoi, czyli nie odbędzie pewnego rodzaju fermentacyi, która go do zupełnéj dojrzałości doprowadza. Im więc ziarna dłużéj zostają w kłosach, a chronione są od wilgoci, tém pewniéjsze będą w użyciu na zasiew, same bowiem tylko zdrowe ziarna zachowują siłę wegetacyjną, słabe zaś wszystkie poginą; na tém więc postrzeżeniu zasadza się to prawidło, że lepiéj jest siać ziarném przeszłoroczném, niżeli świeżo zebraném.

Takowe jednak ziarna, dopiéro blisko przed zasianiem mają bydź wymłócone, należycie przewiane, potém przearfowane, aby same tylko zdrowe poszły na zasiew, wszelkie zaś poślednie ziarna, mają bydź na inny cel użyte. Ziarna długi czas w zasiekach chowanego, w żaden sposób używać na zasienie doświadczenie nie radzi.

Najlepiéj postąpi gospodarz, kiedy przed zasianiem na kilka lub kilkanaście dni zrobi próbę czy ziarno jest przydatne na zasiew lub nie: i jak wiele go brać na mórg należy; w tym celu odlicza się *np.* ziarn 100, takowe zawija w bibułę i skrapia często wodą: jeśli wszystkie ziarna wypuszczą rostki, znak, że dobre nasienie, kiedy połowa tylko, dwa razy nasienia tyle jak zwyczajnie brać na zasiew potrzeba; łatwo więc będzie mu wyrachować, czy nie lepiéj przedadź swoje ziarno a kupić lepszego i tém zasiać pola. To prawidło dla każdego gatunku zboża i dla każdéj rośliny na zawsze służy.

Niektórzy gospodarze zalecają bardzo przemianę nasienia. Chociaż to pewna, że dobre nasienie wysoko cenić należy, i znalazłszy go, nie szczędzić kosztów dla nabycia; żeby tę jednak przemianę dla tego tylko robić, żeby uniknąć wyradzania się, to postępowanie niéma żadnéj zasady; własne nasienie należycie tylko wybrane, jak to wyżéj powiedziano, może równie dobrze służyć w tym celu. Gdyby jednak potrzeba wymagała koniecznie odmienić go, takowe należy brać z klimatu zimniéjszego, i z gruntu, ile można, téj saméj

вѣриться, дѣйствительно-ли пріобрѣтаемое нами сѣмя, имѣетъ всѣ качества хорошаго и годящагося къ посѣву зерна.

У нѣкоторыхъ хозяевъ въ обыкновеніи мочить зерно при употребленіи его на посѣвъ; ежели это дѣлается для ускоренія всхода зерна, то совершенно не нужно, потому, что ежели по засѣяніи случится засуха, ростокъ можетъ ссохнуть; въ случаѣ же влажнаго времени и безъ смачиванія зерно скоро взойдетъ. Моченіе въ хлоровой водѣ имѣетъ въ томъ основаніе, что растительная сила возбуждается въ зернѣ; напримѣръ, чтобы старыя или худо сохраненныя зерна взошли, необходимо нужно ихъ мочить въ хлориновой водѣ. Наконецъ, для сохраненія пшеницы отъ седныхъ травъ, полезно мочить и въ водѣ приправленной сѣрно-кислою мѣдною водою или синимъ камнемъ. Этотъ способъ Симлеромъ изобрѣтенный, считается по нынѣ самымъ дѣятельнѣйшимъ.

М. Фрыгинскій Помѣщикъ Вилен. Губ.

О удобреніи способа собиранія хлѣба въ жатвѣ, въ наступающимъ 1844 году мѣсяцословѣ издано будетъ.

natury, a przytém mieć przekonanie, że ziarno które nabywamy, wszystkie własności dobrego ziarna i zdatnego do siewu, posiadać będzie.

Niektórzy zwykli moczyć ziarno używając na zasiew; jeśli to moczenie robi się, aby przyśpieszyć wschodzenie ziarna, to wcale nie jest potrzebném; jeśli bowiem po zasianiu zdarzy się posucha, kiełek uschnąć może; jeśli zaś wilgoci będzie dostatkiem, więc i bez moczenia prędko ziarno obejdzie. Moczenie w wodzie chlorowéj ma swoją zasadę w tém, że siła wegetacyjna w ziarnku obudza się: kiedy więc chodzi o to, aby ziarnka *np.* zbyt dawne albo źle zachowane koniecznie obeszły, moczyć je należy w wodzie chloryną zaprawionéj. Dla pozbycia się główni w pszenicy, dobrze jest moczyć ją w wodzie zaprawionéj siarczaném miedzi czyli sinym kamieniem; sposób ten przez Simlaira podany, uważa się dotychczas za najskuteczniéjszy. —

M. Fryczyński Obyw. Gub. Wileń.

O sposobach łatwych do zebrania zboża z pola, w następnym 1844 kalendarzu pomieszczonym będzie.

ПРАЗДНИКИ ЕВРЕЙСКІЕ.

МАРТЪ.

4. Пуримъ (торжественный день по поводу гибели Амана въ Персицкомъ Царствѣ).

АПРѢЛЬ.

3 и 4, Пейсахъ (первые дни Пасхи, или исхода изъ Египта.

5, 6, 7, и 8. Холхамоедъ, будншніе дни (полупраздники) между праздниками.

9 и 10. Послѣдніе дни праздника.

МАЙ.

23 и 24. Шавуесъ, Зеленыхъ Святокъ.

СЕНТЯБРЬ.

13 и 14. Рошъ-Гашона (Новой годъ 5603).

22. Іомъ-Кипуръ (день исхода очищенія отъ греховъ), строгій постъ.

27 и 28, Сукасъ (праздникъ Шатровъ).

29, 30, и 1, 2. Октября Холгамоедъ, (буднишніе дни между праздниковыми.

ОКТЯБРЬ

3. Гошайна-Раба, (избавъ великою силою).

4. Шемини-Ацересъ, (восьмый день, заключенія праздника).

5. Сымхасъ-Тгора, (увеселеніе отъ законовъ Божіихъ).

SWIĘTA STAROZAKONNYCH.

MARZEC.

4. Purym (dzień wielce radośny ze zguby Hamana w Królestwie Perskim).

KWIECIEN.

3 i 4, Pejsach (dni 1sze S. Wielkanocy, czyli wyjście z niewoli Egiptu.

5, 6, 7, i 8. Cholchamoed, powszedne dni (pół święta) między świętami.

9 i 10. Ostatnie dni Swięta.

MAJ.

23 i 24. Szawues, Zielonych Swiąt.

WRZESIEN.

13 i 14, Rosz-Haszona, (Nowy Rok 5603).

22. Jom Kipur (dzień expiracyi oczyszczać się z grzechów), post bardzo ścisły.

27 i 28, Sukas (Swięto namiotowe).

29, 30, i 1, 2. Października Cholhamoed (powszednie dni między świętami).

PAŹDZIERNIK.

3. Hoszajna-Raba, (wybaw pomocą wielką).

4. Szemini-Aceres, (ósmy dzień zamknienia Święta).

5. Symchas-Thora, (pocieszenia się z Zakonu Bożego).

Табель

О ПЕРЕЛОЖЕНИИ АССИГНАЦІЙ НА СЕРЕБРО И СЕРЕБРА НА АССИГНАЦИИ.

По установленному постоянному курсу 350 копѣекъ.

АССИГНАЦИИ НА СЕРЕБРО.

Число ассигнациями	Составляютъ по курсу 3 р. 50 к. точно на сереб.		Въ то число приходится платить. Серебромъ.		Мѣдью нынѣшняго чекан.	или одними цѣлковыми проч. мѣдью: Сереб.	Мѣдью	
руб.	руб.	ко.	руб.	к.	коп.	руб.	р.	к.
1000	285	$71\frac{5}{7}$	285	70	5	285	2	50
500	142	$85\frac{5}{7}$	142	85	$2\frac{1}{2}$	142	3	—
400	114	$28\frac{4}{7}$	114	25	$12\frac{1}{2}$	114	1	—
300	85	$71\frac{5}{7}$	85	70	5	85	2	50
200	57	$14\frac{2}{7}$	57	10	15	57	—	50
100	28	$57\frac{1}{7}$	28	55	$7\frac{1}{2}$	28	2	—
95	27	$14\frac{2}{7}$	27	10	15	27	—	50
90	25	$71\frac{5}{7}$	25	70	5	25	2	50
85	24	$28\frac{4}{7}$	24	25	$12\frac{1}{2}$	24	1	—
80	22	$85\frac{5}{7}$	22	85	$2\frac{1}{2}$	22	3	—
75	21	$42\frac{6}{7}$	21	40	10	21	1	50
70	20	—	20	—	—	20	—	—
65	18	$57\frac{1}{7}$	18	55	$7\frac{1}{2}$	18	2	—
60	17	$14\frac{2}{7}$	17	10	15	17	—	50
55	15	$71\frac{5}{7}$	15	70	5	15	2	50
50	14	$28\frac{4}{7}$	14	25	$12\frac{1}{2}$	14	1	—
45	12	$85\frac{5}{7}$	12	85	$2\frac{1}{2}$	12	3	—
40	11	$42\frac{6}{7}$	11	40	10	11	1	50
35	10	—	10	—	—	10	—	—
30	8	$57\frac{1}{7}$	8	55	$7\frac{1}{2}$	8	2	—
25	7	$14\frac{2}{7}$	7	10	15	7	—	50
20	5	$71\frac{5}{7}$	5	70	5	5	2	50
15	4	$28\frac{4}{7}$	4	25	$12\frac{1}{2}$	4	1	—
10	2	$85\frac{5}{7}$	2	85	$2\frac{1}{2}$	2	3	—
9	2	$57\frac{1}{7}$	2	55	$7\frac{1}{2}$	2	2	—
8	2	$28\frac{4}{7}$	2	25	$12\frac{1}{2}$	2	1	—
7	2	—	2	—	—	2	—	—
6	1	$71\frac{5}{7}$	1	70	5	1	2	50
5	1	$42\frac{6}{7}$	1	40	10	1	1	50
4	1	$14\frac{2}{7}$	1	10	15	1	—	50

Число ассигнациями		Составл. по курсу 3р. 50к. точ. на сер.	Въ то число приходится платить. Серебромъ.	Мѣдью нынѣшняго чекан.	или одними цѣлко. прочее мѣдью: сер.	мѣдью	
р.	коп.	коп.	к.	коп.	р.	р.	коп.
3	—	$85\frac{5}{7}$	85	$2\frac{1}{2}$	—	3	—
2	—	$57\frac{1}{7}$	55	$7\frac{1}{2}$	—	2	—
1	—	$28\frac{4}{7}$	25	$12\frac{1}{2}$	—	1	—
—	95	$27\frac{1}{7}$	25	$7\frac{1}{2}$	—	—	95
—	90	$25\frac{5}{7}$	25	$2\frac{1}{2}$	—	—	90
—	$87\frac{1}{2}$	25	25	—	—	—	$87\frac{1}{2}$
—	85	$24\frac{2}{7}$	20	15	—	—	85
—	80	$22\frac{6}{7}$	20	10	—	—	80
—	75	$21\frac{5}{7}$	20	5	—	—	75
—	70	20	20	—	—	—	70
—	65	$18\frac{4}{7}$	15	$12\frac{1}{2}$	—	—	65
—	60	$17\frac{1}{7}$	15	$7\frac{1}{2}$	—	—	60
—	55	$15\frac{5}{7}$	15	$2\frac{1}{2}$	—	—	55
—	$52\frac{1}{2}$	15	15	—	—	—	$52\frac{1}{2}$
—	50	$14\frac{2}{7}$	10	15	—	—	50
—	45	$12\frac{6}{7}$	10	10	—	—	45
—	40	$11\frac{3}{7}$	10	5	—	—	40
—	35	10	10	—	—	—	35
—	30	$8\frac{4}{7}$	5	$12\frac{1}{2}$	—	—	30
—	25	$7\frac{1}{7}$	5	$7\frac{1}{2}$	—	—	25
—	20	$5\frac{3}{7}$	5	$2\frac{1}{2}$	—	—	20
—	$17\frac{1}{2}$	5	5	—	—	—	$17\frac{1}{2}$
—	15	$4\frac{2}{7}$	—	15	—	—	15
—	10	$2\frac{6}{7}$	—	10	—	—	10
—	5	$1\frac{3}{7}$	—	5	—	—	5
—	4	$1\frac{1}{7}$	—	4	—	—	4
—	3	$\frac{6}{7}$	—	3	—	—	3
—	2	$\frac{4}{7}$	—	2	—	—	2
—	1	$\frac{2}{7}$	—	1	—	—	1
—	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{7}$	—	$\frac{1}{2}$	—	—	$\frac{1}{2}$

СЕРЕБРО НА АССИГН:

Серебромъ.	Ассигнацій точно.		Серебромъ.		Ассигнацій точно.	
рубли	рубли	к.	р.	к.	р.	коп.
1000	3500	—	2	—	7	—
900	3150	—	1	—	3	50
500	1750	—	—	95	3	$32\frac{1}{2}$
400	1400	—	—	90	3	15
300	1050	—	—	85	2	$97\frac{1}{2}$
200	700	—	—	80	2	80
100	350	—	—	75	2	$62\frac{1}{2}$
95	332	50	—	70	2	45
90	315	—	—	65	2	$27\frac{1}{2}$
85	297	50	—	60	2	10
80	280	—	—	55	1	$92\frac{1}{2}$
75	262	50	—	50	1	75
70	245	—	—	45	1	$57\frac{1}{2}$
65	227	50	—	40	1	40
60	210	—	—	35	1	$22\frac{1}{2}$
55	192	50	—	30	1	5
50	175	—	—	25	—	$87\frac{1}{2}$
45	157	50	—	20	—	70
40	140	—	—	15	—	$52\frac{1}{2}$
35	122	50	—	10	—	35
30	105	—	—	5	—	$17\frac{1}{2}$
25	87	50	—	4	—	14
20	70	—	—	3	—	$10\frac{1}{2}$
15	52	50	—	2	—	7
10	35	—	—	1	—	$3\frac{1}{2}$
9	31	50	—	$\frac{1}{2}$	—	$1\frac{3}{4}$
8	28	—	—	$\frac{6}{7}$	—	3
7	24	50	—	$\frac{5}{7}$	—	$2\frac{1}{2}$
6	21	—	—	$\frac{4}{7}$	—	2
5	17	50	—	$\frac{3}{7}$	—	$1\frac{1}{2}$
4	14	—	—	$\frac{2}{7}$	—	1
3	10	50	—	$\frac{1}{7}$	—	$\frac{1}{2}$

Ярмарки

ЗНАТНѢЙШІЯ ВНУТРИ ИМПЕРІИ И ЗАГРАНИЦЕЮ.

Въ Бѣшенковичахъ: въ д. СС. Петра и Павла.
Въ Г. Бобруйскѣ: 1, На Богоявленіе; 2, Въ д. С. Николая Чуд. 9 Мая; 3, Въ д. Покр. Пр. Богор.
Въ М. Биржахъ Упитскаго Уѣзда: 1, 6 Января; 2, Іюля 26, 3, Сентября 29.
Въ М. Хасловичахъ, 24 Іюля.
Въ Г. Харковѣ: 1й, Крещенская съ 6 Января; и 2-й Успенская съ 15 Августа, по 4 недѣли.
Въ Долгиновѣ, въ день Вознесенія Господняго.
Въ М. Друя, на Богоявленіе.
Въ Гомлѣ, на Новый Годъ.
Въ Янишкахъ: 1, На Срѣтеніе; 2, въ 4-тую Среду велик. поста; 3, Въ д. Тѣла Христова.
Въ Илукштѣ: 1, На Богоявленіе; 2, На Срѣтеніе.
Въ Г. Ирбитѣ Пермской Губерніи, съ 15 Февраля по 15 Марта.
Въ Коренной Курской Губерніи, съ 9 Пятницы послѣ Пасхи, чрезъ 4 недѣли.
Въ Краславѣ: 1, Съ начала Мясопустной недѣли до великаго поста; 2, Въ д. Св. Доната или въ 1е Воскрес. послѣ СС. Петра и Павла.
Въ Кальваріи, въ Воскресеніе послѣ Праз. Поло. ризы Пре: Богоро. въ Іюлѣ.
Въ Кенигсбергѣ, Іюня 24.
Въ Линковѣ, въ Воскресеніе послѣ 16 Іюля.
Въ Любавичахъ: 1, На Богоявленіе; 2, Въ день СС. Апост. Петра и Павла.
Въ Лейбцигѣ: 1, На Новый Годъ; 2, Апрѣля 24; и 3. въ д. С. Михаила Архан. по нов. ст.
Въ Г. Ново-Александровскѣ: 1, Въ Воскресеніе послѣ Богоявленія; 2, Августа 15 нов. ст.
Въ Г. Ниж. Новгородѣ. съ 15 Іюля по 15 Авг.
Въ Освѣи Витебской Губ.: 1, въ послѣдній Пятокъ предъ д. СС. Апос. Петра и Павла; 2, Въ день СС. Бориса и Глѣба 24 Іюля.
Въ Островнѣ, на Успеніе Пресвя. Богоро.
Въ Паричахъ Бобруйскаго Уѣзда, въ день Св. Прасковіи 14 Октября, чрезъ 8 дней.
Въ М. Плунгянахъ: 1, Въ 1й Понедѣлокъ вел. Поста; 2, Въ д. Рожденія С. Іоанна Крест.
Въ Посволѣ, въ тотъ же самый день.
Въ Радошкевичахъ, въ день СС. Тройцы.
Въ М. Ромнахъ Полтавской Губерніи: 1-й,

Jarmarki

PRYNCYPALNIEYSZE KRAJOWE I ZAGRANICZNE.

Bieszenkowicze: w dzień SS. Piotra i Pawła.
Bobrujsk: 1szy na 3 Krole; 2, Na S. Mikołaj, to jest 9 Maja; 3, Na Pokrowy P. Maryi.
Birże w Pcie Upitskim: 1szy, 6, Stycznia; 2gi, 26 Lipca; 3ci, 29 Września.
Chasłowicze: dnia 24 Lipca.
W Charkowie: 1szy, Trzykrólski od 6 Januaryi; i 2gi, na Wniebowzięcie N. P. M. od 15 Augusta, przez 4 tygodnie każdy.
Dołhinów: Na Wniebowstąpienie Pańskie.
Druja: Na 3 Króle.
Homla: Na Nowy Rok.
Janiszki: 1, Na Gromnicz. P. Maryi; 2, Na Srzodopoście; 3, Na Boże Ciało.
Iłuksztа: 1szy Na 3 Króle; 2, Na Grom. P. M.
W Irbicie, Permskiej Gubernii, od 15 Februarii do 15 Marca.
W Korennej Kurskiej Gub., od 9 piątku po Zmartwychw. Pańskim, przez 4 tygodnie.
Krasław: 1szy od Niedzieli mięsop: do wielkiego postu; 2gi, Na S. Donat, to jest: w pierwszą Niedzielę po Stym Pietrze.
Kalwarya: w Niedzielę po Nawiedzeniu P. M.
Królewiec: 24 Junii, według now. Kalend.
Linków: w Niedzielę po Szkapler. P. Maryi.
Lubawicze: 1, Na 3 Króle; 2, w dzień SS. Piotra i Pawła.
Lipsk: 1, Na Nowy Rok; 2, 24 Apryla; 3, w d. S. Michała Arch. według now. Kalend.
Nowo-Alexandrowsk: 1, w Niedzielę 1szą po Jarmarku Widzkim 3 Królskim; 2, 15 Aug.
W Niżegrodzie: od 15 Julij do 15 Augusta.
Oswiey, w Guber. Witebskiej; 1, w ostatni piątek przed Swiętym Piotrem; 2, Na Borysa, 24 Julii.
Ostrowno: Na Wniebowzięcie P. Maryi.
Parycze: w Pcie Bobrujskim. W dzień S. Parascewii 14 Pazdziernika, trwa 8 dni.
Płungiany: 1szy w Poniedziałek zapustny; 2gi Na Narodzenie S. Jana.
Poswol: Także w tym dniu.
Radoszkiewicze: W dzień SSS. Trójcy.
W Romno, Półtawskiej Gub.: 1, Na Wniebow.

Вознесеніе; и 2, Ильи Пророка 20 Іюля, по четыре недѣли.

Въ Роговѣ, въ Воскрес. послѣ Усп. Пр. Богор.

Въ М. Роголо: 1, На Вознесеніе; 2, Въ день Тѣла Христова; 3, Въ день Св. Михаила.

Въ М. Салантахъ: 1, На Богоявленіе; 2, Въ д. С. М. Магд.; 3, Въд. С. Роха; 4. Въ СС. Ангел.

Въ Сморгоняхъ, Въ 4ю Среду Велик. Поста.

Въ Свислочѣ, начин. послѣ Зельв. Ирмарки.

Въ Шкловѣ: 1, На второй недѣли великаго поста; 2, Въ день Тѣла Христова.

Въ Щучинѣ: 1, Въ день Св. Маріи Магдалины; 2 Въ день СС. Симона и Іуды, по нов. стил.

Въ М. Шатахъ, въ день СС. Троицы.

Въ М. Шидловѣ, въ день рожденія Пре. Богор.

Въ Шимборгѣ, въ Воскр. пос. Усп. Пр. Богор.

Въ М. Уцянѣ Вилкомир. Уѣзда: 1, На Срѣтеніе; 2, На Вознесеніе; 3, Въ день Тѣла Христова; 4, Въ день СС. Ангеловъ.

Въ Варшавѣ: 1, Въ Понедѣлокъ послѣ СС. Филипа и Якуба 1 Мая; 2, Въ понедѣлокъ послѣ дня Всѣхъ Святыхъ 1 Ноября, по нов. стил.

Въ Видзахъ: 1, Въ Воскр. пос. Богоявл.; 2, Въ 4ю Среду вел. поста; 3, Въ д. Пр. Бог. Шкап.

Въ Вильнѣ, Съ 23 Апрѣля по 15 Мая.

Въ Вилкомирѣ, въ д. СС. Апос. Петра и Павла.

Въ Ворно, въ Воскр. пос. СС. Петра и Павла.

Въ Высокѣ, въ д. С. Якоба Ап. 25 Іюля по н. с.

Въ Зельвѣ, въ д. С. Анны 26 Іюля, по ста. сти.

ВЪ ВОЛЫНСКОЙ, ПОДОЛЬСКОЙ И КІЕВСКОЙ ГУБЕРНІИ.

Въ Бердичевѣ: 1, 13 Января; 2, 16 Марта; 3, 12 Іюня; 4, 1 Ноября.

Въ Бѣлополѣ: 1, На Новый Годъ; 2, 30 Января; 3, 17 Марта; 4, 23 Марта; 5, 7 Апрѣля; 6, 9 Маія; 7, 13 Іюня; 8, 29 Іюня; 9, 1 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 1 Октября; 12, 7 Ноября; 13, 21 Ноября; и 14, 6 Декабря.

Въ Боремлѣ: 1, 6 Іюня; 2, 29 Іюня; 3, 8 Ноября.

Въ М. Черномъ-Островѣ: 1, въ день Св. Станислава 8 Маія; 2, въ день СС. Троицы; 3, На Покровы П. Б. 1 Октября; 4, 28 Декабря.

Въ М. Дымовкѣ Ольгопольскаго Уѣзда: 1, На новый годъ; 2, 19 Марта; 3, 7 Маія; 4, 24 Іюня; 5, 1 Ноября; 6, 6 Декабря.

Въ М. Дунаевцахъ Подольской Губерніи: 1, На новый годъ; 2, въ день рожденія Св.

Pańskie; i 2gi, Na S. Eliasza Proroka 20 Julii, każdy przez 4 tygodnie.

Rogow: w Niedzielę po Wniebowzięciu P. M.

Rogoło: 1szy, Na Wniebowstąpienie Pań.; 2, Na Boże Ciało; 3, Na S. Michał.

Sałanty: 1. na 3 Króle; 2, Na S. M. Magdal.; 3, Na S. Roch; 4, Na Aniołów Stróżow.

Smorgonie: Na Srzodopoście.

Swisłocz: Po Zelwiańskim poczyna się.

Szkłow: 1. w N. Wstępną; 2, Na Boże Ciało.

Szczuczyn: 1szy Na Maryą Magdalenę; 2, W dz. Symona Judy, według nowego Kalendarza.

Szaty: W dzień Swiętej Trójcy.

Szydłow: Na Narodzenie Panny Maryi.

Szymborg: w Niedzielę po Wniebowz. P. M.

Uciana: w Pcie Wiłkomier. 1, Na Gromni.; 2, Na Wniebowstąp. Pań.: 3, na Boże Ciało; 4, Na Aniołów Stróżow, ma tygod. Jarm.

Warszawa: 1, w 2 Poniedz: po SS. Fili: i Jakóbie; 2gi, w 1 Poniedz: po Wszystkich SS., trwają po 3 tygod. według now. Kalendarza.

Widze: 1, w Niedzielę po 3 Królach; 2, Na Srzodopoście; 3, Na N. P. Maryą Szkaplerną.

Wilno: Od 23 Apryla do 15 Maja, vet. styl.

Wiłkomierz: W dzień SS. Piotra i Pawła.

Worno: w Niedzielę po SS. Pietrze i Pawle.

Wysokie: W dzień S Jakóba Apostoła n. s.

Zelwa: W dzień S. Anny, według Kale. Rusk.

NA WOŁYNIU, PODOLU, i w GUBERNII KIJOWSKIEY.

W Berdyczewie: 1, 13 Stycznia; 2, 16 Marca; 3, 12 Czerwca; 4, 15 Sierpnia; 5, 1 Listop.

Białopolu: 1, Na Nowy Rok; 2, 30 Stycz.; 3, 17 Marca; 4, 23 Marca; 5, 7 Kwiet.; 6, 9 Maja; 7, 13 Czerwca; 8, 29 Czerwca; 9, 1 Sierpnia; 10, 8 Września; 11, 1 Paździer.; 12, 7 Listopada; 13, 21 Listop., 14, 6 Grudnia.

Boremlu: 1, 6 Czer.; 2, 29 Czer.; 3, 8 Listop.

Czarnym Ostrowie na Podolu 1, w Dzień S. Stanisława 8 Maja; 2, w Dzień SSS. Tróycy; 3ci, w Dzień Pokrowy N. M. P. 1 Paździer.; 4, w dzień Młodzianków 28 Grudnia.

Dymówce w Pcie Olhopolskim: 1szy, Na Nowy Rok; 2gi, 19 Marca; 3ci, 7 Maja; 4ty, 24 Czerwca; 5ty, 1 Listopada; 6ty, 6 Grudnia.

Dunajowcach na Podolu; 1szy, Na Nowy Rok; 2gi, w Dzień Narodzenia Sgo Jana Chrzci-

Іоанна Крести: 24 Іюня, по одной недѣли.	ciela 24 Czerwca, każdy po tygodniu trwa.
Въ Фульштинѣ: 1, въ день С. Агнѣшки 21 Января; 2, На Рохманскій Великъ-день 13 Мая; 3, въ Понед. пос. Сошествія Св. Духа; 4, въ день Рожденія С Іоанна Крес. 24 Іюня; 5, въ день Іоанна Богослова.	Fulsztynie: 1, w Dzień S. Agnieszki 21 Stycz.; 2, na Rachmański Wełyk-deń 13 Maja; 3, w Poniedziałek Świąt.; 4, w Dzień Narodz. Sgo Jana Chrzciciela 24 Czerwca; 5, w dzień S. Jana Bohosłowa.
Въ Фастовѣ: 1, въ Четвертокъ Мясопус. Нед.; 2, На Верб. Нед.; 3, въ Понед. послѣ Сошест. Св. Духа; 4, въ день С. Ильи Прор. 20 Іюля; 5, въ день Св. Николая Чудот. 6 Декабря	Fastowie: 1szy, w Czwartek mięsny; 2gi, w Niedzielę Kwietną; 3ci, w 2gi dzień Zielonych Świąt; 4ty, w dzień S. Eliasza; 5ty, 6 Grudnia.
Въ Янушполѣ: 1, въ день С. Теодозія 11 Января; 2, въ день Св. Николая 9 Мая; 3, въ день С. Панталеона. Сверхъ того, торги бываютъ въ 1хъ числахъ каждаго Мца.	Januszpolu: 1szy, w Dzień S. Teodozego 11 Stycznia; 2gi, w dzień S. Mikołaja 9 Maja; 3ci, w dzień S. Pantaleona. Prócz tego, targi 1szych dni każdego miesiąca.
Въ Ярмолинцахъ Подоль. Губ.: 1, въ Воскр. на провод. нед.; 2, въ д. СС. Петра и Павла; 3, въ день Св. Николая Чудот. 6 Декабря.	Jarmolincach na Podolu: 1szy, w przewodną Niedzielę; 2gi, w dzień SS. Piotra i Pawła; 3ci, w dzień S Mikołaja 6 Grudnia.
Въ Ивницы Житомир: Уѣз.: 1, На Новый годъ; 2, 24 Февраля; 3, 12 Апрѣля; 4, 2 Іюля; 5, 6 Сентября; 6, 11 Ноября; 7, 4 Декабря.	Iwnicy w Pcie Żytomier.; 1, Na Nowy Rok; 2, 24 Lut.; 3, 12 Kwiet.; 4. 2 Lipca; 5. 6 Wrześ.; 6, 11, Paździer.; 7, 4 Grudnia.
Въ Кузминѣ: 1, На Богояв.; 2, 2 Февраля; 3, на Середопостѣ; 4. 23 Апр.; 5, 9 Мая; 6, 24 Іюня; 7, 1 Августа; 8, въ д. С. Семеона 1 Сент.; 9, 1 Октября; 10, 8 Ноября; 11, 6 Декабря.	Kuzminie: 1, w Dz. 3. Królow; 2, 2 Lutego; 3, w Srzodop.; 4, 23 Kwiet.; 5. 9 Maja; 6, 24 Czer.; 7, 1 Sier.; 8, w d. S. Symeona 1 Wrze.; 9, 1 Paździer.; 10, 8 Listop.; 11, 6 Grudnia.
Въ Кульчинахъ: 1, На проводной недѣли; 2, На Вознес., по цѣлой нед. Иные же, какъ то: Въ д. 40 Мучениковъ, въ д. СС. Петра и Павла Апост. и въ день С. Панталеона, по три дни.	Kulczynach: 1, w Niedz. Przewodną; 2, w dz. Wniebowstąpienia Pańskiego, po tygodniu. Inne zaś: jako to: w dzień 40 Męczenników, SS. Piotra i Pawła, i Pantaleona, po 3 dni.
Въ Коростышевѣ: 1, На Богояв.; 2, по Сырной недѣли; 3, На Середопостѣ; 4, 8 Мая; 5, 29 Іюня; 6, 20 Іюля; 7, 8 Сент.; и 8, 29 Сентяб.	Korystyszowie: 1, w dz. 3 Królow; 2, w Niedz Syrną; 3, w Srzodopoście; 4, 8 Maja; 5, 29 Czerwca; 6, 20 Lipca; 7, 8 Września.
Въ Калушѣ надъ рѣкою Днестромъ: 1, на Богояв.; 2, Въ д. С. Казимира; 3, Въ д. С. Яна Непомуцена; 4, Въ д. Успенія Пре. Богор.; 5, Въ день всѣхъ Святыхъ.	W Kałuszu nad Dniestrem: 1szy, w dz. 3ch Królow; 2gi, w d. S. Kazimierza, 3ci, w d. S. Jana Nepomucena; 4ty, w dz. Wniebowzięcia N. M. P.; 5, w dz. Wszystkich SS.
Въ Козинѣ Богуславскаго Уѣзда: 1, 2 Февраля; 2, 25 Марта; 3, 23 Апрѣля; 4, 29 Іюня; 5, 1 Августа; 6, 8 Ноября; 7. 4 Декабря.	Kozinie w Pcie Bohusławskim: 1, 2 Lutego; 2, 25 Marca; 3, 23 Kwietnia; 4, 29 Czerwca; 5, 1 Sierpnia; 6, 8 Listopada; 7, 4 Grudnia.
Въ Крутѣ Балтскаго Уѣзда: 1, На Новый Годъ; 2, 23 Апрѣля; 3, 20 Іюля; 4, 1 Октяб.	Krute w Pcie Bałtskim; 1, Na Nowy Rok; 2, 23 Kwietnia; 3, 20 Lipca; 4, 1 Października.
Въ М. Калиновкѣ Винницкаго Уѣзда: Каждыя двѣ недѣли въ теченіи года.	Kalinowce w Pcie Winnickim: Co dwie Niedziel Jarmark, w ciągu roku.
Въ Любарѣ: 1, Въ день Св. Войцѣха 24 Апрѣля; 2, Въ день С. Іоанна Крест. 24 Іюня.	Lubarze: 1szy, w d. S. Woyciecha; 2gi, w d. Narodzenia S. Jana Chrzciciela.
Въ Макаровѣ: 1, На Новый Годъ; 2, 30 Января; 3, 9 Марта; 4, На Зборное; 5, 25 Марта; 6, 6 Апрѣля; 7, въ день С. Іоанна Дав.; 8, 6 Іюня; 9, 29 Іюня; 10, 1 Августа; 11, 8 Сент.; 12, 23 Октября; 13, 1 Ноября; 14, 21 Ноября.	Makarowie: 1, Na Nowy Rok; 2, 30 Stycz.; 3, 9 Mar.; 4, na Zborne; 5, 25 Mar.; 6, 6 Kwiet.; 7, w d. S. Jana Daw.; 8. 6 Czer.; 9, 29 Czer.; 10, 1 Sierp.; 11, 8 Wrześ.; 12, 23 Paździer.; 13, 1 Listopada; 14, 21 Listopada.
Въ Мирополѣ: 1, На Новый Годъ; 2, 27 Января;	Miropolu: 1, na Nowy Rok; 2, 27 Stycz.; 3, 10

3, 10 Марта; 4, 25 Апрѣля; 5, 8 Маія; 6, 25 Маія; 7, 29 Іюня; 8, 27 Іюля; 9, 29 Августа; 10, 1 Октября; 11, 20 Октября; 12, 6 Декабря.

Въ Меджибожѣ: 1, На Богоявленіе; 2, 24 Февраля; 3, На Середопостѣ; 4, 23 Марта; 5, 6 Апрѣля; 6, 8 Маія; 7, 29 Іюня; 8, 20 Іюля; 9, 6 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 20 Сентября; 12, 8 Ноября; 13, 20 Декабря.

Въ Пулинахъ: 1, 10 Марта; 2, 29 Маія; 3, 26 Сент.; Сверхъ того, каждаго мѣсяца 1 числа.

Въ Паволочи: 1. На Новый Годъ; 2, 25 Января; 3, На 1й недѣли вел. поста; 4, На 5й недѣли вел. поста; 5, На проводной недѣли; 6, въ д. С. Марка Еван: 25 Апрѣля; 7, 8 Маія; 8, Въ д. СС. Троицы; 9, въ 3 недѣли послѣ Сошес. С. Духа; 10, 24 Іюня; 11, 20 Іюля; 12, 24 Іюля; 13, 6 Августа; 14, 29 Августа; 15, 14 Сентября; 16, 1 Октября; 17, 26 Окт.; 18, 8 Нояб.; 19, 30 Нояб.; 20. 9 Дек.; 21, 26 Дек.

Въ Старомъ Константиновѣ: 1, на Новый Годъ; 2, На сыропус. недѣли; 3, 17 Марта; 4, 25 Марта; 5, 6 Апрѣля; 6, 18 Маія; 7, 12 Іюня; 8, 20 Іюля, 9, 15 Августа; 10, 8 Сентября; 11, 1 Октяб.; 12, 26 Октября; 13, 30 Ноября.

Въ Старой Сѣнявѣ: 1, 30 Января; 2, 16 Мар.; 3, 21 Мар.; 4, 9 Маія; 5, 29 Маія; 6, 20 Іюля; 7, 6 Августа; 8, 6 Сентября; 9, 1 Октября; 10, 28 Октября; 11, 6 Декабря; 12, 20 Декабря. Сверхъ того въ каждое воскресеніе бываютъ торги лучшіе, а по пяткамъ меньшіе.

Въ Славутѣ: 1, 30 Января; 2, 23 Апрѣля; 3, 24 Іюня; 4, 24 Августа, 5, 1 Нояб.; 6, 21 Нояб.

Въ Стржижавкѣ Подоль. Губер.: 1, Въ д. 40 Мучен.; 2, На 5й нед. вел. поста; 3, На Рахманскій Великъ-день; 4, Въ д. С. Онуфрія; 5, Въ д. праз. Полож. ризы Пре. Богор.; 6, На Входъ Пре. Богород.; 7, 9 Декабря.

Въ Судилковѣ: 1, на Богоявленіе; 2, на Срѣтеніе; 3, Въ день 40 Мучениковъ; 4, Въ Мирон: недѣли; 5, 23 Апрѣля; 6, 24 Іюня; 7, 25 Іюля; 8, 29 Августа; 9, 14 Сентября; 10, 26 Октября; 11, 21 Ноября; 12, 9 Декабря.

Въ Вишневцѣ Волын. Губ.: 1, На Срѣтеніе; 2, Въ д. С. Георгія 23 Апрѣля; 3, Въ день Рожд. С. Іоанна Кре. 24 Іюня; 4, Въ день С. Ильи Про.; 5, Въ д. С. Дмитрія 26 Октября.

Marca; 4, 25 Kwiet.; 5, 8 Maja; 6, 25 Maja; 7, 29 Czer.; 8, 27 Lipca; 9, 29 Sierp.; 10, 1 Październ.; 11, 26 Paździer.; 12, 6 Grudnia.

Międzybożu: 1, w Dzień 3 Królow; 2, 24 Lut.; 3, w Srzodopoście; 4, 23 Marca; 5, 6 Kwiet. 6, 8 Maja; 7, 29 Czerwca; 8, 20 Lipca; 9, 6 Sierp.; 10, 8 Września; 11ty, 26 Września; 12ty, 8 Listopada; 13ty, 20 Grudnia.

Pulinach: 1, 10 Marca; 2, 29 Maja; 3, 26 Września; A nadto pierwszego każdego miesiąca.

Pawołoczy: 1, na Nowy Rok; 2, 25 Stycz.; 3, w 1szą Niedz. postu; 4, w 5tą Niedz. postu; 5, w Niedz. przewodną; 6, w dz. S. Marka Ew. 25 Kwiet.; 7, 8 Maja; 8, w dz. SSS, Tróycy; 9, w 3 tygod. po Zesł. D. Sgo; 10, 24 Czerw.; 11. 20 Lipca; 12, 24 Lipca; 13, 6 Sier.; 14, 29 Sierp.; 15. 14 Wrześ.; 16, 1 Paźdz.; 17, 26 Paźdz.; 18, 8 Listop.; 19, 30 Listop.; 20, 9 Grudnia; 21, 26 Grudnia.

W. Starym Konstantynowie: 1, Na Nowy Rok; 2, w samych ostat. Zapust: 3, 17 Mar.; 4, 25 Mar.; 5, 6 Kwiet.; 6, 18 Maja; 7, 12 Czer.; 8, 20 Lipca; 9, 15 Sier.; 10, 8 Wrześ.; 11, 1 Paździer.; 12, 26 Paździer.; 13, 30 Listopada.

Starym Sieniawie: 1, 30 Stycz.; 2, 16 Marca; 3, 21 Marca; 4, 9 Maja; 5, 29 Maja; 6, 20 Lipca; 7, 6 Sierp.; 8, 6 Wrześ.; 9, 1 Paździer.; 10. 28 Października; 11, 6 Grudnia; 12, 20 Grudnia. A prócz tego przez cały rok każdey Niedzieli targi lepsze; eo piątku mnieysze.

Sławucie: 1. 30 Stycz.; 2, 23 Kwi.; 3, 24 Czer.; 4, 24 Sier.; 5, 1 Listop.; 6, 21 Listopada.

Strzyżawce na Podolu: 1, w dzień 40 Męczeń.; 2, w Niedzielę 5tą postu; 3, na Rachmański Welik-deń; 4, w dz. S. Onufrego; 5, w dzień Nawiedzenia N. M. P.; 6, w dz. Ofiarowania N. M. P.; 7, 9 Grudnia.

Sudyłkowie: 1, w Dz. 3 Królow; 2, w dz. Gromniczney N. M. P. 2 Lut.; 3, w dz. 40 Męcz.; 4, w Niedz. Mirona; 5, 23 Kwiet.; 6, 24 Czer.; 7, 25 Lipca; 8, 29 Sier.; 9, 14 Wrześ.; 10, 26 Paźdz.; 11, 21 Listop.; 12, 9 Grudnia.

Wiszniowcu na Wołyniu: 1, w dz. Gromnicz. N. M. P.; 2, w dz. S. Jerzego 23 Kw.; 3, w d. Narodz. S. Jana Chrz.; 4, w dz. S. Eliasza; 5, w dzień S. Dymitryja 26 Października.

Восхожденіе и Захожденіе Солнца.

Wschód i Zachód Słońca.

Д. D.	ЯНВАРЬ. STYCZEŃ.				ФЕВРАЛЬ. LUTY.				МАРТЪ. MARZEC.				АПРѢЛЬ. KWIECIEŃ.				МАЙ. MAY.				ІЮНЬ. CZERWIEC.			
	восхожд. wschód		захожд. zachód		восхожд. wschód		захожд. zachód		восхожд. wschód		захожд. zachód		восхожд. wschód		захожд. zachód		восхожд. wschód		захожд. zachód		восхожд. wschód		захожд. zachód	
	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.	Ч. G.	М. M.
1	8	10	3	50	7	17	4	43	6	16	5	44	4	0	7	0	4	2	7	58	3	25	8	35
3	8	8	3	52	7	13	4	47	6	10	5	50	4	56	7	4	3	58	8	2	3	25	8	35
5	8	5	3	55	7	9	4	51	6	4	5	56	4	52	7	8	3	55	8	5	3	24	8	36
7	8	2	3	58	7	4	4	56	5	58	6	2	4	48	7	12	3	52	8	8	3	24	8	36
9	8	0	4	0	7	0	5	0	5	54	6	6	4	43	7	17	3	48	8	12	3	23	8	37
11	7	56	4	4	6	56	5	4	5	50	6	10	4	40	7	20	3	45	8	15	3	24	8	36
13	7	52	4	8	6	50	5	10	5	44	6	16	4	35	7	25	3	42	8	18	3	24	8	36
15	7	48	4	12	6	43	5	17	5	30	6	20	4	32	7	28	3	38	8	22	3	25	8	35
17	7	45	4	15	6	40	5	20	5	35	6	25	4	28	7	32	3	35	8	25	3	25	8	34
19	7	43	4	17	6	35	5	25	5	30	6	30	4	26	7	34	3	33	8	27	3	27	8	33
21	7	39	4	21	6	30	5	20	5	25	6	35	4	20	7	30	3	30	8	20	3	28	8	32
23	7	31	4	29	6	27	5	33	5	20	6	30	4	16	7	44	3	36	8	24	3	30	8	30
25	7	28	4	32	6	23	5	37	5	17	6	43	4	13	7	47	3	33	8	27	3	32	8	28
27	7	25	4	35	6	19	5	41	5	12	6	48	4	10	7	50	3	30	8	30	3	34	8	26
29	7	23	4	37	—	—	—	—	5	7	6	53	4	6	7	54	3	28	8	32	3	36	8	24
31	7	20	4	40	—	—	—	—	5	2	6	58	—	—	—	—	3	26	8	34	—	—	—	—

Д. D.	ІЮЛЬ. LIPIEC.				АВГУСТЪ. SIERPIEŃ.				СЕНТЯБРЬ. WRZESIEŃ.				ОКТЯБРЬ. PAZDZIER.				НОЯБРЬ. LISTOPAD.				ДЕКАБРЬ. GRUDZIEŃ.			
1	3	38	8	22	4	30	7	30	5	36	6	24	6	43	5	17	7	47	4	13	8	23	3	37
3	3	41	8	19	4	33	7	25	5	40	6	20	6	48	5	12	7	49	4	11	8	25	3	35
5	3	44	8	16	4	38	7	22	5	45	6	15	6	52	5	18	7	52	4	8	8	24	3	36
7	3	46	8	14	4	42	7	18	5	48	6	12	6	56	5	4	7	55	4	5	8	25	3	35
9	3	49	8	11	4	46	7	14	5	53	6	7	7	0	5	0	7	57	4	3	8	25	3	35
11	3	52	8	8	4	50	7	10	5	58	6	2	7	4	4	56	8	0	4	0	8	26	3	34
13	3	54	8	6	4	55	7	5	6	2	5	58	7	9	4	51	8	3	3	57	8	25	3	35
15	3	57	8	3	4	59	7	1	6	6	5	54	7	13	4	47	8	6	3	54	8	24	3	36
17	4	0	8	0	5	5	6	55	6	12	5	48	7	17	4	43	8	9	3	51	8	23	3	37
19	4	4	7	56	5	9	6	51	6	16	5	44	7	21	4	39	8	12	3	48	8	21	3	39
21	4	8	7	52	5	13	6	47	6	21	5	39	7	24	4	36	8	14	3	46	8	20	3	40
23	4	11	7	40	5	16	6	44	6	25	5	35	7	28	4	22	8	16	3	44	8	19	3	41
25	4	14	7	46	5	24	6	36	6	32	5	28	7	34	4	26	8	18	3	42	8	17	3	43
27	4	17	7	43	5	27	6	33	6	36	5	24	7	37	4	23	8	20	3	40	8	15	3	45
29	4	24	7	36	5	30	6	30	6	39	5	19	7	40	4	20	8	21	3	49	8	13	3	47
31	4	28	7	32	5	34	6	26	—	—	—	—	7	44	4	16	—	—	—	—	8	12	3	48

СВѢДЕНІЕ О ХОДѢ ПОЧТЪ ВЪ ВИЛЬНІЕ.

Пріемъ писемъ производится: съ 8 до 12. час. утра.

Въ Понедѣлокъ, На тракты: Ковенскій, Таурогенскій и за границу.

Во Вторникъ, На тракты. С. Петербургскій, Московскій, Динабургскій, Митавскій и Рыжскій.

Въ Среду, На тракты: Гродненскій и Брестскій.

Въ Пятокъ На тракты: Московскій. Гродненскій. Брестскій, Ковенскій, Таурогенскій, Свенцянскій и за границу.

Въ Субботу, На тракты: С. Петербургскій, Динабургскій, Московскій и Рыжскій.

Приходятъ Почты въ Вильно.

Въ Воскресеніе по полуночи, изъ трактовъ: Рыжскаго, Митавскаго, Гродненскаго и Брестскаго

Въ Понеделокъ по полудни, изъ трактовъ: Ковенскаго, Таурогенскаго и изъ за границы.

Во Вторникъ по полудни, изъ трактовъ: С. Петербургскаго, и Динабургскаго.

Въ Среду по полуночи изъ трактовъ: Рыжскаго, Митавскаго, Гродненскаго, и Брестскаго; и по полудни: изъ Московскаго и изъ Г. Свенцянъ.

Въ Четвертокъ по полудни: изъ Ковенскаго, Таурогенскаго и изъ за границы.

Въ Субботу по полудни: изъ С. Петербургскаго, Динабургскаго и Московскаго.

WIADOMOŚĆ KIEDY DO WILNA POCZTY PRZYCHODZĄ, i o PRZYIMOWANIU KORRESPONDENCYJ.

Przyjmują się korrespondencye: od godziny 8. do godziny 12. z rana.

W Poniedziałek, na Trakty: Kowieński, Taurogowski, i za granicę.

We Wtorek, Na Trakty: S. Peterburgski, Dyneburgski, Mitawski, Ryžski, i Moskiewski.

We Srodę, Na Trakt Grodzieński, i Brzeski.

W Piątek, Na Trakty: Moskiewski, Grodzieński, Brzeski, Kowieński, Taurogowski, i Swięciański, i za granicę.

W Sóbbotę, Na Trakty: S, Peterburgski. Dyneburgski, Mitawski, i Ryžski.

Przychodzą Poczty do Wilna.

W Niedzielę po północy, z Traktów: Ryžskiego, Mitawskiego, Grodzieńskiego, i Brzeskiego.

W Poniedziałek po południu: z Kowieńskiego, Taurogowskiego, i zza granicy.

We Wtorek po południu: z S. Peterburgskiego, i Dyneburgskiego.

We Srodę po północy: Ryžskiego, Mitawskiego, Grodzieńskiego, i Brzeskiego; a po południu, z Moskiewskiego, i z M. Swięcian.

W Czwartek po południu: z Kowieńskiego, Taurogowskiego, i z za granicy.

W Sobbotę po południu: z S. Peterburgskiego, Dyneburgskiego, i Moskiewskiego.

